

ČESTITAMO!

22. 12. tega leta mineva 38 let, odkar je bila ustanovljena v malem bosanskem mestecu Rudo 1. proletarska brigada NOVJ. Ustanovitev brigade je bil odgovor na neuspeho 1. sovražno ofenzivo in izdajstvo četnikov. Narodnoosvobodilno gibanje pa je prešlo v novo fazo oboroženega boja — saj brigada ni bila več vezana na ozko ozemlje kot so bili obstoječi odredi. S tem je nastalo jedro dandanašnje ljudske armade, 22. december pa slavimo kot praznik JLA.

V tem obdobju so se JLA, naše oborožene sile in sile splošnega ljudskega odpora v vseh težavah naše revolucije odločno postavile v bran svojih narodov in narodnosti ter s tem dokazovale svojo izvornost in pripadnost.

Vsak naš delovni človek se ob svojem delu počuti varnega, saj se zaveda, da ga varuje njegov delovni tovariš, ki se nahaja v oboroženih silah in budno spremlja dogajanja ob naših zračnih, kopenskih in pomorskih mejah, kot tudi vse diverzantske in psihološke akcije sovražnikov naše domovine. Ta naša varnost ni bila nikoli vprašljiva v vsem povojnem obdobju, najsi bo to borba proti ostankom raznih enot domačih izdajalcev, informbirojevskih diverzantov, borba za ureditev meje z Italijo, unitarističnih in nacionalističnih pojavov, vpadih teroristov itd.

V vseh teh spopadih so se naše oborožene sile kalile in na pridobljenih izkušnjah nenehno posodabljale strategijo, taktiko, oborožitev in šolanje. Potrebno je poudariti, da tudi mi, delavci Iskre, po svoje prispevamo k posodobitvi in s tem k naši večji varnosti. Naš največji prispevek pa je, če naše obveznosti v dobavah izpolnjujemo v roku in kvalitetno.

V ta namen smo sprejeli več organizacijskih in drugih ukrepov, da bi to še lažje dosegali in naše izdelke vgrajevali v vse tiste sisteme oborožitve, ki zahtevajo sodobnost, miniaturnost, zanesljivost — torej visoko profesionalno elektroniko.

Tovariši pripadniki JLA, sprejmite naše čestitke ob vašem prazniku in zavedajte se, da vam delavci Iskre trdno stojimo ob strani.

ing. Franc Čuk

Sprejeta predloga samoupravnih sporazumov

Značilnost letošnjega zadnjega, devetega zasedanja delavskega sveta SOZD Iskra 17. XII. je bila na eni strani obsežnost dnevnega reda, hkrati pa pomembnost sklepov, ki jih je delavski svet sprejel.

Novi predsednik PKO SOZD Iskra Anton Stipančič se je rodil 19. septembra 1928 v vasi Klošter pri Metliki. S štirinajstimi leti je leta 1942 odšel v partizane in bil ob koncu vojne demobiliziran iz 15. divizije. Ko se je vrnil domov v Belo Krajino, se je najprej zaposlil kot progovni delavec, nato pa l. 1948 stopil v službo pri organih za notranje zadeve, kjer je služboval do 1961. leta. Med delom se je izobraževal ter tako končal gimnazijo in pravno fakulteto v Ljubljani, na kateri je diplomiral. 1962. leta je postal šef kabineta takratnega predsednika izvršnega sveta in je to službo opravljal do 1965. leta, ko je odšel za jugoslovanskega konzula v Pittsburg v ZDA, kjer je ostal do 1968. leta. Po vrnitvi v Ljubljano je bil najprej komercialni direktor Centromerkurja do leta 1970, nakar je odšel na novo službeno mesto namestnika republiškega sekretarja za notranje zadeve in je to funkcijo opravljal do 1973. leta. Marca 1973. je prišel v Iskra, kjer je postal glavni direktor Iskre Commerce, ob reorganizaciji Iskre 1975. pa je postal namestnik takratnega generalnega direktorja SOZD Iskra, oziroma namestnik predsednika PKO SOZD Iskra.

Ko je Janez Kern na kratko poročal o delu komisije za imenovanje predsednika kolegijskega poslovnega organa SOZD Iskra, je delavski svet sprejel predlog, da imenuje na to mesto dosedanjega v. d. predsednika PKO Antona Stipančiča za predsednika PKO za dobo štirih let. Predlog je bil z aklamacijo soglasno sprejet, nakar se je novo imenovani predsednik PKO Anton Stipančič zahvalil navzočim za zaupanje in v kratkem nagovoru podal smernice svojega dela. (Besedo Antona Stipančiča objavljamo posebej).

V tretji točki je član PKO Edi Delopst poročal o poslovanju SOZD Iskra v prvih devetih mesecih letošnjega leta, podal oceno izpolnitve letnega programa za letošnje leto ter predlagal, naj se izvozna stimulacija za obdobje od 1. 10. do 31. 12. 1979 poviša z dosedanjih 25 na 30%. Prav tako je bil na dnevnem redu letni program SOZD Iskra za leto 1980, ki

Sodelovanje Iskre z JLA se vedno bolj pogloblja. Posnetek kaže zveznega sekretarja za narodno obrambo generala armije Nikolo Ljubičiča na nedavnem obisku v Iskri.

Beseda Antona Stipančiča

V svoji zahvali ob imenovanju za novega predsednika KPO SOZD Iskra je Anton Stipančič dejal:

„Zdi se mi, da ob tej priložnosti niso potrebni nikakršni elaborati in programi, te delamo vsak dan. Prav pa bi bilo poudariti, da v SOZD Iskra v tem obdobju, ki je pred nami posvetimo največ pozornosti mimo štednjaške politike predvsem dopolnilnemu izobraževanju kadrov saj vemo, kako prav na področju elektronike na eni strani prej pridobljeno znanje naglo zastareva, nova spoznanja pa prihajajo zelo hitro.“

Drugič je treba hitreje nadaljevati s prestrukturiranjem Iskre v proizvodnje profesionalnih sistemov in ustreznih podpanog, kot so računalništvo in njegova aplikacija, elektronskih telekomulacijskih sistemov in hitrejšega povezovanja razvojnega dela s proizvodnjo ter ob tem še povečati vlaganje v lasten razvoj.

Tretjič je treba dogovorjene investicijske naložbe hitreje uresničiti, ker smo z njimi že v zamudi, vse to pa nam omogoča pravkar sprejeti predlog samoupravnega sporazuma o združevanju sredstev.

Četrtič je potrebno nadalje krepiti samoupravni položaj delavca, samoupravno organiziranost prilagajati njegovim potrebam, vse to pa je treba delati z namenom večje poslovne učinkovitosti.

Petič je potrebno krepiti vlogo delovnih organizacij in odgovornost kolektivnega poslovnega organa, ker v sedanji Iskri ni več mogoče voditi posameznih projektov in najzahtevnejših nalog z ravni SOZD.

In šestič, v samem poslovnem kolektivnem organu SOZD je treba krepiti kolektivno delo, vendar pa pri tem tudi osebno odgovornost članov, ki odgovarjajo za posamezna področja dela.“

so ga delegati delavskega sveta soglasno sprejeli.

V nadaljevanju zasedanja je DS sprejel osnutka predlogov dveh samoupravnih sporazumov, in sicer samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev za uresničevanje razvojnih programov organizacij združenega dela SOZD Iskra in samoupravnega sporazuma o zagotavljanju kakovosti izdelkov in storitev organizacije Iskre. (Oba predloga samoupravnih sporazumov objavljamo v prilogi današnje številke).

Marjan Trojar je poročal o informacijskem sistemu SOZD Iskra, medtem ko je Janez Kern obrazložil stališča o odgovornosti strokovnih služb o organizacijah združenega dela v SOZD Iskra za pomoč delegatom in delegacijam pri opravljanju njihove funkcije v zborih združenega dela občinskih skupščin in zboru združenega dela skupščine SR Slovenije, samoupravnih interesnih skupnosti, zborniških organih in bankah. (Stališča bomo objavili v prihodnji številki).

Zaključke konference „Iskre v Jugoslaviji“, ki je bila na Brdu in jih bomo prav tako objavili v prihodnji številki, je obrazložil predsednik KPO Anton Stipančič.

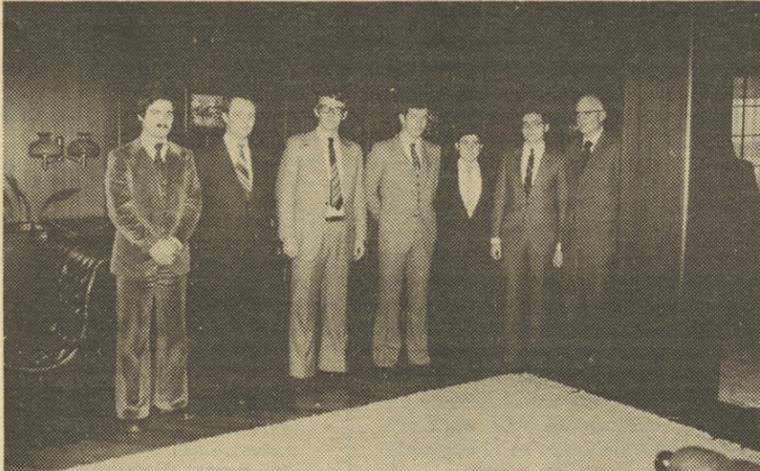
Glavni direktor DO IEZE Gojmir

Blenkuš je v nadaljevanju seje delegate na kratko informiral o nezdgi v Iskri, TOZD KeKo Žužemberk, medtem ko je Lotar Kozina opozoril na odgovornost vseh glede varstva pri delu ter posebej poudaril, da so že v veljavi poostreni predpisi glede varstva pri delu, ki jih je treba uresničiti v dveh letih.

V predzadnji točki je delavski svet na predlog predsedstva KOS sprejel imenovanje članov novega časopisnega sveta glasila Iskra ter prav tako sprejel predlog, naj se za v. d. glavnega urednika glasila Iskra imenuje Otmar Zorn namesto dosedanjega v. d. glavnega urednika Mitje Tavčarja, ki zaradi prezaposlenosti ne more več opravljati te funkcije. Delavski svet je prav tako imenoval na predlog predsedstva KOS odbor za varstvo pri delu in humanizacijo dela v SOZD Iskra.

Ob koncu zasedanja je Vladimir Klavs predlagal, naj SOZD Iskra podeli priznanje Univerzi Edvarda Kardelja v Ljubljani ob njeni 60-letnici in Univerzi v Mariboru ob njeni 20-letnici, saj sta obe visokošolski ustanovi, zlasti pa še Univerza Edvarda Kardelja, mnogo prispevali pri šolanju in usposabljanju strokovnih kadrov, ki so eden izmed temeljev Iskre in njenega nadaljnjega razvoja in na področju znanstvenoraziskovalnega dela.

D. Ž.

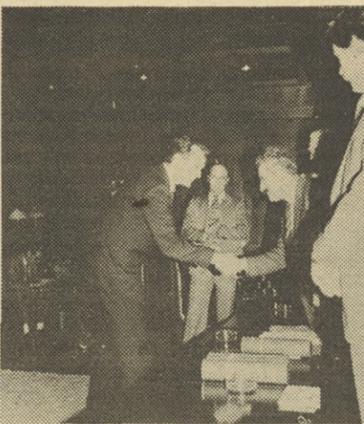
Letošnji nagrajenci z nagradami dr. Bedjanića.

Nagrade dr. V. Bedjanića

V prostorih Kluba delegatov so v ponedeljek, 17. decembra 1979 že 10. zapored poddelili letošnje nagrade dr. Vratislava Bedjanića. Krajši slovesnosti so prisostvovali predstavniki delovne organizacije Avtomatike, Elektrotehnične fakultete iz Ljubljane in nagrajenci.

Razpis za letošnje nagrade je bil tako kot vsa leta dosedaj poslan vsem Elektrotehničnim fakultetam v Jugoslaviji. Ocenjevalna komisija v sestavi prof. dr. Anton Dolenc, dipl. ing., prof. Mihajlo Golubović, dipl. ing., prof. dr. Anton Ogorelec, dipl. ing., prof. dr. Bruno Stiglic, dipl. ing., Marko Jeglič, dipl. ing., in Ivo Dremelj, dipl. ing. se je sestala v oktobru in na podlagi razpisnih pogojev za študijsko leto 1978/79, svojih ugotovitev ter priporočil fakultet, s katerih so dela prispela, pripravila predlog za podelitev letošnjih nagrad.

Slavnost je otvoril predsednik kolegijskega poslovnega organa delovne

Eno izmed letošnjih nagrad je prejel tudi mgr. Janez Pavšek iz Avtomatike, organizacije Avtomatike, Stane Preškar, ki je v svojem nagovoru poudaril (Nadaljevanje na 2. strani)

Tudi naša TOZD Vega ie te dni praznovala 25-letnico svojega obstoja. Lovro Močnik in Feliks Cerar sta podelila priznanja DS TOZD Vega.

Delavci Tovarne gospodinjstkih aparatov iz Reteč pri Škofji Loki so v soboto, 15. decembra v prostorih škofjeloškega hotela „Alpetour“ slavili 25-letnico uspešnega dela.

O proslavi bomo več poročali v prihodnji številki, danes naj povemo samo to, da so organizatorji pripravili pester kulturni spored, podelili so nagrade najbolj prizadevnim delavcem in jubilarantom, slavljence pa je pozdravila vrsta govornikov — predsednik IS skupščine občine Škofja Loka Peter Petrič, glavni direktor DO Industrija širokopotrošnih izdelkov Simon Primožič, direktor TOZD TGA ing. Ljubo Slavković.

V počastitev četrte stoletnice tovarne so delavci sprejeli tudi pokroviteljstvo nad moškimi pevskim zborom Miloš Krmelj.

Na fotografiji: Ena izmed točk prireditve je bil tudi skupen nastop tamburaškega zbora „Bisernica“ iz Reteč in pevskega zbora Miloš Krmelj, ki bo od te sobote naprej pel „v Iskrinih barvah“.

Za boljšo obveščenost

V četrtek, 13. 12. 1979 je bila v prostorih Iskre v Ljubljani skupna seja odbora za kakovost in odbora za organizacijo in informatiko. „Ne samo, da smo dokaj visoko realizirali vse s planom določene postavke, ampak lahko ugotovimo, da smo dosegli izvozne plane ter s tem izvršili obvezo do republiških planov, ampak smo si s tem tudi pridobili tudi primerno osnovo za projekcijo plana 1981-85,“ je v prvi točki, ko je govoril o predlogu letnega plana za leto 1980 poudaril poročevalec Edi Delopst.

Ko je spregovoril o poročilu o zagotavljanju kakovosti izdelkov in storitev v organizaciji Iskre, je Lotar Kozina opozoril na eventuelne probleme, ki lahko nastanejo, če ne bomo ukrenili potrebnega. Na področju kakovosti v Iskri je sicer čutili stalen, vendar prepočasen napredek. Zato prepada med zahtevanim in doseženim raste, zahteve na svetovnem tržišču nam hitreje rastejo, kot pa jim mi uspevamo slediti, je poudaril. Lotar Kozina je spregovoril še o predlogu samoupravnega sporazuma o zagotavljanju kakovosti izdelkov in storitev organizacij Iskre.

Na skupni seji pa je v nadaljevanju odbor za organizacijo in informatiko obravnaval še informacijski sistem v SOZD Iskra. Poročevalec je bil Marjan Trojar. V začetku je spregovoril o tem, kako naj bi se v skladu z resolucijo o temeljnih družbenega sistema informiranja odvijalo informiranje na vseh ravneh. Moramo se organizirati in hitreje lotiti te naloge, v skladu s svojimi potrebami, izhajajoč iz skupnih temeljev in enotnih ciljev celotnega družbenega sistema informiranja.

Da bi dosegli boljše obveščanje, moramo čim hitreje analizirati stanje na tem področju v delovnih organizacijah in ugotoviti vzroke za zaostajanje, v skladu s tem pa pripraviti tudi ustrezne programe ukrepov in dejavnosti. Da bi bili delavci obveščeni, v skladu z zakonom o združenem delu, je treba urediti v svojih splošnih aktih vsebino in metodo zbiranja, obdelovanja in dajanja informacij, odgovornosti samoupravnih organov ter poslovnih in drugih struktur. Zagotoviti

moramo v skladu s svojimi potrebami in možnostmi organizacijske, kadrovske in materialne pogoje, da bi lahko informiranje opravljalo svojo vlogo tudi pri odločanju.

Za napredek tega sistema je treba v srednjeročnih in letnih programih zagotoviti tudi materialne in druge pogoje za razvoj, zagotoviti pa je potrebno tudi vpliv na vire in sredstva obveščanja, ter ustvariti pogoje za medsebojno izmenjavo podatkov in informacij. Le tako bomo lahko zagotovili dvosmerno informiranje in vzpodbudili združevanje dela in sredstev ter svobodno menjavo dela uporabnikov ter dajalcev podatkov in informacij v družbenem sistemu planiranja.

Razprava naj bi odgovorila predvsem na vprašanja, kakšen sistem informiranja moramo zgraditi v Iskri, na kakšni računalniški opremi naj se sistem izvaja, kakšna naj bo vloga nove delovne organizacije ZORIN pri izgradnji tega sistema ter kako sistem informiranja financirati.

Na osnovi široke razprave so se izoblikovala stališča, da v Iskri potrebujemo v TOZD in DO funkcionalen sistem informiranja, ki bo združeval vse potrebne informacijske tokove, hkrati pa dopuščal samostojno reševanje posameznih delovnih procesov; sistem naj bi bil oblikovan kot projektna naloga, program projekta pa pripravi področni kolegij za organizacijo in informatiko v SOZD in DO ZORIN. Pri oblikovanju bi, seveda, bilo potrebno upoštevati obstoječi razvoj, projektna naloga naj le-to dograjuje.

Sistem obveščanja mora najti svoje mesto v srednjeročnem planu tako DO ZORIN kot SOZD Iskra. Oblikovanje programa pa, seveda, zahteva sodelovanje strokovnjakov, ki bodo s polno odgovornostjo opravljali prevzete naloge. Vnaprej je beseda tekla še o računalniški opremi, ki je za ta sistem potrebna, o vlogi nove DO ZORIN na tem področju in pa seveda o financiranju. Rok za izdelavo programa sistem informiranja v SOZD Iskra predlaga DO ZORIN.

Mo

Na seminarju

Vprašanje zlatenja oziroma galvanjskega nanosa žlahtnih kovin, s katerim se vsakodnevno srečujejo v okviru svojega proizvodnega programa tudi nekatere delovne organizacije SOZD ISKRA je v elektronski industriji zelo pereče.

Zato je bil seminar, ki ga je v sodelovanju s firmo SCHERING AG iz Berlina organiziral TOZD Razvojni inštitut delovne organizacije Iskra-Avtomatika, deležen izrednega zanimanja s strani vseh zainteresiranih iz SOZD Iskra, predvsem kranjske Elektromehanike, Industrije elementov, oz. njene TOZD Mikroelektronika, Avtomatike namenske proizvodnje in široke potrošnje. Zanimanje za galvaniko je toliko bolj aktualno, saj je na ravni SOZD Iskra, vodena naloga o korozijski zaščiti in spajkljivosti, katere nosilec je dr. Ciril Zevnik. S tem namenom je bilo v letošnjem letu tudi združenih 400 tisoč dinarjev, za leto 1980 pa je za tovrstni razvoj namenjenih 900 tisoč dinarjev, kot je povedal mgr. Milan Slokan, dipl. ing., svetovalec za program, raziskave in inovacije v SOZD Iskra.

Čeprav je to eden prvih seminarjev, je omogočil strokovnjakom iz celotne Iskre, da se seznanijo z najnovejšimi dosežki v galvanotehniki in da v okviru predavanj postavijo konkretna vprašanja ravno za področje tehničnega zlatenja, cinkanja, kadmiranja in niklanja.

Kratek premor med predvajani diapozitivov smo izkoristili za razgovor z gospodom Burkhard R. Heinsohnom zastopnikom Scheringa za Jugoslavijo in ga povprašali:

Prosimo, če nam v kratkih besedah predstavite Schering:

Schering je nastal 1843. leta v Berlinu, kjer ima še danes sedež. Razvil se je iz kemične industrije, ki je še vedno njegova glavna panoga. V grobem se njegova proizvodnja deli na naslednja štiri področja: proizvodnja kemičnih sredstev za zaščito rastlin, farmacevtskih izdelkov, industrijske kemikalije in galvaniko. Imamo 20 tisoč zaposlenih in 2,5 mrd DM letnega prometa.

INDUSTRIJA ZA AVTOMATIKO, L. JUBLJANA

Če si podrobneje ogledamo galvaniko?

V zadnjih 15 letih smo se usmerili predvsem na evropsko tržišče, kjer sodelujemo s Siemensom, Boschom, AEG in drugimi. Medtem ko na domačem trgu s svojimi napravami pokrivamo 85 % proizvodnje tiskanih vezij. Približno enak % dosegamo na področju tehničnega zlatenja, cinkanja, kadmiranja in niklanja. Vse to je v veliki meri rezultat naše razvojne dejavnosti, saj ima Schering največji laboratorij za raziskovanje s področja galvanike v Evropi.

Kakšni so vaši vtisi po prvih stikih sodelovanja, ki ste jih imeli že s kranjskimi Telekomunikacijami oz. njihovim tehnološkim centrom?

Do prvih stikov je prišlo povsem slučajno, na podlagi ponudbe iz po-

dročja galvanotehnike in se razširilo na sodelovanje s že omenjeno Telekomunikacijo. Omenjeni seminar je prvi večji kontakt, ki je pokazal, da se strokovnjaki iz vaših Tozd zanimajo za postopke in teoretična izhodišča galvanotehnične tehnologije in spremljajočo merilno tehniko.

Kakšne so po vašem mnenju možnosti za izmenjavo med Schering AG in Iskro?

Iskreno upam, da bo Schering na osnovi nadaljnjega teoretičnega in praktičnega sodelovanja pričel Iskro o kvaliteti svojih naprav in da bomo s skupnimi dogovori tudi našli možnosti povratne dobave Iskre na področju usmernikov, vodenja ter merilnih instrumentov.

Š.D.

Udeleženci seminarja o zlatenju, ki ga je organizirala Avtomatika.

Nagrade dr. V. Bedjaniča

(Nadaljevanje s 1. strani)

pomen nagrad, in tesno sodelovanje med znanstvenimi ustanovami in proizvodnimi organizacijami. Saj bomo samo na ta način lahko sledili vsem novostim je zaključil. Nato je predal besedo prof. dr. Antonu Ogorelcu, ki je v kratkih besedah orisal lik in življenjsko pot dr. Vratislava Bedjaniča.

Nato je prof. dr. Anton Dolenc prečital predlog komisije z obrazložitvijo del nagrajencev, predsednik komisije prof. dr. Anton Ogorelec pa je podelil nagrade:

Nagrade v znesku 9.000,00 din so za svoja magistrska dela prejeli: Slobodan Bjelić, za delo: Mogućnost simuliranja prelaznih pojavov u strujnim transformatorima za rejejno zaščitu putem matematičnog modelovanja i verifikacija eksperimentalno dobijenih rezultata na računskim mašinama.

Janez Pavšek za delo: Prenos kriterijev distančne zaštite. Halid Pašalić za delo: Adaptivna regulacija elektromotornih pogona u sistemu regulacije PETLJE valjaoničkog stana.

Nagradi v znesku po 5.000,00 din za diplomski deli sta prejela: Bojan Alatić za delo: Elektronski moduli za meritve in regulacije v vezjih energetske elektronike. Franc Solina, za delo: Računalniška analiza ravninskih in prostorskih zank VKG signalov.

Nagrade v znesku 12.000,00 din sta za svoji doktorski dizertaciji pre-

Prof. dr. Anton Ogorelec je orisal lik dr. Bedjaniča.

jela: Dušan Kernev: Prispevek k študiju premikanja ladje kot dinamičen sistem z avtomatskim izogibanjem dveh ali več objektov. Neđad Pašalić: Analiza režima rada i sinteza regularnih istosmernih elektromotornih pogona s tranzistorima snage u energetskom krugu.

Po slavnostni podelitvi nagrad in diplom se je v imenu nagrajencev: zahvalil dr. Dušan Kernev. V zahvali je poudaril pripravljenost vseh nagrajencev, da z znanstvenim delom še nadaljujejo, sama nagrada pa jim bo pri tem vzpodbuda, hkrati pa tudi obveznost.

Š.D.

ODBOR ZA RAZVOJNI PROGRAM IN RAZISKOVALNO DEJAVNOST SOZD ISKRA

Od uvoženih k domačim materialom

Poleg obravnavanja predloga letnega programa SOZD Iskra za l. 1980 in predloga Samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev za uresničevanje razvojnih programov organizacij združenega dela SOZD Iskra, so člani odbora za razvojni program in raziskovalno dejavnost SOZD Iskra na seji 11. decembra obravnavali še predloge strateških razvojnih programov. Beseda je tekla o odobritvah programov za leto 1978 in 1979, potrdili so zaključke prevzemnih komisij in sprejeli predlog za podaljšanje rokov dokončanja.

Član kolegijskega poslovnega organa Edi Delopst je v okviru predloga letnega programa SOZD Iskra za prihodnje leto orisal nekaj značilnosti letošnjega poslovanja. Na osnovi podatkov o 9-mesečnem poslovanju SOZD je moč predvidevati, če bo zaključek leta seveda analogen gibanju v devetih mesecih, da bodo pogoji za izpolnitev srednjeročnega plana izpolnjeni. To bo hkrati pomenilo, da bo Iskra edina organizacija združenega dela, ki bo obveznosti do republike izpolnila, hkrati pa že skoraj velja trditev, da so odveč bojazni, da letošnji plan SOZD ne bi bil izpolnjen. To so ugotovitve, ki so vodile k izdelavi dokumentacije programa za prihodnje leto.

Na področju proizvodnje se obetajo visoke izpolnitve proizvodnih planov, opaziti pa je moč že tudi premike v smeri ekonomizacije. Z omejevanjem ekstenzivnosti zaposlovanja še ne moremo biti zadovoljni, se pa stopnja rasti umirja. Predvidena rast v prihodnjem letu (3,4 %) je predvsem osnova za vprašanje, ki mu bo treba v srednjeročnem obdobju posvetiti precej pozornosti. V prihodnjem letu pa tudi v srednjeročni petletki bo treba vse bolj poudarjati, da je dohodek osnovno vodilo za naraščanje števila zaposlenih.

Zunanjetrgovinsko področje navaja za prihodnje leto 145 milijonov dolarjev uvoza, 105 za uvoz repromateriala, ostanek za uvoz opreme.

Na področju investiranja kažejo predvidevanja na 50 % izpolnitev ob zaključku leta, poudariti pa velja nevarnost zaradi faznega premika investiranja.

Področje akumulacije ni vprašljivo, pač pa stopa v ospredje vprašanje obračanja obratnih sredstev. V, zalo-

gah je trenutno opaziti porast zlasti pri repromaterialu.

Ob zaključku izvajanja je referent poudaril, da bo leto 1980 zaključek sedanjega 5-letnega obdobja, to pa seveda pomeni osnovo za srednjeročni plan. Ob tem se bo bolj kot poprej veljalo zamisliti nad še vedno prisotno mentaliteto proračunske logike in marsikje prisotnimi lokalističnimi tendencami.

V okviru diskusije na to temo so člani precej pozornosti namenili možnostim substitucije uvoženih repromaterialov z domačimi in menili, da bo v prihodnje treba resneje pričeti z obdelavo tega vprašanja.

V nadaljevanju seje so člani obravnavali predlog Samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev za uresničevanje razvojnih programov organizacij združenega dela SOZD Iskra. Član KPO Anton Bukinis je poudaril, da je eden od neuspehov pri

dosedanjih investicijah zlasti v posamičnem nastopanju subjektov, kar je seveda pripeljalo do cele vrste težav. Poudaril je bistvo predloga samoupravnega sporazuma, ki so ga člani kasneje potrdili, da gre predvsem za določanje kriterijev dogovarjanja o združevanju sredstev znotraj Iskre, za določanje pogojev, udeležbe pri dohodku sovlagateljev itd. V bistvu pa gre za proces od ugotovitve investicijskih želja do ugotavljanja sposobnosti Iskre za zbiranje minimalnih sredstev za določen obseg investicij v določenem letu. Poudaril je, da je združena sredstva v vsakem primeru treba vračati in sicer v skladu z Zakonom o združenem delu revalorizirana.

Člani Odbora so v nadaljevanju odobrili projekt integriranega komunikacijskega sistema Iskra 2000, predlagali, da bi v raziskovalno skupino, ki se ukvarja z izboljšavo korozijske zaštite in spajkljivosti materialov pritegnili sodelavce iz vseh zainteresiranih Delovnih organizacij in potrdili zaključke prevzemnih komisij.

Člani so sprejeli še sklep, da morajo vse DO posredovati Odboru poročila o izvajanju sklepov 2. internega posvetovanja o razvojno raziskovalni dejavnosti.

S. Fleischman

Tradicionalno je vsakoletno srečanje upokoivencev DS SS SOZD Iskra. Letošnje je bilo v četrtek, 13. t.m. v restavraciji Slavija in so se ga udeležili tudi KPO Pavle Gantar, Ivo Klešnik in Bogo Mohor.

Vso pozornost dohodkovnim povezavam

Kot smo obljubili v prejšnji številki našega tednika, objavljamo zaradi aktualnosti tokrat v celoti tisti del govora predsednika KPO Iskre Commerce Ilje Mediča s konference „Iskra na jugoslovanskem tržišču“, ki se je nanašal na dohodkovne povezave znotraj Iskre. Gre zlasti za povezave in soodvisnost med proizvodnimi delovnimi organizacijami in Iskro Commerce, kot tržno organizacijo skupnega pomena.

V okviru dohodkovnih povezav med TOZD in DSSS, ki sodelujejo v reprodukcijskem procesu posredno ali neposredno, se pojavljajo kot možne oblike tega povezovanja, zlasti v ustvarjanju in delitvi skupnega prihodka, pri skupnem poslovanju, v združevanju dela in sredstev z udeležbo v skupno ustvarjenem dohodku in s svobodno menjavo dela.

V zadnjih dveh letih smo že dosegli določene rezultate pri dogovorih o skupnem prihodu pri izvajanju letnih planskih obveznosti med proizvodnimi DO in Iskro Commerce.

Tudi znotraj DO se vzpostavljajo odnosi skupnega prihodka pri izvajanju tržno prometnih dejavnosti, ki jih izvajajo branžne prodaje. Dohodkovne povezave bi v prihodnje kazalo razširiti na celotno reprodukcijsko verigo tako, da se povezujejo vse tiste TOZD, ki sodelujejo v reprodukcijskem procesu skupnega poslovanja in ustvarjanju prihodka ne glede na to v katerih DO so te TOZD locirane. To še posebej velja za prihodek od prodaje kompleksnih sistemov, kjer krog TOZD, ki so udeleženci skupnega poslovanja običajno presega okvire ene DO. V dohodkovne povezave pri ustvarjanju skupnega prihodka bo treba vključiti tudi udeležence izven Iskre, če ti sodelujejo v skupnem poslovanju.

Ugotavljamo, da je bilo doslej vloženega znatno več navora za izgrajevanje tistih elementov dohodkovnih odnosov, ki se nanašajo predvsem na delitev prihodka, manj pa smo uspeli v skupnih naporih po čim bolj čvrstem medsebojnem povezovanju, ki naj bi zagotovilo v prvi vrsti optimalno pridobivanje skupnega prihodka. Kar zadeva elemente, od katerih je odvisna kategorija pridobivanja skupnega prihodka, je gotovo eden najvažnejših skupno planiranje vseh udeležencev, ki sodelujejo v skupnem poslovanju.

Za dosedanje skupno planiranje je značilna predvsem težnja po večanju plasmana izdelkov iz obstoječih proizvodnih programov, premalo pa je bil prisoten interes po postopni usmeritvi v nove programe z večjo stopnjo kompleksnosti dela in tehnologije. Tako planiranje ima še vedno preveč ostankov starega sistema planiranja, v katerem so delavci, ki izvajajo prometno tržni del reprodukcijskega procesa v položaju, da z vsem svojim znanjem in sposobnostjo prodajajo pač tisto, kar delavci v proizvodnji izdelajo ne glede na vhodne informa-

cije o potrebah trga in njegovih možnostih.

Delavci v proizvodnji ne morejo biti izolirani za svojimi zidovi in proizvajati pač tistega, kar so se doslej naučili. Proizvodni program mora postati skupna zadeva vseh udeležencev repa procesa. Investicijska politika v novo tehnologijo, v nove in tudi v obstoječe proizvodne programe ni samo stvar proizvodne organizacije, ampak tudi vseh tistih, ki rezultate spravijo na trg kot Iskrin skupen odgovor na njegove potrebe in možnosti. Financiranje v načine in poti za realizacijo blaga in storitev, predvsem tudi tržno prometne zmogljivosti, ni izključna skrb in pravica samo nosilcev specializiranih funkcij trženja, ampak tudi proizvodnih organizacij.

Isto velja tudi v obratni smeri. Delavci v specializiranih dejavnostih trženja se ne morejo ukvarjati samo z lastnimi, ampak tudi s problemi proizvodnje, s katero v skupni usodi delijo tudi skupen riziko. Financiranje proizvodnih programov je skupna skrb vseh udeležencev, od katerih je odvisna realizacija skupnega proizvoda. Delavci v tržno prometnih dejavnostih in delavci v proizvodnji morajo biti zainteresirani tudi za financiranje razvojno raziskovalne dejavnosti, posebno še tiste, ki se nanaša na aplikativni razvoj. Enake medsebojne soodvisnosti in soodgovornosti morajo veljati tudi med vsemi drugimi udeleženci specializiranih funkcij, ki zaključujejo reprodukcijsko celoto.

Na področju skupnega planiranja bo v bodoče potrebno tudi jasneje opredeliti pojem skupnega poslovanja. Res je sicer, da je v tržno prometni sferi kot glavna sestavina skupnega poslovanja zaenkrat še vedno prodaja blaga, vendar pa bo s prehodom na višjo stopnjo tehnologije in sestavljenosti dela, s profesionalizacijo ter prodajo kompleksnih sistemov kot objektivne nujnosti, klasična prodaja blaga vse bolj izgublja svoj primat, vsled česar bo tudi skupno poslovanje in od tu izvirajoče pridobivanje ter delitev skupnega prihodka, moralo dobiti novo kvaliteto.

Novost bo morala biti predvsem v tem, da bo potrebno ustrezno ovrednotiti tudi vse tiste dejavnosti skupnega poslovanja, ki se opravljajo v cilju realizacije kompleksne ponudbe in ki po naravi šele ustvarjajo pogoje za prodajo. Gre za najrazličnejša opravila akvizicijske, zastopniške, posredniške,

servisne, koordinacijske, tržno raziskovalne, informativne in druge narave, ki bodo morale pridobivati na svojem pomenu, saj pogojujejo možnosti pridobivanja skupnega prihodka.

Več naporov bo v bodoče potrebno posvetiti predvsem dolgoročnejšim in perspektivnejšim možnostim pridobivanja skupnega prihodka ter v ta namen v odnosih skupnega poslovanja zagotoviti večji vpliv integrirane tržno prometne funkcije na proizvodnjo. Ustrezna tržno prometna informatika o dolgoročnejših možnostih in potrebah trga mora postati osnova slehernega planiranja in poslovnega odločanja v materialni proizvodnji ter osnovni moto njene hitre preobrazbe.

Kar zadeva delitev skupnega prihodka, je značilno, da so doslej dogovorjeni deleži več ali manj pavšalni in bazirani pretežno na izkustvenih ter v praksi že potrjenih elementih udeležbe, manjkajo pa jim objektivnejša merila in kriteriji za ugotavljanje realne in dejanske udeležbe v skupnem prihodu. Normiran obseg materialnih stroškov, vložek živega dela, ovrednoten z višino osebnih dohodkov ter drugi elementi v strukturi in udeležbi v skupnem prihodu, so sicer dogovorjeni, vendar še vedno bazirajo na osnovni predpostavki, ki je v težnji udeležencev, da morajo biti s svojim deležem, tako stroškovno kot tudi dohodkovno v vsakem primeru pokriti. V tem pa je seveda še trenutni defekt v dohodkovnih odnosih, ki izvirajo iz skupnega poslovanja.

V bodočem dograjevanju dohodkovnih odnosov bo treba posvetiti znatno več naporov, da bomo dogovorjene kriterije v strukturi materialnih stroškov in živega dela čim bolj objektivizirali.

Poleg skupnega poslovanja je eden od najpomembnejših načinov dohodkovnega povezovanja združevanja dela in sredstev z udeležbo v skupno ustvarjenem dohodku. Ugotavljamo, da smo pri tej pomembni, če ne tudi najpomembnejši kategoriji dohodkovnega povezovanja na samem začetku, čeprav si brez tega ni mogoče zamisljati prej nakazane kvalitativne premike v smeri osvajanja novih in dolgoročnejših programov.

Za vlaganje v proizvodnjo Iskre smo v minulem srednjeročnem obdobju sicer uspeli združiti določena sredstva, vendar so le ta glede na dejanske potrebe in nujnosti proizvodne preorientacije odločno premajhna. Za širitev tržno prometnih zmogljivosti pa doslej nismo uspeli združiti še nobenih sredstev, čeprav so se vse proizvodne organizacije s sporazumom o temeljnih srednjeročnega plana 1976-1980 zavezale, da bodo v ta namen združevala sredstva.

Tudi za področje svobodne menjave dela je za dosedanje stopnjo dohodkovnega povezovanja značilno vse tisto, kar smo že povedali v zvezi s skupnim poslovanjem. Poleg tega pa na tem segmentu dohodkovnega povezovanja nastopajo tudi dodatne težave v zvezi s finansiranjem skupno sprejetih programov. V ta namen bo potrebno v bodoče čim bolj objektivizirati ceno posamične storitve, oz. povračilo za izvajanje programa storitev ali dejavnosti, preko instrumentov dogovorjenih natančnejših meril in kriterijev za formiranje te cene.

Na osnovi izoblikovanih planskih kazalcev v naslednjem obdobju ter na osnovi delitve dela pri izvajanju planskih nalog, bo potrebno izoblikovati tudi konkreten model dohodkovnih povezav v Iskri za naslednje srednjeročno obdobje.

Najvišje sindikalno priznanje Jožetu Čebeli

Je mar potrebno Jožeta Čebelo sploh predstaviti našim bralcem? Verjetno ne, kajti kdo ne pozna tega neumornega Iskraša, ki je bil v zadnjih letih kar 11 let predsednik sindikata celotne Iskre. Tudi v našem glasilu smo o njem mnogo pisali, pa naj bo to o njem samem ali o številnih dohodkih, o katerih je moral dati svoje mnenje tudi Iskrin sindikat, uspešnost dela našega sindikata pa je bila in je še kako povezana prav s prizadevanji Jožeta Čebele, človeka, ki je zadnje poldrugo desetletje poleg svojih rednih delovnih obveznosti posvetil

(Nadaljevanje na 4. strani)

Zaključki konference »Iskra v Jugoslaviji«, Brdo '79

1. POGLED NA SEDANJI POLOŽAJ

Rezultati, doseženi v preteklih treh letih srednjeročnega obdobja ter prognoze za letošnje in naslednje leto, dajejo podlago za zaključek, da bo Iskra uspešno realizirala cilje in obveznosti, ki jih je sprejela s srednjeročnim planom 1976-1980.

S tem je ustvarjena zadovoljiva baza za uspešen razvoj Iskre v naslednjem obdobju.

To uspešnost pa bi utegnili ogroziti nekateri negativni pojavi v tem obdobju, če jih ne bi obvladali. Sem sodi zlasti zaostajanje na področju investicij v nove programe, razdrobljenost in premajhna učinkovitost razvojne dejavnosti ter pomanjkljivosti v procesu trženja.

Za Iskro je še vedno značilna nizka stopnja specializacije, čeprav je takšna usmeritev bila že večkrat načrtovana in jo spodbujajo tudi dokumenti družbeno političnih skupnosti. Združevanje sredstev za skupne naložbe poteka z izrednimi težavami, kljub temu, da je bilo nekaj skupnih projektov že sprejetih. Tržno prometne dejavnosti so močno disperzirane in premalo integrirane, zato se določene dejavnosti podvajajo za druge pa ni ustreznega koordinirane in nosilca. Navzven Iskra še vedno ne deluje dovolj kot organiziran in povezan poslovni sistem. Takšen položaj čedalje bolj ovira naš uspešen prodor na tržišče.

Poleg tega pa tudi sama tehnologija trženja v Iskri bistveno zaostaja za tehnologijo proizvodnje. Trženje ni dovolj vključeno v inovacijsko verigo.

2. Ocena naslednjega obdobja

Analize kažejo, da se bo Iskra v naslednjem obdobju srečevala s težjimi pogoji poslovanja in ostrejšo konkurenco tako na domačem kot na mednarodnem trgu.

Prognozirajo se nižje stopnje rasti zaradi energetske in surovinske krize in vrsta restriktivnih ukrepov z namenom, da se uskladi ponudba s povpraševanjem, zmanjša devizni primanjkljaj - kar vse bo vplivalo na zmanjšanje povpraševanja in bo zmanjšalo obseg denarne mase. Zaznani premiki na svetovnem tržišču že kažejo znake recesije, kar bo še dodatno zaostriло pogoje plasmana in povečalo pritisk tuje konkurence.

3. Prilaganje Iskre bodočemu položaju

Dosedanje in nove dodatne deleže na zahtevnejšem domačem in zlasti mednarodnem trgu si bo Iskra zagotovila le s posebnimi napor, ki terjajo pomembne kakovostne spremembe v njenem poslovanju in organizacijski prilagojenosti takim pogojem.

Prilaganje novim pogojem terja tudi v kvantitativnem pogledu postopno preraščanje Iskre v nove razsežnosti jugoslovanske in evropske gospodarske organizacije s poudarjeno proizvodno in tržno prisotnostjo na celotnem jugoslovanskem gospodarskem prostoru, ter agresivnim in načrtnim vključevanjem v mednarodni trg in delitev dela.

Na proizvodnem področju se bo morala Iskra vse bolj in hitreje preusmerjati od nizko kompleksne elementne in izdelčne proizvodnje na zahtevnejšo sistemsko proizvodnjo.

Zlasti bodo potrebne kakovostne spremembe v poslovanju in tržnem nastopanju izhajajoč iz spoznanja, da se v svetu uspešno uveljavljajo le tiste organizacije še posebej v elektro in elektronski industriji, ki učinkovito povezujejo razvojno, tržno, proizvodno in finančno funkcijo - ki so organizirane kot veliki sistemi, z učinkovito delitvijo dela in specializacijo, z veliko serijsko proizvodnjo, z obsežno finančno koncentracijo in koncentracijo vrhunškega znanja.

Tak način poslovanja in nastopanja pa terja notranjo organiziranost, ki bo sposobna hitrejšega in bolj ustreznega prilaganja individualnim položajem in ki bo omogočila, da bo Iskra nastopala kot enovit, kompleksen in notranje povezan sistem.

Izhodišča za tak način poslovanja in notranje organiziranosti so bila že ustvarjena v dosedanjem razvoju Iskre, ki mu je podlaga zlasti SaS o združevanju v SOZD Iskra.

Tako ustvarjene osnove je treba v naslednjem obdobju uresničevati in naprej razvijati.

Notranja organiziranost mora omogočiti, da bo na potrebe trga Iskra reagirala s sodelovanjem organizacij v svojem okviru v najrazličnejših medsebojnih povezanostih od najbolj enostavnih oblik sodelovanja pri konkretnih poslih do povezovanja pri trajnejših projektih nalogah.

Zahtevane spremembe bodo zadevale predvsem izvajanje tržno prometnih dejavnosti.

Uspešno izvajanje enotne zasnove trženja v Iskri je pogojeno z opredelitvijo nalog in medsebojnih odvisnosti vseh udeležencev v trženju, od raziskave trga preko razvojno tehnoloških rešitev, do prodaje.

Sistem skladnega trženja v Iskri bomo gradili na matricni povezanosti in odgovornosti med produktnimi vodji in vodji trgov - regionov. Takšno tržno nastopanje se mora nasloniti na tehnološko posodobljen in notranje povezan ter skladen informacijski sistem. To bo omogočilo, da se bo dejavnost Iskre na področju trženja iz dosedanje pretežno distribucijske, razvila bolj tudi v akvizicijo in pridobivanje novih tržišč.

Tak tržni nastop, ki postaja eden od temeljnih pogojev za večjo notranjo povezanost Iskre, na temelju medsebojne soodvisnosti pa se ne omejuje samo na sodelovanje kadrov, temveč zahteva tudi ustrezno organizacijo finančne funkcije. Pretok sredstev med različnimi pri posameznih poslih je nadaljnji pogoj za večjo povezanost in s tem uspešnost Iskrinega nastopa na trgu. Tako dosežena enotnost in povezanost Iskre se mora odraziti tudi v enotnem nastopu Iskre preko enotno organizirane regionalne mreže predstavništva. To pa narekuje potrebo, da predstavništva v celoti usposobimo za tako organiziranost tržnega delovanja.

4. PREDLOGI UKREPOV

Oblikovati srednjeročni načrt SOZD Iskra

Nosilec: Vodstvo SOZD Iskra, rok 1980
Pri izdelavi srednjeročnega načrta 1981-1985 je potrebno upoštevati ugotovitve in predloge konference „Iskra v Jugoslaviji“, ki bodo po potrditvi DS SOZD Iskra predstavljali osnovo planiranja. V teh srednjeročnih planih je kot prioritete naloge upoštevati zlasti sledeče:

- pospešiti inovacijsko dejavnost, njen prednostni značaj, sredstva za finansiranje te dejavnosti, vlaganje v kadre ter ustrezno povezavo s procesom proizvodnje in trženja,
- širiti Iskro v jugoslovanski prostor:
  - a) določene proizvodne programe je potrebno prenesti v druge republike,
  - b) zagotoviti večjo tržno orientiranost proizvodnih programov,
  - c) organizirati enotno in fleksibilno regionalno tržno mrežo v SFRJ, ki bo sposobna obvladovati trženje sistemov, repromateriala in izdelkov široke potrošnje.

Zgraditi informacijski sistem v Iskri

Nosilec: ZORIN, rok 1980-81
- Pri izdelavi projekta integralnega sistema Iskre naj ima tržni informacijski sistem prednost.

(Nadaljevanje na 4. strani)

ISKRA COMMERCE LJUBLJANA, vabi k sodelovanju delavce za opravljanje naslednjih del, za nedoločen čas, s 3-mesečno poizkusno dobo:

V DS SKUPNE SLUŽBE

EKONOMISTA, za vodenje skupnih saldantov dobaviteljev v državi

- POGOJI:
- končana Ekonomska fakulteta I. stopnje
  - 3 leta ustreznih delovnih izkušenj

EKONOMSKE TEHNIKE, za usklajevanje, razčiščevanje in reševanje reklamacij zahtevnejših dolžniško-upniških razmerij

- POGOJI:
- Ekonomska srednja šola
  - 2 leti ustreznih delovnih izkušenj

EKONOMSKEGA TEHNIKA, za kontiranje, usklajevanje in razčiščevanje zahtevnejše knjigovodske dokumentacije

- POGOJI:
- končana Ekonomska srednja šola
  - 2 leti ustreznih delovnih izkušenj

V TOZD SERVIS

KNJIGOVODJO, za obračunavanje garancijskih storitev v servisu Skopje

- POGOJI:
- končana šola za blagovni promet
  - 1 leto ustreznih delovnih izkušenj

V TOZD DOMAČI TRG

EKONOMISTA ALI ELEKTROINŽENIRJA, za prodajanje trgovskega in investicijskega blaga trgovske skupine v filijali Novi Sad

- POGOJI:
- končana Ekonomska ali Elektro fakulteta I. ali II. stopnje
  - 2 leti ustreznih delovnih izkušenj
  - zaželeno poznavanje asortimana
  - opravljen vozniški izpit B kategorije

ELEKTRO ALI EKONOMSKEGA TEHNIKA, za vodenje poslovanja skladišča v filijali Novi Sad

- POGOJI:
- končana Elektro tehniška ali Ekonomska srednja šola
  - 2 leti ustreznih delovnih izkušenj
  - zaželeno poznavanje asortimana

Kandidati naj vloge z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v roku 8 dni po objavi na naslov: ISKRA COMMERCE, KADROVSKA SLUŽBA Ljubljana, Topniška 58.

Najvišje sindikalno priznanje Jožetu Čebeli

(Nadaljevanje s 3. strani)

družbeno-politični in samoupravni dejavnosti.

V Iskri se je zaposlil leta 1957 kot mehanik pri montaži avtomatskih telefonskih central. Pozneje je preselil v servisno dejavnost in nato v prodajo rezervnih delov. Delovna pot ga je nato vodila še v nekaj drugih enot, zdaj pa je pomočnik individualnega poslovnega organa v TOZD Servisu v Iskri Commerce.

Politično se je začel udeleževati leta 1963, ko so ga sprejeli v Zvezo komunistov. Še dobro se spominjam datuma te slovesnosti ob prevzemu rdeče knjižice – komunist je postal 20. decembra omenjenega leta. In prav to je bila prelomnica v njegovem življenju. Že takoj naslednje leto so ga izvolili za prvega predsednika delavskega sveta ekonomske enote servis v okviru Prodajno servisne organizacije, sedanje Iskre Commerce.

Podobno, kot številne zadolžitve pri delovnih nalogah in opraviilih, so Jožetu Čebeli zaupali mnoge funkcije tudi na področju samoupravljanja in družbenopolitičnega delovanja. Po letu 1963 je opravljal kar 48 različnih funkcij – od zveznih, republiških in občinskih do tistih v svojem delovnem okolju, torej v Iskri.

Od vseh teh 48 nalog, ki so bile vsekakor lepo priznanje za prizadevanost in delo Jožeta Čebele, naj omenimo le eno, morda tisto, ki jo poznamo vsi – predsednik sindikata celotne Iskre je bil polnih 11 let ali tri mandatne dobe. In prav teh 11 let je ostalo našemu nagajencu v najlepšem spominu. „V tem dolgem, hkrati pa tudi kratkem obdobju, se je to dobro desetletje kar hitro minilo, sem navezal številna prijateljstva in poznanstva. V Iskri se počutim kot med samimi prijatelji. Ob vsem delu me je vodilo – in nikoli razočaralo – dejstvo, da sem se vseskozi poskušal obnašati kot človek do človeka.“

Predolgo bi bilo spet naštevati mnoge uspehe, ki jih je sindikat zabeležil v tem dobrem desetletju, ko ga je vodil Jože Čebela. Med svetlejšje uspehe uvršča Jože Čebela zlasti velik prispevek sindikata v procesu združevanja in povezovanja delavcev v enotno Iskriko družino. „Lahko zatrdim, da prav po tej povezanosti in pripadnosti Iskriki zvezdi prednjačimo pred drugimi organizacijami v Jugoslaviji.“

Seveda pa smo Jožeta Čebelo vprašali tudi za probleme, ki so pestili sindikalno organizacijo v minulih letih, oziroma za področja, na katerih sindikat ni naredil toliko, kot si je začrtal. Takšen, kot je vedno bil, brez dlake na jeziku, je Jože Čebela opozoril zlasti na to, da sindikat vsem delavcem v Iskri ni zagotovil ustreznih pogojev za delo in življenje. „Poglej, v nekaterih temeljnih organizacijah, kot so na primer Mokronog, Dobropolje, ELA v Novem mestu, delajo ljudje v nemogočih razmerah. Prav tam čaka sindikat še mnogo dela. Drugo takšno področje, na katerem pa sindikat kljub prizadevanjem ni uspel, je ureditev cenenege letovanja za Iskrične delavce. Kot veš, mislim s tem na primer Pinete.“

Zlati znak Slovenskih sindikatov pa ni edino priznanje, ki ga je Jože Čebela prejel v teh plodnih letih družbenopolitičnega in samoupravnega delovanja. Naj kar naštejemo ta visoka priznanja: srebrni znak slovenskih sindikatov, plaketo Zveznega odbora industrije in rudarstva SFRJ, priznanje klubov samoupravljavcev Jugoslavije, priznanje SOZD Iskra, medaljo dela, priznanje SOZD ELKOM ter številna druga priznanja, skupno 12.

Kaj naj še napišemo? Morda to, da je prišel zlati znak slovenskih sindikatov v prave roke, po mnenju Jožeta Čebele pa je ta zlati znak tudi priznanje vsem Iskrikim sindikalnim delavcem, vsem delavcem v Iskri.

Lado Drobež

sredstev za osebe dohodke. V prihodnje bo stimuliranje serviserjev odvisno od treh kriterijev – od višine dohodkovnih sredstev na zaposlenega, poslovnih stroškov in koeficienta obračanja zalog. Pri tem naj še dodamo, da bo stimulativni pravilnik veljal za vsako Iskriko servisno delavnico posebej, kaj to pomeni, pa je znano: tisti, ki bodo dobro delali in gospodarili, bodo tudi bolje nagajeni.

Nič manj pomembna ni bila četrta točka dnevnega reda konference, v okviru katere so vodje servisov kritično obravnavali sistem normiranja v TOZD Servisu. Dogovorili so se, da je treba celotno področje normiranja skrbno preučiti. Zato so tudi že imenovali strokovne komisije, ki bodo po svojih področjih oziroma proizvodnih programih izdelale nove, ustrežnejše normative.

Konferenca je bila, lahko bi rekli, tudi prelomnica v reševanju enega od vprašanj, ki je v servisni dejavnosti še kako prisotna. Gre za to, da morajo, zaradi skromnega voznega parka, Iskrični serviserji pogosto uporabljati v službene namene lastna osebna vozila, ta vozila pa v večini primerov niso drugače zavarovana, kot le proti tretji osebi. Vodje Iskričnih servisov so se dogovorili, da je treba takoj pristopiti k reševanju tega vprašanja. LD

Ob našem letošnjem koledarju

Prijetno nas je presenetilo in razveselilo pismo, oz. prispevek, ki ga nam je ob izidu novega Iskričnega koledarja poslal umetnostni kritik in umetnostni zgodovinar z republiškega Zavoda za spomeniško varstvo dr. Ivan Sedej. Prijetno, čeprav smo tudi lani, predlanskim in prej pričakovali podobne pohvale. Dobili smo jih že, lani tudi najvišje jugoslovansko priznanje na I. tekmovanju

v Zagrebu, toda priznanja samih Iskričnih delavcev, nas samih, bi oblikovalcem in drugim v Marketingu Iskre Commerce pomenila mnogo več.

Novi koledar je takšnega priznanja gotovo vreden. Lado Drobež

Pismo dr. Ivana Sedeja

Koledarji, prav ta hip začenja sezona, so priljubljena oblika „designa za najširšo rabo“, ki je v enaki meri rezultat tradicije, nostalgije, potrebe in tistih iracionalnih nagibov, ki nas silijo v kupovanje spominov. Zato se vsako leto znova srečujemo s produkcijo, ki zajema tako zelo širok razpon med kičem in likovno kvaliteto, da ne moremo ostati povsem ravnodušni. Srečujemo se z duhovitimi aranžmaji, z dobrimi reprodukcijami in lepimi fotografijami, s pocuranimi podobami zimskih pokrajin in golih lepotic, z dobrimi domislicami in z dolgočasno puhlostjo. Skratka v koledarski produkciji se v reprezentativni podobi kaže raven našega oblikovanja in okusa. Navsezadnje bi moralo biti tako, da smo vsi designerji – saj s tem, da določene proizvode (in njihovo obliko) kupujemo, sooblikujemo njihovo podobo.

Po likovni plati pa nas vendar najbolj zanimajo celostne rešitve – tiste pri katerih ni nasprotja med oblikovanjem in kvaliteto reproduciranih podob. Skratka – na koledarje gledamo (ali pa smo se nanje navadili) kot na celostne organizme, kjer tistih trideset ali enaintrideset števil ne pomeni le nekega meseca, marveč tudi nekaj več. Kaj je tisto več, pa ne vemo čisto natančno: morda pozornost in spoštovanje oblikovalca do „potrošnikov“, morda njegovo skrito ali odkrito sporočilo o času, ki teče

Novi „fički“ pred domačo „štalco“.

in o deželi, kjer se naše življenje odigrava – kdo ve?

Zato nas je (tako kot že nekajkrat) tudi letos presenetil koledar združenega podjetja ISKRA. Oblikovalci so pri ilustracijah mesecev posegli po duhoviti pisani besedi Matjaža Kmecla in po enkratnih in nenavadnih posnetkih Slovenije, ki so jih med svojim vsakdanjim delovnikom posneli sodelavci Zavoda za geodezijo. Posnetki izsekov iz slovenske krajine iz ptičje perspektive so zato toliko zanimivejši, saj učinkujejo tako, kot da bi jih posneli specializirani fotografi s poudarjenimi umetniškimi ambicijami.

Slovenija iz ptičje perspektive se nam odkriva kot splet nenavadnih in šokantnih struktur, kot povzetek dolgotrajnega likovnega iskanja in kot rezultat študija barvne in morfološke tipike. Obraz naše krajine je zato hkrati domač in nenavaden – lep, pa tudi grozljiv. Triglav, ki ga vidimo iz takega zornega kota zavzani kot skalnata krajina z nekega tuje planeta – fantastično pravilna struktura pastelnih pravokotnikov polj na Ljubljanskem barju pa kot prijetne sanje, ki so jih inspirirale najboljše slike slovenskih impresionistov. V vršičkih serpentinah, ki učinkujejo kot dinamična in vehementna risba na strukturiranem ozadju pa ne gledamo le romantično gorsko cesto –

marveč tudi naša lastna pota. Vijugavo diagonalo naših življenj in upanja. Kraška vas nas iz ptičje perspektive opozarja na neprekosljiv urbanizem naših starih – izoisko pristanišče z velikim likovno sicer zelo učinkovitim mavričnim madežem pa na grožnjo z onesnaženjem. Med gručo korčastih streh, sončnim odsevom in naftnim madežem se spleta ritem barv, ki so barve našega časa.

Skratka, podobne, ki se tudi po tiskarski plati lahko kosajo z najboljšim (Gorenjski tisk v Kranju), so v prazničnem aranžmaju Iskričnih oblikovalcev dobile novo dimenzijo. Postale so kitične poeme o lepota slovenske pokrajine, ki je ne bomo nikoli doumeli v vseh njenih različicah in menjavah. Obenem pa se nam zdi, da so oblikovalci tudi tvegali. Poetična interpretacija nas lahko kaj hitro zavede v solzavost ali pa še kam dlje. Preveč lepega je namreč prav tako škodljivo kot preveč grdobija. Zato je trezen in profesionalni pristop kamere in čistega oblikovanja (črna osnova z belimi črkami, slike rezane v živ rob, lep pravokotni format) več kot upravičen. Tako so fotografije ostale podoba nenavadne resničnosti, njihova predstavitev pa vrhunski dosežek grafičnega oblikovanja.

Ivan Sedej

Pohvalno in kritično o servisiranju

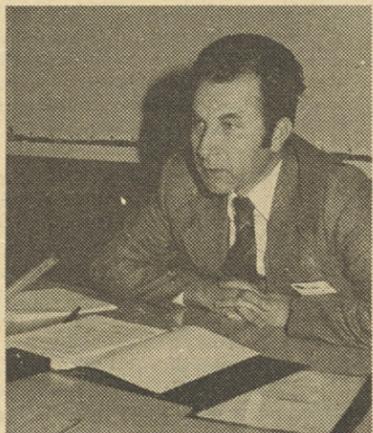
Minuli teden so se v Ljubljani sešli vodje Iskričnih servisnih delavnic iz vse Jugoslavije. Na dnevnem redu konference so imeli številna vprašanja iz dosedanjega poslovanja Iskrične servisne mreže, velik del srečanja pa so namenili tudi prihodnjim nalogam pri opravljanju servisne funkcije kot integralnega dela tržne funkcije celotne Iskre.

V okviru prve točke dnevnega reda je individualni poslovodni organ TOZD Servis Miro Stegnar poročal poslovdjem Iskrične servisne mreže o poteku in sklepih konference „Iskra na jugoslovanskem tržišču“, ki je bila v dneh pred 29. novembrom na Brdu pri Kranju. Obširno jih je seznanil zlasti s prihodnjo organiziranostjo servisne funkcije v Iskri ter nujnimi spremembami, „če hočemo, da bo servis postal pospeševalni in ne zaviralni element prihodnjega Iskričnega trženja z znano preusmeritvijo na področje profesionalne elektronike.“

Dotaknil se je tudi investicij v servisno dejavnost, preskrbe z rezervnimi in potrošnimi deli, temeljnih smernic razvoja servisne dejavnosti, kar vse je najtesneje povezano z razširitvijo lastne servisne mreže ter vključevanjem zunanjih, pogodbenih servisnih izvajalcev.

V nadaljevanju srečanja so podrobneje proučili poslovanje naših servisnih delavnic v letošnjih prvih treh četrtletjih. Menili so, da je to poslovanje potekalo uspešno, načrti za prihodnje leto pa so še bolj pogumni. Gospodarski načrt za prihodnje leto predvideva 24% rast proizvodnje v servisu, ta smel načrt pa je seveda v veliki meri odvisen od številnih pogojev dela TOZD Servisa v Iskri Commerce. Eno takšnih ključnih področij je prav kadrovska področje. Kot kaže dlani je, da sedanji kadri ne bodo mogli uresničiti zastavljenih načrtov, zlasti pa ne načrtov vse večje preusmeritve na servisiranje profesionalnih sistemov in naprav. Prav zato so se dogovorili, da bodo kadrovska problematika reševali z izboljšanjem kadrovske strukture in bodo v glavnem zaposlovali le srednje, višje in visoke strokovne delavce.

Tretja točka dnevnega reda je bila namenjena preučitvi predloga sprememb pravilnika tega servisnega kolektiva o osnovah in merilih za delitev

Miro Stegnar.

Zaključki konference »Iskra v Jugoslaviji«, Brdo '79

Dograditi organiziranost procesa trženja

Nosilec: IC, rok 1980

- Doseči večjo povezanost procesa trženja, inovacij in proizvodnje,
- dosledno izpeljati princip tržnega, produktnega in projektnega vodenja.

Organizirati finančno funkcijo

Nosilec: Interna banka, rok 1980

Izdelava projekta finančne funkcije kot podsistema v poslovnem sistemu Iskre.

Oblikovati ustrezne dohodkovne povezave v Iskri

Nosilec: ZORIN, rok 1980

- Nadalje je treba izoblikovati model dohodkovnega povezovanja, ki mora spodbujati ustvarjalnost vseh udeležencev v reprodukcijskem procesu in zagotavljati tak nadaljnji razvoj sistema tega povezovanja, ki bo celovit in skladen.
- Na področju investicij je potrebno zagotoviti ustrezen delež za tržno dejavnost.

KMFB, avstrijska zveza sindikatov za umetnost, medije in svobodne poklice – GGP sindikalna grupa za publicistiko – Salzburg

Salzburg, 18. 11. 1979.

Tov. dipl. phil. Dušan Željeznov
c/o ISKRA – GLASILO

Spoštovani gospod Željeznov!

V imenu sindikalne grupe Publistik Salzburg bi se vam rada najprisanje zahvalila za prijateljski sprejem, ki ste ga nam pripravili vi in pa vaši tovariši iz Iskre.

Še vedno smo pod vtisom odprtosti pogovorov, vsestranosti informacij in pa prisrčne gostoljubnosti, ki je vam kakor tudi vaši deželi tako lastna. Spodbude, ki smo jih bili deležni v Ljubljani, bodo prav gotovo vaša sled v našem bodočem delu. Prosim vas, da posredujete našo zahvalo tudi g. Maksimoviču in g. Kotarju, od katerih smo že prejeli fotografije. Prav tako smo tudi že prejeli dokazilne izvode glasila ISKRA z dne, 10. novembra 1979, v katerem ste priobčili notico o našem obisku pri vas. Najlepša hvala!

Naslednja številka našega (glasila) časopisa „Theorie und Praxis“, bo izšla v začetku decembra. Par izvodov le-te vam bomo čimprej poslali.

V imenu udeležencev ekskurzije GGP v Ljubljano se vam ob koncu mojega pisanja še enkrat najprisanje zahvaljujem!

S prisrčnimi pozdravi

Paula Huber, s. r.

SREBRNI JUBILEJ TOVARNE MERILNIH NAPRAV

Iskrina tovarna merilnih naprav je 7. decembra praznovala 25-letnico obstoja. Tovariškega srečanja v Iskri na Laborah so se udeležili bivši in sedanji sodelavci te tovarne ter številni gostje, med njimi predstavniki JLA, univerzitetnih ustanov, elektrogospodarstva, Zveznega zavoda za mere in plemenite kovine iz Beograda in drugih Iskrinih organizacij.

Plaketa Elektroistre za TOZD Merilne naprave.

Navdušil je nastop članov lovske skupine s Koroškega.

IPO TOZD Merilne naprave Rudi Zorko je v slavnostnem govoru orisal razvoj proizvodnje merilne opreme v povojnem obdobju, spregovoril o novih programih v prihodnjem srednjeročnem obdobju in se zahvalil vsem dolgoletnim delavcem Merilnih naprav, ter izrazil zaupanje v mlajše sodelavce, ki prevzemajo zahtevne naloge za doseganje novih ciljev.

Omenil je tudi dejavnost Merilnih naprav za potrebe JLA. „Vedno smo tovrstne naloge dojemali kot častne in jim posvečali posebno pozornost ter skrbeli za uspešno izpolnjevanje,

Rudi Zorko med slavnostnim govorom.

skupaj z delavci drugih TOZD v Elektromehaniki,“ je dejal ing. Zorko. Jože Praprotnik, predsednik zveznega sekretariata za ljudsko obrambo je Merilnim napravam izročil plaketo JLA.

Jože Fende in Alojz: Grčar sta podelila priznanja Iskre dolgoletnim zunanjim sodelavcem in delavcem Merilnih naprav za dolgoletno zvestobo kolektivu. Prejeli so jih:

1. Remontni zavod „Sava Kovačević“ Tivat
2. Brodarski institut Zagreb
3. Tovarna merilnih naprav
4. Marjan Šegula
5. Franc Porenta in
6. Jože Farčnik

Novak Ivan in Rudi Zorko sta podelila priznanja DS TOZD Merilne naprave. Prejeli so jih: Jože Berlož-

nik, Lojze Aberšek, Janez Aljančič, Jaroslava Očepek, Rajko Cigale, Stane Draksler, Janez Čenčič, Mira Černe, Dušan Gogdanovič, Tončka Ribnikar, Janez Oberstar, Marija Kosirnik, Janez Dolenc, Nada Jenko, Tone Čuk, Stane Tadini, Velimir Dragelj, Vinko Mesec, Tomaž Hafner, Miloš Viđić, Maks Janežič, Edo Lipušček, Olga Polajnar, Štefko Vidic in Prodajna skupina za merilne naprave iz TOZD Prodaja.

Pohvaliti velja pester kulturni program, v njem so sodelovali pevci moškega pevskega zbora iz Radiš pri Celovcu, lovska trobaška skupina iz Trga Feldkirchna na Koroškem. Program je zelo uspešno povezoval Jože Logar, novinar radia Glas Ljubljana, ki je tudi recitiral. Delavci Merilnih naprav so pozdravili: Alojz Grčar, Drago Štefe, predsednik izvršnega sveta SO Kranj. Ob koncu slovesnosti je Maks Janežič, predsednik OOS MN podelil MPZ iz Radiš telefonski aparat in se zahvalil pevcem in trobaški skupini za sodelovanje na proslavi.

Srečanje z zamejskimi Slovenci je res poživilo slovesnost ob srebrnem jubileju TOZD Merilnih naprav. Tonija Haderlapa, vodjo lovske trobaške skupine iz Trga sem prosil, naj pove nekaj o njenem delovanju.

„Skupino sem ustanovil pred 15 leti, sam igram rog že od leta 1953. Skupina je že večkrat zamenjala svoje člane. Vaje imamo tedensko, zlasti zdaj jeseni je sezona, ko trobači sodelujemo na raznih prireditvah. 3. novembra imamo lovci praznik, takrat priredimo lov na jelene. Sodelujemo tudi na raznih lovskih prireditvah, pogrebnih slovesnostih ipd. Danes smo že tretjič v Sloveniji, nastopili smo že v Litiji in Polhovem Gradcu. Dvakrat smo sodelovali na prireditvi v Riedu, kjer je nastopilo prek 1300 trobačev 68 skupin iz evropskih držav. Osvojili smo srebrno odlikovanje.

Na Koroškem imamo 46 trobaških skupin, povezani smo v društvo, ki skrbi za prenašanje te tradicije na mladi rod in pravilno igranje. Vsak trobač mora znati igrati tako, da lahko nastopi s katerokoli skupino. Melodije so tako stare kot lov, saj glas tega instrumenta pomeni poseben način komuniciranja lovcev med lovom, pri upletitvi divjadi ipd.

Kot vem, imate tudi v Sloveniji več trobaških skupin, npr. v Litiji, Prekmurju in drugod. Za igranje je potrebno veliko truda in vaj. Vaša naklonje-

Moški pevski zbor iz Radiš pri Celovcu.

nost nas vedno zelo privlači, drugače ne bi prišli k vam. Današnji obisk je pomemben tudi za ostale člane skupine, ki so dobili pravo sliko vaše družbe. S tem se bogatijo naši prijateljski odnosi. V nedeljo bomo spet prišli v Slovenijo in se udeležili lova na divje prašiče v Škofji Loki.

Na Koroškem imamo klub prijateljev lova, preko katerega smo navezali tesne stike s celjskimi in mariborskimi lovske družinami, kar daje možnost enakovrednega lova z domačimi lovci in vaših lovcev v naših loviščih!!

Pogovarjal sem se tudi s tajnikom prosvetnega društva Radiše in podpredsednikom slovenske prosvetne zveze v Celovcu Tomažem Ogrisom, ki

Milošu Vidicu priznanje TOZD Merilne naprave.

je predstavil delovanje MPZ Radiše. „Naš zbor deluje tako dolgo kot prosvetno društvo – 26. avgusta smo praznovali 75-letnico. Imamo tudi mešani pevski zbor, skupaj imamo 35 članov, od tega 20 pevcev.

Tomaž Ogris, tajnik PD Radiše.

Plaketa zveznega sekretariata za L.O.

Veselo razpoloženje delavcev TOZD Merilne naprave med proslavo.

S slovenskimi pevskimi zbori sodelujemo od leta 1963 dalje. Stalne stike imamo z moškim komornim zborom KUD Stane Žagar v Kropi, kjer smo novembra priredili koncert. Sodelujemo tudi z zbori v Mariboru in drugih prireditvah kot je Tabor v Šentvidu pri Stični. Pred leti smo nastopili tudi pred Iskro v Lipnici. Dobro sodelujemo z društvom Valentin Vodnik v Dolini pri Trstu.

Tak način praznovanja delovnega jubileja kot je bila današnja proslava Merilnih naprav je tudi za nas nekaj posebnega. Ni bilo tistega strogega protokolarnega tempa, zato smo tudi pevci zadovoljni in smo z veseljem in sproščeno zapeli.

Pogoji v katerih delamo so bili vseskozi zelo slabi, naše delo je bilo že večkrat ovirano. Imeli smo tudi prostorske težave, v povojnih letih je prosvetno društvo v Radišah najelo stari farovski hlev, ki smo ga adaptirali v dvorano. Leta 1975 se je za objekt pričel zanimati Heimatdienst. Zato smo zgradbo odkupili od župnika in se udarniško lotili predelave hleva. Vse smo opravili sami in se tudi nekoliko zadolžili, saj smo vse obnovili. Naš dom še ni v celoti opremljen, zato

se večkrat obrnemo na vaše delovne organizacije za pomoč.

Radiše so majhen kraj, 10 km oddaljen od Celovca. Obdržale pa so lice slovenskega podeželja, čeprav so vse okoliške vasi ponemčene.“

Alojz Boc

Toni Haderlap.

Komisija za delovna razmerja in osebne dohodke TOZD TOVARNA RAČUNALNIKOV

vabi

k sodelovanju mlade strokovnjake s področja računalništva za opravljanje del in nalog v LJUBLJANI

1. SAMOSTOJNI STROKOVNI SODELAVEC v oddelku za izobraževanje

Pogoji:

- visokošolska izobrazba računalniške, elektrotehnične ali strojne smeri, matematike ali fizike,
- 5-letne delovne izkušnje na področju računalništva,
- aktivno znanje angleškega jezika.

2. VODJA ODSEKA ZA PRODAJNO OPERATIVO v ekonomskem oddelku

Pogoji:

- visokošolska izobrazba ekonomske smeri,
- 5-letne delovne izkušnje, pasivno znanje angleškega jezika.

3. VIŠJI ANALITIK I. v ekonomskem oddelku

Pogoji:

- višješolska izobrazba ekonomske smeri,
- 4-letne delovne izkušnje.

4. SAMOSTOJNI ANALITIK I. v ekonomskem oddelku

Pogoji:

- srednješolska izobrazba ekonomske smeri,
- 4-letne delovne izkušnje.

5. VEČ ADMINISTRATIVNIH REFERENTOV

Pogoji:

- štiriletna ali dvoletna izobrazba administrativne smeri,
- enoletne ali večletne delovne izkušnje,
- dobro obvladanje strojepisja.

Nudimo možnost samostojnega, kreativnega dela, razvijanja in uveljavljanja svojih sposobnosti, dostop do strokovne literature, pomoč sodelavcev, izobraževanje doma in v tujini.

Pričakujemo ustrezne delovne navade in organizacijske sposobnosti, sposobnost za delo z ljudmi in za samostojno delo s strankami, veselje do dela v računalništvu. Skupni pogoj za vse kandidate, ki bodo izpolnjevali objavljene pogoje, je tudi uspešno opravljeno psihološko testiranje.

Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: ISKRA ELEKTROMEHANIKA KRANJ, Kadrovska služba, Savska loka 4, 64000 Kranj, z oznako „za TOZD RAČUNALNIKI“.

ISKRA
Industrija za telekomunikacije
elektroniko in elektromehaniko
KRANJ, n.sol.o.

Delavski svet TOZD TOVARNA RAČUNALNIKOV KRANJ

razpisuje

prosta dela in naloge delavcev s posebnimi pooblastili in odgovornostmi

SEKRETAR TEMELJNE ORGANIZACIJE

Pogoji:

- visoka izobrazba pravne ali upravne smeri,
- 5 let ustreznih delovnih izkušenj,
- aktivno znanje angleškega jezika.

VODJA TEHNIČNEGA VZDRŽEVANJA

Pogoji:

- visoka izobrazba elektrotehnične ali organizacijske smeri,
- 5 let ustreznih delovnih izkušenj,
- aktivno znanje angleškega jezika.

Kandidati morajo izpolnjevati tudi pogoje, ki jih določa družbeni dogovor o načelih za izvajanje kadrovske politike v občini Kranj. Za razpisana dela velja 4-letna mandatna doba.

Iskrina tovarna optičnih in steklopihaških izdelkov – Vega iz Ljubljane je v petek, 14. decembra proslavila 30-letnico obstoja. Slavnosti v Festivalni dvorani so se poleg delavcev Vega udeležili člani kolegijskega poslovnega organa DO Iskre Elektromehanike, predstavniki družbenopolitičnih organizacij in samoupravnih organov DO in OK ZKS Ljubljana-Center ter nekaterih TOZD.

Lovro Močnik, IPO Vega je v slavnostnem govoru opisal razvoj optike in steklopihaštva v naši tovarni:

„Začeli smo takorekoč iz nič je dejal L. Močnik,“ z golimi rokami in

Predsednik DS Feliks Cerar med govorom.

brez izkušenj, brez potrebnih strokovnih kadrov. Dati moramo vse priznanje oblikovalcem današnjega proizvodnega programa, ki je ime Iskrine tovarne Vega ponesel po vsem svetu.

Razvoj optike in steklopihaštva je skoraj 15 let potekal skupno z razvojem ostalih jugoslovanskih proizvajalcev. Zajemal je proizvodnjo optičnih elementov, projekcijskih aparatov in laboratorijske opreme. Na področju optike je kasneje prišlo do delitve programa, na področju pihaštva pa do delitve trga.

Direktor TOZD Vega Lovro Močnik je govoril delavcem.

Začeli smo s strokovnjaki, ki so se usposabljali predvsem v tujini. Zato je bilo reševanje izobraževanja lastnih kadrov ena naših glavnih nalog. Naša industrijska šola nam je zagotavljala ustrezne kadre. Povečanje proizvodnje je narekovalo gradnjo novih prostorov in leta 1963 smo se vselili v stavbo, kjer delamo še danes.

Domači trg je kmalu postal premajhen za obseg naše proizvodnje. Prodor na tuja tržišča je bil pogojen z obogatitvijo programa, uvajanjem sodobne tehnologije in boljše kvalitete naših izdelkov. Imeli smo velike težave zaradi tehnološke zaostalosti. Velika vlaganja in počasno osvajanje novih programov je tovarno Vega leta 1970 privedlo na rob propada.

Nastop pevskega zbora KUD Svoboda Brezovica.

S PRIPOJITVIJO K ISKRI NOVI USPEHI

Priključitev Vega k Iskri Elektromehaniki je pomenila velik preobrat. Od leta 1974 dalje povečujemo obseg proizvodnje in celotni dohodek za 15 do 20 % letno. Povečujemo tudi izvoz in osvajamo nova tržišča.

Sodelovanje s tujimi firmami na osnovi kooperacije je iz leta v leto boljše. Vega nudi jugoslovanskemu trgu praktično celoten program audiovizualnih aparatov in opreme, ter celoten program pihanega stekla za potrebe laboratorijev, inštitutov in zdravstvenih ustanov. Naši proizvodi ustrezajo zahtevam po kakovosti.

Glavni problem, s katerim se tovarna Vega srečuje, je tehnološka zastarelost, kar vpliva na akumulativnost programa. To sicer ni le problem tovarne Vega, saj pesti vse proizvajalce pripomočkov za izobraževanje. Tak je tudi zaključek posveta evropskih proizvajalcev tovrstne opreme, ki ga je letos organizirala UNESCO.

Vegin jubilej sovpada v čas, ko se z vso odgovornostjo odločamo o naši perspektivi naslednjih petih let. S smernicami za srednjeročni plan razvoja je tudi Vega določila cilje in razvojne usmeritve, ki jih je podredila skupnim ciljem delovne organizacije in načelom družbenega dogovarjanja in samoupravnega sporazumevanja.

Priznanja DO za zunanje sodelavce.

Njen glavni cilj je povečanje dohodka na zaposlenega delavca, kar je dosegljivo predvsem s programskimi spremembami v sodelovanju z ostalimi TOZD in novimi vlaganji.

„Če se danes ozremo nazaj na prehojeno pot,“ je dejal Lovro Močnik, „lahko kljub nekaterim s področjem ocenimo naše delo kot uspešno, našo bodočnost pa kot tako, ki zagotavlja socialno varnost zaposlenih, daje možnost ustvarjanja strokovnjakov na raznih področjih in krepi našo samoupravno družbo,“ je zaključil tovariš Močnik.

Predsednik KPO DO Aleksander Mihev se je zahvalil vsem, ki so prispe-

Igralec Jože Zupan je povezoval kulturni program.

vali k tako uspešnemu razvoju TOZD Vega in zaželel delavcem te tovarne uspešno delovanje pri razvijanju obstoječih in novih proizvodnih programov. Nato je skupaj z Jožetom Fendetom, predsednikom DS DO podelil priznanja Iskre kolektivu Vega, ki so jih prejeli:

– TOZD Vega za 30-letni jubilej – Jože Majcen za dolgoletno delo, bil je tudi prvi predsednik DS

– Jože Mihalič za dolgoletno delo – Ivo Skočič za dolgoletno delo in aktivnost v samoupravnih organih in DPO

– Rozi Kirn za dolgoletno delo in aktivnost v samoupravnih organih

– Janez Lazanski za dolgoletno delo in velike zasluge pri razvoju steklopihaštva.

Pismena priznanja so podelili 36 delavcem, ki sta jih podelila Feliks

Za uspešno delo priznanja samoupravnih organov in DPO.

Cerar, predsednik DS TOZD Vega in Lovro Močnik, IPO. Priznanja TOZD so prejeli: Ivanka Babič, Milka Fiščan, Esti Ivanc, Štefan Bizjak, Jager Janez, Vasilij Harak, Terezija Grosman, Alojzija Kranjc, Dominik Rosič, Vika Škerl, Marija Terselič, Zvone Čadež, Anton Franko, Alojzija Golob, Franc Gnidovec, Jelka Matko, Vera Papež, Engi Zupanc, Marta Gutnik, Janko Kolarič, Jelka Mišljenovič, Martin

INDUSTRIJA ZA TELEKOMUNIKACIJE

Veselo vzdušje med proslavo jubileja TOZD Vega.

Lesjak, Olga Pirc, Angela Grm, Ludvik Kutin, Bogomir Volk, Jože Gračner, Marija Piškur, Mihaela Jerina, Ante Mažar, Jože Bizjak, Gracijan Krmec, Anita Bezek, Milena Weber, Lovro Močnik in Martin Povirk.

Jubilantom dela so podelili plakete in značke. Plaketo Iskre za 30 let dela in Iskrino značko za 25-letno delo so prejeli: Zvonimir Čadež, Anton Franko, Franc Gnidovec, Jožica Kremzar, Alojzija Golob. Srebrno značko za 20-letno delo sta prejela: Veronika Minar in Janez Lazanski. Bronasto značko za 10-letno delo so prejeli: Marjeta Mencin, Silvestra Kosanec, Franc Šinkovec, Ana Krašovec, Veronika Trtnik, Jožefa Kozar, Vladimir Leskovar, Brane Pagon, Helena Dežman, Slavica Pranjic, Dobrovoje Pantovič, Antonija Cunder, Dušan Fister, Branko Radkovič, Rozalija Glavič, Vida Lagler, Justina Čad, Dragica Kobal, Marija Valentiničič, Josip Smešnik, Barbara Kavran, Jožefa Pavunc, Borka Simič, Ana Krizman, Marija Černe, Ostoja Po-

povič, Anica Pečenik, Marija Rebolj, Franc Vrhovc, Anton Obid, Amalija Skodlar, Alojz Bouhan, Anton Vidmar, Valentin Kotar, Jela Seidel, Anton Košir, Marija Avsec, Milka Cencelj, Petrina Ambrožič, Andrej Prusnik, Marta Srbljan, Joze Dremelj.

Priznanja za prizadevno delo v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah so prejeli: Marta Gutnik, Alojzija Kranjc, Jože Zajc, Branko Radkovič, Marjan Rener, Feliks Cerar, Mladen Piuković, Ivo Skočič, Ivan Vrhovski, Miha Draksler, Dragica Breznik, Janez Hupar, Valentin Kotar, Dušan Skubic, Janko Možina, Vojko Goljevšček, Ljubica Šuštar, Silva Ponikvar.

V kulturnem programu je nastopil moški pevski zbor KUD Svoboda Brezovica, program je povezoval gledališki igralec Jože Zupan. Prisotni so nagradili izvajalce z aplavzom. Tovarno Vega bomo v sliki in besedi prestavili v prihodnji številki.

Alojz Boč

Četrta letna skupščina KZA

V sredo, 17. oktobra je bila v dvorani delavskega samoupravljanja četrta letna skupščina kluba zdravljenih alkoholikov Iskre Elektromehanike Kranj. Skupščine so se poleg članov KZA, terapevtskega teama udeležili tudi predstavniki drugih klubov predstavnik psihiatrične bolnice Škofljica.

Klub zdravljenih alkoholikov je bil ustanovljen leta 1973, ko se je en socialni delavec začel ukvarjati izključno s problemi alkoholizma v DO. Prvo leto je v klubu sodeloval dr. Stane Potočnik, nakar je klub deloval štiri leta brez sodelovanja zdravnika. V letu 1977 je na področju alkoholizma začela aktivno sodelovati dr. Zdenka Šubic, ki je po enem letu odšla na drugo delovno mesto. Sedaj terapevtski team sestavljata medicinska sestra in socialni delavec.

Sedanja praksa naše službe je, da večino alkoholikov, ki se odločijo za zdravljenje, pošljemo v psihiatrično bolnico Škofljica. Kadar gre za večkratnega recidivista, predlagamo zdravljenje v Begunjah. Psihiatrične bolnice v Begunjah se ne poslužujemo v večji meri, ker iz izkušnje vemo, da so ti zdravljeni alkoholiki za klub izgubljeni, saj jih koncept zdravljenja ne pripravlja na nadaljnjo resocializacijo v okviru KZA.

Postopek za oblikovanje novih članov traja približno eno leto, ta čas je potreben za individualno in skupniško obravnavo alkoholika in svojca, na kar sta oba sposobna za vključitev za delo v klubu. Znano je, da zgolj nagrajevanje za zdravljenje naleti pri alkoholiku na gluha ušesa. Za zdravljenje se odloči predvsem zaradi strahu pred izgubo službe ali na pritisk zdravnika.

Običajno bi morali prvi reagirati na delavčev pitje vodstveni in vodilni delavci. Mnogo premalo je prijav kršitev delovnih dolžnosti zaradi vinjenosti na delovnem mestu ali zaradi izostanka z dela, kadar je ta posledica alkoholizma.

Po odhodu zdravnice klub ni pridobil nobenega novega člana. Šele v zadnjem obdobju je prišlo v klub pet novih članov, ki so se zdravili na Škofljici. Na zdravljenje sta še dva naša delavca. Kljub postopnem, a vztrajnemu napredovanju, v dejavnosti kluba čutijo nekatere pomanjkljivosti. Delo je preveč reducirano na tekočo in lastno problematiko, klub se pre-

malo trudi za uveljavitev navzven. Občutijo pomanjkanje strokovnega izpopolnjevanja članov, zlasti sodelovanje zdravnika.

Vzrokov teh slabosti pa ne gre iskati le v članih, temveč v njihovem občutku osamljenosti in zapuščeniosti od zunanjega sveta. Zdravstvena služba, SZDL in drugi odgovorni nudijo premajhno podporo delovanju kluba. Kljub naštetim slabostim pa KZA vztraja, ohranja zdravo jedro in skrbi za vključevanje zdravljenih alkoholikov v družinsko življenje in delovno okolje.

Leta 1977 je bil preko odbora za družbeni standard in varstvo pri delu DO in delavskih svetov TOZD sprejet akcijski program boja proti alkoholizmu. Sestavljen je bil v oddelku za družbene zadeve, da bi sprožil vsklajeno akcijo kurativne in preventivne dejavnosti na področju boja proti alkoholizmu v Elektromehaniki. Že v istem letu je bila podana ocena izvajanja omenjenega akcijskega programa.

Prvi del zastavljenih nalog na področju preventive je bil v celoti izpolnjen. V drugem delu pa so se pokazale nekatere pomanjkljivosti. V Iskrini obratni ambulanti ni zdravniška, ki bi se hotel ukvarjati z alkoholiki, kar močno otežuje potek zdravljenja. Alkoholik nima možnosti izključitve iz DO, ki bi bila pogojena z obveznim zdravljenjem, čeravno vemo, da je takšna prisila s strani DO najučinkovitejša za alkoholikovo odločitev o zdravljenju. Neposredno vodje dela na seminarjih se ne dobijo zadostnega znanja o preprečevanju alkoholizma, zato je potrebno z njimi navezati še osebne stike in jih pridobiti za sodelovanje.

Seveda pomeni izvajanje akcijskega programa postopno doseganje s skupnega cilja in spreminjanja zavesti delovnih ljudi ter njihovega tolerantnega odnosa do popivanja.

Predsednik KZA Iskre Elektromehanike Stane Kogovšek je v svojem poročilu o dejavnosti kluba v zadnjih dveh letih povedal, da so začeli po tretji letni skupščini zelo uspešno delati. Pomagali sta jim terapevtka dr. Zdenka Šubic in socialna delavka Nuša Robnik. Sestajali so se vsakih 14 dni, program je bil pester in zanimiv. Klub je štel 12 članov.

Po odhodu dr. Zdenke Šubic sredi leta 1978 je klub izgubil povezovalca tovarno in z zunanjim svetom, deloval je bolj sam zase in postajal vedno bolj zaprt.

Sami si niso mogli pomagati, za pomoč so prosili direktorja DO, da bi z njegovo pomočjo pridobili za delo v klubu dr. Zupanovo, vendar niso uspeli.

Vodstvo DO je razumelo stisko članov KZA in priskrbelo dva terapevta, medicinsko sestro in socialnega delavca.

Člani so spet pričeli delati v večjo vneto, v začetku letošnjega leta so se pokazali prvi uspehi. Pridobili so 8 novih članov, žal je pet starejših članov zapustilo klub.

KZA ima sedaj 23 članov s svojci. Za uspeh se zahvaljujemo terapevtskemu teamu in specialni službi, saj brez njihovega truda ne bi dosegli oživitve dejavnosti kluba. Kako pomemben je za zdravljenje alkoholike naš klub, vedo najbolje sami, ki se sestajajo že sedem let. Imajo veliko zaupanje v terapevtsko in socialno službo kot tudi v delovno organizacijo. Prizadevali si bodo, da se bo aktivnost kluba še izboljšala in bodo pridobili še več novih članov.

V prihodnje jih čaka vrsta nalog. Izpopolnili bodo sistem zdravljenja in rehabilitacije alkoholikov. Vsako leto bodo skušali pridobiti vsaj 10 zdravljenih alkoholikov. S preventivnimi akcijami bodo zmanjšali uporabo alkoholnih pijač med delovnim časom in ob drugih srečanjih članov kolektiva. Še naprej bo treba razvijati in krečiti terapevtsko pomoč kluba, izdelati bo treba dopolnitve k akcijskemu programu boja proti alkoholizmu v delovni organizaciji.

Nace Pavlin, sekretar Iskre Elektromehanike je v imenu pokrovitelja letne skupščine Ivana Cvara, člana KPO DO pozdravil prisotne člane in svoje ter goste. Omenil je, da smo alkoholizem v DO uspeli zavreti in problemi s tega področja ne naraščajo več, pomanjkljivosti, ki se kažejo pa bo treba s skupnimi močmi odpravljati. Predlagal je, naj se klub zdravljenih alkoholikov preimenuje v klub nealkoholikov, da bi se vanj lahko vključevali tudi ostali delavci in vsi, ki si prizadevajo odpravljati vzroke in posledice te bolezni. Na proslavi in raznih sprejemih naj bi v bodoče delavcem in gostom ponudili tudi brezalkoholne pijače. Prisotni so predloge Naceta Pavlina soglasno podprli. Alojz Boč

Na 9. zasedanju, dne 17. 12. 1979, je delavski svet SOZD Iskra sprejel predlog Samoupravnega sporazuma o združevanju dela in sredstev za uresničevanje razvojnih programov organizacij združenega dela SOZD Iskra, katerega predlaga vsem delavcem temeljnih organizacij združenega dela v SOZD Iskra v sprejem. Postopek sprejemanja v TOZD naj se izvede do 31. 1. 1980

Zaradi ustvarjanja čimboljših pogojev za nenehno večanje dohodka in s tem razvoja SOZD ISKRA in izboljšanja svojega družbenoekonomskega položaja, združujejo delavci v TOZD delovnih organizacij združenih v SOZD ISKRA sredstva za investicije kot osnovno nadaljnega razvoja SOZD ISKRA, s čemer zagotavljajo večjo produktivnost svojega in celotnega družbenega dela ter skladno z določbami USTAVE SFRJ in Zakona o združenem delu sprejmejo odločitve o združevanju sredstev za investicije v SOZD ISKRA in sklepajo

SAMOUPRAVNI SPORAZUM

o združevanju dela in sredstev za uresničevanje razvojnih programov organizacij združenega dela SOZD ISKRA.

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Na podlagi tega samoupravnega sporazuma (v nadaljnjem besedilu: sporazum) združujejo podpisnice delo in sredstva zaradi uresničevanja skupnega poslovnega cilja v skupnem poslovanju ob udeležbi pri skupnem dohodku in riziku ker tako določajo svoja medsebojna razmerja.

2. člen

Podpisnice tega sporazuma so delovne organizacije za temeljne organizacije združenega dela v njihovem sestavu, ki so udeležene v združevanju dela in sredstev za uresničevanje razvojnih programov organizacij združenega dela združene v SOZD ISKRA. Podpisnice tega sporazuma so lahko tudi DO izven SOZD ISKRA.

Seznam podpisnic je sestavni del sporazuma.

3. člen

Družbena sredstva, ki so predmet združevanja po tem sporazumu, so denarna sredstva, ki jih podpisnice ustvarjajo s svojo dejavnostjo.

II. CILJI ZDRUŽEVANJA SREDSTEV TER NAMEN, POGOJI IN NAČIN NJIHOVE UPORABE

4. člen

Namen združevanja dela in sredstev po tem sporazumu je uresničevanje razvojnih programov organizacij SOZD ISKRA s katerimi, izhajajoč iz dosedanje poslovne povezanosti, soodvisnosti v poslovanju, skupnega interesa pri ustvarjanju pogojev za stalno rast dohodka, zmanjšanju uvoza ter večanju izvoza, zadovoljitev osebnih in skupnih potreb združenega dela, si podpisnice predvsem zagotavljajo:

- dolgoročno stabilno rast dohodka,
- povečanje produktivnosti združenega živega in minulega dela,
- nenehno uvajanje inovacij na osnovi moderne tehnologije,
- tržni prodor povečanje izvoza in zmanjšanje uvoza,
- delitev dela v smeri specializacije,
- izenačevanje pogojev pridobivanja dohodka,
- pridobivanje in delitev skupnega dohodka kot ekonomsko motivacijo za združevanje dela in sredstev.

5. člen

Podpisnice tega sporazuma se obvezujejo, da bodo za uresničevanje namena in ciljev tega sporazuma združevale do 40 % ustvarjenih sredstev namenjenih za reprodukcijo.

Sredstva za reprodukcijo so: predpisana in pospešena amortizacija ter sredstva čistega dohodka namenjena za poslovni sklad.

Odstotek iz prvega odstavka tega člena se določi z letnim načrtom upoštevajoč načrt letnih naložb iz 8. člena tega sporazuma.

Sklep o odstotku sprejme delavski svet SOZD ISKRA na predlog odbora podpisnic s soglasjem delegacij delovnih organizacij podpisnic tega sporazuma.

Sredstva amortizacije se vplačujejo do 25. 4., 25. 7., 25. 10. in 25. 1. za preteklo trimesečje. Sredstva poslovnega sklada se vplačujejo 1. junija in 1. novembra za preteklo leto vsakokrat po 50 %.

Določila tega člena, ki se nanaša na združevanje sredstev amortizacije, se ne uporabljajo za podpisnice, ki izločajo amortizacijo po 68. členu zakona o proizvodnji orožja in vojaške opreme (Ur. list SFRJ št. 30/79).

6. člen

Denarna sredstva iz 5. člena tega sporazuma, v času dokler ne bodo angažirana za uresničevanje razvojnih programov predstavljajo kreditni potencial BANKE ISKRA in se uporabljajo za kratkoročno kreditiranje OZD ISKRE.

Ta sredstva se obrestujejo po tarifi določeni z aktom o poslovni politiki ISKRA BANKE.

7. člen

Posamezne naložbe se financirajo iz naslednjih virov:

- lastna sredstva investitorja,
- združena sredstva po tem sporazumu,
- združena sredstva OZD mimo tega sporazuma,
- kot samoprispevek delavcev,
- kot kredit bančne ali druge organizacije,
- inozemski krediti

8. člen

Delavski svet SOZD ISKRA s soglasjem delegacij delovnih organizacij podpisnic tega sporazuma na predlog odbora podpisnic sprejme:

1. Srednjeročni plan razvojnih programov podpisnic sporazuma,

2. Letni načrt za uresničevanje razvojnih programov podpisnic sporazuma.

Delavski svet SOZD ISKRA z letnim načrtom naložb, ki ga sprejme v mesecu septembru tekočega leta za naslednje leto določi delež združenih sredstev v posamezni program ter sklepa o vrstnem redu uresničevanja posameznih programov v naslednjem koledarskem letu, upoštevajoč naslednje kriterije:

- vključenost projektov v samoupravni sporazum o temeljih družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1981—1985,
- vključenost projektov v samoupravni sporazum o osnovah plana SOZD ISKRA za srednjeročno obdobje,
- interes DO za združevanje sredstev,
- plasmanske možnosti na tujem in domačem trgu,
- stopnja pripravljenosti investicije,
- stopnja opremljenosti,
- ekonomska upravičenost,
- pozitivno mnenje instituta za ekonomiko investicij pri združeni Ljubljanski banki.

III. ODNOSI PRI UGOTAVLJANJU, RAZPOREJANJU SKUPNEGA DOHODKA

9. člen

Investitor pri katerem so vložena združena sredstva se obvezuje, da bo izkazoval poslovanje tako, da bo mogoče ugotoviti skupni dohodek, ki izhaja iz združevanja dela in sredstev.

10. člen

Skupni dohodek investitorja se določa in razporeja z letnim zaključnim računom.

11. člen

Skupni dohodek se ves razporeja med podpisnice in investitorjem po osnovah in merilih dogovorjenih v tem sporazumu v skladu s prispevkom k ustvarjanju skupnega dohodka z živim delom ter z upravljanjem in gospodarjenjem z združenimi sredstvi.

12. člen

Iz skupnega dohodka se najprej zagotavljajo sredstva za zadovoljevanje osebnih in skupnih potreb delavcev TOZD investitorja, ki se bodo oblikovala z razporejanjem ustvarjenega dohodka po merilih in osnovah, ki jih določa samoupravni sporazum o razporejanju dohodka in delitvi osebnih dohodkov v SOZD ISKRA oz. branži elektrokovinske industrije SR Slovenije ter zakonske in pogodbene obveznosti.

13. člen

Skupni dohodek se po odbitju sredstev iz prejšnjega člena razporedi na osnovi združenja dela in sredstev.

Na podlagi združenja dela se od skupnega dohodka nameni 5 % ugotovljenega skupnega dohodka. Ostanek se deli po določenem razmerju glede na vložena sredstva.

14. člen

Ugotovljeni skupni dohodek, ki se deli v sorazmerju z vloženi sredstvi na del za vračilo združenih sredstev in na del za nadomestilo za gospodarjenje z združenimi sredstvi. Delitev skupnega dohodka iz prejšnjega odstavka se ugotavlja v razmerju 90 : 10 v korist dela za vračilo združenih sredstev.

Investitor lahko vrača združena sredstva (brez nadomestila) tudi iz drugih sredstev s katerimi samostojno razpolaga.

V primeru, da združena sredstva niso vrnjena v roku 5 let od določenega roka za pričetek vračanja se za vračilo (brez nadomestila) uporabi 50 % amortizacija.

Deleži na podlagi združenja sredstev se revalorizirajo po povprečni letni stopnji s katero investitor revalorizira osnovna sredstva toda najmanj 5 % letno.

15. člen

Udeležba na skupnem dohodku investitorja preneha, ko je v celoti vrnjena revalorizirana vrednost združenih sredstev.

IV. MEDSEBOJNE OBVEZNOSTI IN ODGOVORNOSTI PRI PREVZEMANJU RIZIKA IN ZA PRIMER POSLOVANJA Z IZGUBO.

16. člen

Za odplačilo kreditov posameznega investitorja, ki jih je najela ali za njih dala garancijo ISKRA BANKA prevzamejo obveznost odplačila podpisnice, če posamezni investitor to ne bi mogel odplačati.

Odgovornost podpisnic za obveznosti iz prejšnjega odstavka je v sorazmerju z višino združenih sredstev.

17. člen

V primeru, da investitor v svojem poslovanju izkaže izgubo, se ta krije iz namenskih sredstev v skladu z zakonskimi predpisi in drugimi samoupravnimi akti.

V primeru poslovanja z izgubo, ki se ni mogla v celoti kriti na način iz prvega odstavka podpisnice sestavijo skupaj z investitorjem sanacijski program in določajo obveznost kritja nekrite izgube v sorazmerju z višino združenih sredstev.

V. USKLAJEVANJE STALIŠČ O SKUPNIH ZADEVAH IN SKUPNI ORGANI

18. člen

TOZD-i podpisnik tega sporazuma in investitorji, ki koristijo združena sredstva za naložbe, imajo še zlasti naslednje pravice in obveznosti:

- do dobav proizvodov med zainteresiranimi podpisnicami in investitorji po vrsti, količini, kakovosti in dinamiki dogovorjeni z vsakoletnim načrtom,
- do vpogleda v celotno poslovanje investitorjev, ki ima vpliv na višino skupnega dohodka,
- do sodelovanja pri sestavljanju osnov letnih načrtov in srednjeročnih planov razvoja investitorjev,
- do sodelovanja pri oblikovanju elementov cen proizvodnje iz zgrajenih kapacitet.

19. člen

Podpisnice oblikujejo odbor delegatov podpisnic. Vsaka podpisnica ima v odboru po enega delegata. Odbor izvoli izmed svojih delegatov predsednika, katerega mandatna doba traja 2 leti. Odbor sklicuje predsednik odbora, sestane pa se lahko tudi na zahtevo 1/3 podpisnic. Svoje odločitve sprejema soglasno in se sestaja najmanj enkrat letno.

Odbor sprejme za svoje delo poslovnik.

20. člen

Odbor ima zlasti naslednje naloge in pristojnosti:

- odobrava in daje mnenje k poročilu o skupnem poslovanju o uporabi združenih sredstev in zaključnem računu investitorjev,
- sodeluje pri oblikovanju gospodarskih načrtov in srednjeročnih planov investitorjev,
- daje soglasje o prenosu pravic in obveznosti ene podpisnice na drugo ali tretjo osebo,
- sprejema nove podpisnice in njihove izstopne izjave ter določa pogoje za sprejem ali izstop,
- predlaga delež in pogoje porabe združenih sredstev v posamezno naložbo in pričetek vračanja.

21. člen

Do začetka obratovanja novih kapacitet je investitor dolžan mesečno obveščati podpisnice o poteku izvajanja investicije, zlasti pa o uporabi združenih sredstev ter o dinamiki izgradnje glede na roke izgradnje.

VI. PRENOS PRAVIC IN OBVEZNOSTI PODPISNIC

22. člen

Podpisnice tega sporazuma lahko prenesejo svoj delež združenih sredstev in druge pravice iz tega sporazuma na drugo organizacijo združenega dela pod naslednjimi pogoji:

- prenos se mora najprej ponuditi eni izmed podpisnic tega sporazuma,
- zaradi prenosa ne smejo biti bistveno kršene pravice in interesi ostalih podpisnic sporazuma.

O prenosu pravic in obveznosti daje soglasje odbor delegatov podpisnic.

23. člen

K temu sporazumu lahko pristopijo tudi druge organizacije združenega dela, če združujejo delo in sredstva za namene iz tega sporazuma.

Pogoje za pristop novih podpisnic k temu sporazumu določi odbor delegatov za vsak primer posebej, vendar ti ne morejo biti ugodnejši od pogojev, ki veljajo za podpisnice tega sporazuma.

VII. ZADEVE TEGA SPORAZUMA, KI JIH OPRAVLJA BANKA ISKRE

24. člen

Podpisnice so sporazumne, da vsa opravila v zvezi z združevanjem, koriščenjem in vračanjem združenih sredstev po tem sporazumu opravlja ISKRA BANKA.

25. člen

Podpisnice pooblaščajo ISKRA BANKO, da opravlja:

1. Vodi evidenco nad potekom izvajanja naložb, zlasti pa o uporabi združenih sredstev ter o dinamiki izgradnje glede na roke.
2. Nadzor nad poslovanjem investitorjev pri katerih so se naložbe finansirale iz združenih sredstev.

VIII. REŠEVANJE MEDSEBOJNIH SPOROV

26. člen

V primeru, da pride do spora pri izvajanju tega sporazuma, imenujejo podpisnice v sporu skupno komisijo, v katero imenuje vsaka po 2 člana. V kolikor ne pride do sporazumne rešitve, o zadevi odloči arbitraža v SOZD ISKRA.

IX. SPREJEM IN PRENEHANJE SAMOUPRAVNEGA SPORAZUMA

27. člen

O sprejemu tega sporazuma odločajo delavci v temeljnih organizacijah združenega dela posameznih podpisnic skladno z določili njihovih samoupravnih splošnih aktov.

Na podlagi sprejete odločitve v smislu prejšnjega odstavka predložijo podpisnice tega sporazuma pismen sklep o pristopu k temu sporazumu in določijo tudi delavca, ki je pooblaščen za podpis. Sporazum učinkuje za pristopnika od dne, ko poda pristopno izjavo.

28. člen

Sporazum velja od dne, ko ga sprejmeta vsaj dve podpisnici na DS SOZD ISKRA. Uporablja se od 1. januarja 1980 dalje.

29. člen

Sporazum preneha veljati s soglasjem vseh podpisnic, ko ugasnejo pravice in obveznosti iz udeležbe na skupnem dohodku.

30. člen

Posamezna podpisnica lahko odpove ta sporazum pod pogojem, da poravnava vse svoje obveznosti iz združenih sredstev.

Združena sredstva po tem sporazumu se ob odpovedi vračajo podpisnici z deleži na skupnem dohodku investitorja.

Z odpovedjo sporazuma iz 1. odstavka tega člena se podpisnice ne odrešijo pred odpovedjo prevzetih obveznosti in rizikov.

X. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

31. člen

Pobudo za spremembe in dopolnitve tega sporazuma lahko da vsaka podpisnica.

32. člen

Vse morebitne spremembe in dopolnitve tega sporazuma se sprejemajo na enak način in po postopku kot velja za njegov sprejem.

33. člen

Tolmačenje tega sporazuma daje DS SOZD ISKRA.

Na 9. zasedanju, dne 17. 12. 1979, je delavski svet SOZD Iskra sprejel predlog Samoupravnega sporazuma o zagotavljanju kakovosti izdelkov in storitev organizacij Iskre in ga daje v sprejem vsem delovnim organizacijam v SOZD Iskra.
Postopek sprejemanja v DO naj se izvede do 31. 1. 1980

Z namenom, da bi usklajeno in učinkovito izpolnjevale svojo medsebojno obvezo v pogledu kakovosti proizvodov in storitev izraženo v členu 1 Samoupravnega sporazuma o združevanju v sestavljeno organizacijo združenega dela – ISKRA, sklenejo delavci temeljnih organizacij vključenih v delovne organizacije

ISKRA – INDUSTRIJA ZA TELEKOMUNIKACIJE, ELEKTRONIKO IN ELEKTROMEHANIKO, KRANJ

ISKRA – INDUSTRIJA ELEMENTOV ZA ELEKTRONIKO LJUBLJANA

ISKRA – INDUSTRIJA AVTOELEKTRIČNIH IZDELKOV, NOVA GORICA

ISKRA – INDUSTRIJA ZA AVTOMATIKO, LJUBLJANA

ISKRA – INDUSTRIJA ŠIROKOPOTROŠNIH IZDELKOV, ŠKOFJA LOKA

ISKRA – INDUSTRIJA KONDENZATORJEV, SEMIČ

ISKRA – INDUSTRIJA BATERIJ ZMAJ, LJUBLJANA

ISKRA – COMMERCE, LJUBLJANA

ISKRA – INŠTITUT ZA KAKOVOST IN METROLOGIJO, LJUBLJANA

ISKRA – INŽENIRING ZA ORGANIZACIJO IN INFORMATIKO, LJUBLJANA

ISKRA – INDUSTRIJA SISTEMOV ELEKTRONIKE IN ZVEZ, LJUBLJANA

na podlagi določila Sporazuma SOZD ISKRA, člen 100

SAMOUPRAVNI SPORAZUM

O ZAGOTAVLJANJU KAKOVOSTI IZDELKOV IN STORITEV ORGANIZACIJ ISKRE

Ta sporazum se naslanja na določbe Samoupravnega sporazuma o združevanju v sestavljeno organizacijo SOZD ISKRA, ki govorijo o skupnih ciljnih organizacij SOZD Iskra, o združevanju nekaterih aktivnosti, o skupnem in usklajenem nastopu vseh članov organizacije, ter obvezuje podpisnice, da se o tem posebej dogovore: (členi: 1, 2, 3c, 4e in 100)

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Ta sporazum je temeljni splošni akt SOZD Iskra o kakovosti izdelkov in storitev ter ureja za celotno sestavljeno organizacijo enotna načela v pogledu zagotavljanja kakovosti izdelkov in storitev, pri čemer kakovost v celoti obsega tudi zanesljivost.

Člen 2

Namen in cilj tega sporazuma je zagotoviti pogoje za tako delo, ki omogoča doseganje zadovoljivega nivoja kakovosti izdelkov in storitev vseh organizacij SOZD Iskra.

Člen 3

Delavci organizacij Iskre se obvezujejo, da bodo po možnosti vsi izdelki na ustrezen način označeni z zaščitnim znakom Iskra, ki tudi na zunaj kaže na poenoteno nastopanje v kakovosti. Oblika in velikost znaka so določeni s standardom.

Izvzeti so samo tisti proizvodi, ki jih delamo v kooperaciji ali posebni pogodbi s tujim partnerjem.

POLITIKA KAKOVOSTI SOZD

Člen 4

Izhajajoč iz temeljnih zahtev po kakovosti Iskrinih proizvodov sprejetih v sporazumu SOZD Iskra se delavci organizacij Iskre odločajo za takšno politiko kakovosti, ki bo privedla do doseganja naslednjih skupnih ciljev:

- 1) Iskrina kakovost predstavlja enoten pojem za vse izdelke, ki nosijo zaščitni znak Iskra.
- 2) Iskrina kakovost naj doseže nivo kakovosti proizvodov vodilnih svetovnih firm in se s tem uvrsti med proizvajalce vrhunske kakovosti.
- 3) Nivo kakovosti izražen v nacionalnih in mednarodnih standardih in priporočilih predstavlja za Iskrine proizvode minimalni nivo, zato naj Iskrina kakovost ta nivo presega in si s tem zagotovi temeljni pogoj za konkurenčnost.
- 4) Iskrina kakovost se kaže v lastnostih proizvodov kot – sodobnost tehnike, funkcionalnost, zanesljivost, kakovost izdelave, obratovalna doba, varnost, oblikovnost, pri optimalni ceni proizvoda, ter v poslovnosti kot – poslovno tržni pristop h kupcu, garancija, servisne storitve i. sl.
- 5) Vsi podatki, lastnosti Iskrinega proizvoda in njegova tržna cena so rezultat študija tržnih potreb, stanja tehnike v svetu ter tehnoloških sposobnosti proizvodnje in njenih stroškov.
Poslovno tehnične zahteve se določijo pred začetkom procesa ter so obvezne za vse izvajalce, ko jih sprejme pristojen organ in so podlaga za vse delo na proizvodu. Vsebovani so v dokumentaciji in deklarirani v publikacijah o proizvodu.
- 6) Sprejete in obvezne podatke o lastnostih proizvoda imenujemo poslovno tehnične zahteve proizvoda (PTZ) in se „vgrajujejo“ v proizvod v vseh fazah procesa.

ENOTNA NAČELA ZA DOSEGANJE ISKRINE KAKOVOSTI

Člen 5

Za doseganje postavljenih ciljev se delavci Iskre odločajo za enotna načela, ki jih bodo uveljavili pri „vgrajevanju“ kakovosti v proizvode.

Člen 6

Proces vgrajevanja kakovosti izvajajo vsi udeleženci v procesu proizvoda, vsak v okviru svoje dejavnosti tako, da opravljajo pripadajoči del procesa v skladu s poslovnimi in tehničnimi zahtevami proizvoda.

Člen 7

Proces osvajanja ali izpopolnitve proizvoda obsega naslednje dele z glavnimi fazami:

Analitski del

Izvajalec

1. faza – ugotavljanje tržnih, tehničnih in tehnoloških pogojev
2. faza – izdelava predloga poslovno tehničnih zahtev proizvoda

Projektni tim v DO

Projektni tim v DO

3. faza – potrditev poslovno tehničnih zahtev

Poslovodni organ DO po pooblastilu.

Pripravljalni del

4. faza – raziskave, razvoj, konstruiranje
5. faza – verifikacija konformnosti s PTZ

RR biro v DO, TOZD
Neodvisno preskuševališče
(pri novih proizvodih
pri DO ali iz DO)

6. faza – tehnološka obdelava,
priprava gradiva in proizv. sredstev
7. faza – poskusna izdelava
s pripravljenimi sredstvi proizvodnje

Tehnološki tim DO, TOZD (službe)

Tehnološki tim
DO, TOZD (služba)

8. faza – verifikacijo
konformnosti s TZ
9. faza – redakcija pripravljene
proizvodnje dokumentacije

Neodvisno preskuševališče

DO, TOZD

Izvajalni del

10. faza – redna proizvodnja in stalno spremljanje kakovosti z dok. podatki
– občasne verifikacije konformnosti proizvodov iz tekoče proizvodnje (tipski preskusi in občasni tipski preskusi)

TOZD proizvodnja
končnih izdelkov
kontrola kakovosti
Izvajanje v DO ali TOZD
pod nadzorom pooblaščenega preskuševališča s tehničnim razvojem

TON . .

Tržni del

11. faza – prodaja, transport in servisiranje
– izvozna dejavnost

DO, TOZD, prodaja IC (servis)
DO (nadzorna kontrola IO (izvoz))

Člen 8

Z neodvisnim preskuševališčem kot izvajalcem dela v 5., 8. in 10. fazi procesa je mišljeno preskuševališče (laboratorij), ki je neodvisno od organizacijske enote, v kateri je bil proizvod razvit oziroma v kateri se bo proizvajal, da se na ta način zagotovi objektivna verifikacija konformnosti po principu „tretje osebe“.

Člen 9

Ugotavljanje tržnih, tehničnih in tehnoloških pogojev ter izdelava predloga poslovnih tehničnih zahtev proizvoda je opravke projektih timov, ki jih sestavljajo odgovorni strokovnjaki za tržišče tega proizvoda, za razvoj konkretne tehnike in za tehnološke pogoje bodočega proizvajalca. Time imenuje poslovodni organ DO iz vrst strokovnjakov, specialistov omenjene tematike ne glede na njih položaj v okviru cele DO, pa tudi iz vrst strokovnjakov druge DO po njenem predhodnem soglasju. Imenovanje in sestava timov je določena v aktih DO, s tem, da je nujno ločiti tim za nove proizvode in tim za izpopolnitev že obstoječih. V timih sodelujejo tudi strokovnjaki iz servisa.

Člen 10

Delovni program tima iz predhodnega člena je okvirno načrtan v srednjeročnem planu DO, detajlneje pa v letnem planu DO. Poslovodni organ spremlja delo oz. rezultate obdelave programa projektih timov. Poslovodni organ SOZD pa ugotavlja usklajenost s srednjeročnim planom SOZD in DO. V primerih ko ugotovi neskladnosti v zadevi posreduje pri DO, zahteva preverjanje

rezultatov opravljenega dela (na podlagi določila 3. člena SS o združevanju v SOZD Iskra) in o tem poroča samoupravnemu organu SOZD.

Člen 11

Naloga razvoja v DO ali TOZD je, da pridobi atest v skladu z zakonom oziroma poročilo o izvedenem preskusu za vse nove in izpopolnjene izdelke (faza 8) s tem, da so službe kakovosti v TOZD dolžne skrbeti za ažurnost in obnovo atestov oziroma poročil o preskusu.

Člen 12

V skladu s predpisi se podpisnice obvezujejo, da bo vsaka OZD poskrbela za ateste oziroma preskuse za svoj proizvodni program, kar pomeni, da morajo proizvajalci sestavnih delov poskrbeti atest oziroma poročilo za sestavne dele, proizvajalci sklopov ali naprav za sklope in naprave in proizvajalci finalnih izdelkov in sistemov za svoje. Sestavni del atesta ali poročila so dokumenti za sklope, naprave ali elemente, ki pa jih mora priskrbeti vsakokratni proizvajalec.

Člen 13

O planu in programu razvoja in izpopolnitev izdelkov sklepa DS DO na predlog kolegijskega poslovodnega organa DO in potrjuje projektne time, ki mora odrediti vsebino in faze mrežnega plana, osvajanja novega proizvoda tako, da je s samim postopkom zagotovljeno sprejemanje poslovno tehničnih zahtev proizvoda v skladu z začrtano politiko.

Te zahteve so izražene z različnimi parametri, tehničnimi lastnostmi, gabariti, konstrukcijskimi zahtevami, podatki o funkciji, ekonomski in komercialni pogoji, proizvodnimi zahtevami itd., ki nedvoumno izražajo vse njegove lastnosti in zahtevano kakovost in so zapisane v INTERNEM STANDARDU.

Člen 14

Proces proizvoda teče na podlagi predpisanih poslovno tehničnih zahtev po vrstnem redu faz iz členov tega sporazuma. V proces proizvoda se po tem vrstnem redu vključujejo dejavnosti (od 1. do 9. faze), ki odločajo o nivoju projektne kakovosti proizvoda, ki je izražena z vsemi podatki iz pripravljene dokumentacije glede na PTZ, ter dejavnosti (10. in 11. faza), ki odločajo o nivoju izdelavne kakovosti proizvoda, ki nastopa s konkretnimi lastnostmi proizvoda glede na dokumentacijo proizvoda. Obe vrsti dejavnosti odločata o nivoju kakovosti proizvoda glede na postavljene PTZ.

Člen 15

Verifikacije konformnosti po členu 8 naj načeloma izvaja Iskra-Institut za kakovost in metrologijo (IKM) kot specializirana organizacija skupnega pomena, ki izda po preizkusu še drobno poročilo. Preskusi se lahko izvedejo tudi v drugih preskuševališčih. Proces se ne more nadaljevati, dokler niso opravljeni preskusi v 5. (za nove proizvode), 8. oziroma 10. fazi in izdana verifikacija konformnosti.

Člen 16

Preskusni kriteriji so podani z zahtevami po JUS in internih standardih, mednarodnih predpisih in priporočilih (faza 8) oz. s kontrolno tehnološko dokumentacijo TOZD, ki to predpisuje na podlagi omenjenih zahtev v obsegu, ki je nujen za dotično fazo procesa in obseg dela (novi proizvodi, spremembe na utečenih proizvodih . . .).

Člen 17

OZD so dolžne skrbeti s planom, da proces nemoteno teče po navedenem vrstnem redu in v zanj predvidenem času. V ta namen proces proizvoda časovno operativno planirajo, pri čemer upoštevajo čase proizvodnih in preskusnih operacij ter dogovorjeni in planirani termin preskusa v nevtralno preskusnem laboratoriju.

Člen 18

Služba za kakovost v TOZD ugotavlja na podlagi dokumentacije ustreznost rezultatov doseženih med izvajanjem proizvodnega procesa. V primerih ugotovljene ustreznosti se proces nadaljuje, v primeru neustreznosti pa je organizacija dolžna podvzeti ukrepe, da se doseže izpolnitev plana oz. odrediti ustavitvev procesa, če skladnosti ni v stanju doseči. Postopek v navedenih primerih urejajo statut TOZD.

Člen 19

DO ali TOZD so za prodajno operativno dolžne pripraviti prodajno in servisno tehnično dokumentacijo o proizvodu in jo kot deklarirane poslovno tehnične podatke dati na uporabo prodajni službi. Prodajne službe so dolžne deklarirane podatke upoštevati pri prodaji proizvodov kot sestavni del ponudbe, pogodbe ali naročila. Proizvajalec pa je dolžan skrbeti, da vsi proizvodi izkazujejo deklarirane podatke.

Eventualno odstopanje od zahtev se sme izvesti samo po sporazumu s kupcem in to le do te mere, da nista prizadeti varnost in zanesljivost obratovanja. Odstopanja po potrebi verificirajo projektni timi.

Člen 20

Da se zjamči skladnost lastnosti izdelanih proizvodov z zahtevami, služba kakovosti v DO mora imeti ustrezen nadzor pri odpremi in v procesu ter potreben nadzor nad izdelki, ki gredo na trg. Ta obstoji v občasnem preverjanju rezultatov končne kontrole v proizvodnji glede na pogodbene ali drugačne definirane zahteve kupca. Izvaja se na napravah proizvajalca, v laboratorijih DO, TOZD ali v pooblaščenem laboratoriju, o čemer odloča služba kakovosti v DO, kakor tudi v načinu in o intenzivnosti preverjanja. Služba kakovosti v DO je soodgovorna za event. propuste in način nadzora, stroške, ki zaradi tega lahko nastanejo pri poznejših reklamacijah, pa v vsakem primeru nosi proizvajalec sam. Bolj natančno opredelitev nadzora je vsebovana v aktih DO in TOZD.

Člen 21

V primerih izvoznih poslov, ko kupec zahteva testni preiskus nekega tujega preskuševališča, morajo razvojni oddelki za nove proizvode, služba kakovosti TOZD pa za obstoječe proizvode poskrbeti predhodno za izvedbo preizkusa po zahtevah kupca v domačem pooblaščenem laboratoriju. Vzorec za testni preiskus v tujini sme biti poslan šele, ko preiskusi doma izkažejo, da proizvod odgovarja zahtevam. Obseg preiskusa se za posamezne primere določa dogovorno med naročnikom in pooblaščenim laboratorijem, mora pa biti tak, da zagotovi verodostojnost zahtevanih podatkov.

Člen 22

Prodajne organizacije ne smejo ponuditi proizvoda, katerega deklarirani tehnični podatki niso potrjeni z rezultati tipskih preiskusov izvršenih na proizvodih iz redne proizvodnje. Za občasno tipsko preiskovanje proizvodov iz redne proizvodnje skrbijo same DO ali TOZD v -skladu s standardom tako, da po predvidenem rokovniku naročajo preiskuse pri nevtralni preiskusni organizaciji.

Člen 23

V primeru, da kupec s svojo dokumentacijo določa poslovne tehnične zahteve proizvoda so prodajne organizacije dolžne organizirati preverjanje in pregled postavljenih zahtev. Usklajevanje zahtev gre z vednostjo prodajne organizacije, vendar neposredno med ustreznim timom v Iskri in kupcem. Vsi dogovori morajo biti zapisani in podpisani s polno veljavnostjo. Pri reševanju problemov v smislu izdelave kakovosti vedno sodeluje služba kakovosti DO ali TOZD s prevzemnimi organi kupca. Ona tudi pripravi izdelke za eventualni prevzem s strani kupca.

ORGANIZACIJA SLUŽBE KAKOVOSTI V SOZD ISKRA

Člen 24

Služba za zagotavljanje kakovosti proizvodov v SOZD Iskra deluje na treh organizacijskih nivojih. Podpisnice so se zato sporazumele za naslednjo načelno delitev dejavnosti služb kakovosti:

TOZD – opravljajo vse operativne posle kontrole in koordinacijo ostalih služb v okviru TOZD po vprašanih kakovosti izdelkov,
DO – opravljajo koordinativne posle med službami skupnega pomena in TOZD iz konkretne panoge,

- koordinirajo med TOZD in TOZD ter SOZD v panogi,
- posredujejo predloge in ukrepe v TOZD za dosego predvidene ravni kakovosti izdelkov v panogi.

- opravljajo nadzorne posle v TOZD v panogi

SOZD – opravlja koordinativne posle med panogami

- študira problematiko kakovosti v SOZD v luči tržnega reagiranja,
- načrtuje enotne ravni kakovosti izdelkov v SOZD v sodelovanju s službami kakovosti v DO.

Člen 25

V predhodnem členu navedene službe so samostojne področne oz. sektorske organizacije, katerih vodje so praviloma člani kolegijskega poslovnega organa oziroma razširjenega kolegija konkretne delovne organizacije v TOZD pa neposredno dogovorni za svoje delo individualnemu poslovnemu organu TOZD. V nobenem slučaju te službe ne morejo biti organizacijsko priključene katerikoli službi v organizaciji, ki operativno prispeva k rezultatu kakovosti.

Člen 26

Vse službe kakovosti delujejo v svojem delokrogu na izpolnjevanje planskih in programskih zadolžitev na podlagi tega sporazuma, temeljnega in ostalih pravilnikov oz. poslovnikov organizacij in drugih aktov, ki obravnavajo zagotavljanje kakovosti v okviru SOZD Iskra.

Člen 27

Za enotnost in usklajenost akcij s politiko kakovosti na nivoju SOZD skrbi področni kolegij področja kakovosti SOZD. Tvorijo ga vsi vodje službe kakovosti v DO, predseduje mu član poslovnega kolegijskega organa SOZD, ki je zadolžen za kakovost. Po potrebi področni kolegij pokliče na sodelovanje še druge predstavnike služb v podjetju, ki operativno prispevajo k rezultatu kakovosti.

Sektorski oz. področni kolegij za kakovost DO sestavljajo vodje služb kakovosti v TOZD, predseduje pa mu vodja službe kakovosti v DO. Po potrebi področni kolegij pokliče na sodelovanje še druge predstavnike služb v TOZD.

Člen 28

Dejavnosti kolegijev za kakovost v SOZD in DO v podrobnosti ureja temeljni pravilnik o kakovosti proizvodov in storitev.

Člen 29

Da bi pospešile izvajanje ukrepov za izboljšanje kakovosti, se podpisnice odločajo za formiranje SVETOV KAKOVOSTI v TOZD in nalagajo individualnim poslovnim organom TOZD, da te svete formirajo.

Svet kakovosti vodi individualni poslovni organ TOZD ter ga sestavljajo:

- vodja področja kakovosti DO
  - vodja razvoja v DO (po potrebi)
  - vodja službe kakovosti TOZD
  - vodja služb in proizvodnih oddelkih v TOZD kot stalni ali občasni člani
- Naloga sveta je pripravljanje in nadzorovanje ukrepov za izboljšanje.

INŠTITUT ZA KAKOVOST IN METROLOGIJO

Člen 30

Inštitut je raziskovalna delovna organizacija skupnega pomena, ki so jo podpisnice ustanovile, da z njih in po njihovem naročilu izvaja na področju kakovosti posebne naloge, od katerih nekatere opravlja po pooblastilu pristojnih Zveznih zavodov in drugih javnih institucij.

Člen 31

Skupno za vse Iskrine organizacije stalno izvaja dejavnosti, ki so zapopadene v sporazumu SOZD

- zasleduje in razvija sistem tipskega preiskovanja
- sistematično izbira tehnične podatke Iskrinih ter analognih proizvodov drugih proizvajalcev
- vodi banko podatkov o Iskrinih in drugih proizvodih
- študira zbrane tehnične podatke proizvodov
- sodeluje pri pripravljanju standardov s področja kakovosti in zanesljivosti izdelkov
- sodeluje pri tehničnih odborih IEC, CEE, ISO, JEK itd.
- sodeluje s sorodnimi preiskuševališči, doma in v tujini
- vzdržuje merilne etalone in skrbi za njih verifikacijo v pooblaščenih preiskuševališčih.

Podrobnosti za izvajanje posameznih dejavnosti se določijo s srednjeročnim in letnim planom. Plan sprejema in nadzoruje njegovo izvajanje odbor za kakovost pri DS SOZD Iskra.

Člen 32

Po naročilu DO in TOZD izvaja naslednja opravila:

- preiskovanje izdelkov iz redne in poskusne proizvodnje ter prototipov,
- preiskovanje elementov, sestavnih delov in podsestavov Iskrine in tuje proizvodnje; verifikacija dobaviteljev,
- ugotavljanje zanesljivosti izdelkov,
- atestiranje izdelkov po pooblastilu Zveznega zavoda za standardizacijo,
- metrološki nadzor, vzdrževanje in verificiranje instrumentov in merilne opreme.

Člen 33

Za navedene naloge sklepa IKM s TOZD letne pogodbe ali evidentira potrebe na podlagi programov organizacij in v skladu s srednjeročnim načrtom razvoja SOZD ISKRA in po načelih samoupravnega sporazuma o financiranju in medsebojnih razmerjih IKM.

Člen 34

Storitve iz svoje dejavnosti lahko IKM opravlja in prodaja naročnikom izven SOZD ISKRA samo v primerih, ko obseg teh dejavnosti ne gre v škodo izvajanj in uresničevanj osnovnih obveznosti IKM do podpisnic in, da to ni v nasprotju s poslovno politiko SOZD.

ZAVOD ZA ORGANIZACIJO IN INFORMATIKO (ZORIN)

Člen 35

Zavod za organizacijo in informatiko (ZORIN) je organizacija skupnega pomena, ki ustvarja in zagotavlja družbeno-ekonomske in organizacijsko-tehnične pogoje dela za potrebe uporabnikov OZD in SOZD ISKRA po celovitejših sistemskih rešitvah na področju organizacije dela in upravljenja ter informacijskih sistemov. TOZD BII opravlja po naročilu organizacij SOZD ISKRA tudi naslednja opravila:

- študij stanja organiziranosti služb kakovosti in drugih služb v pogledu zagotavljanja kakovosti,
- študij in analize akcij za dvig kakovosti,
- predlaganje in uvajanje organizacijskih akcij zagotavljanje kakovosti v organizacijah;
- izobraževanje novih sodelavcev in usmerjanje obstoječega kadra v DO v smislu izboljšanja kakovostne ravni,
- kompleksno zagotavljanje kakovosti v DO z uvajanjem integralnega sistema kontrole kakovosti.

Člen 36

ZORIN in DO, oziroma TOZD sklepajo pogodbe za izvajanje navedenih dejavnosti.

SERVISIRANJE ISKRINIH IZDELKOV

Člen 37

Podpisnice ugotavljajo, da vsi elementi in načela za zagotavljanje kakovosti po tem sporazumu veljajo smiselno tudi za opravljanje servisnih storitev.

Člen 38

V skladu s potrebami po servisiranju izdelkov članice praviloma združujejo servišno dejavnost v Iskra Commerce TOZD skupnega pomena „ISKRA SERVIS“. Medsebojne konkretne obveze in podrobnosti urejuje v skladu s tem sporazumom poseben samoupravni sporazum med Iskra Commerce in DO, ali pa aneks samoupravnega sporazuma, med IC in DO.

Člen 39

Iskra servis je dolžan v skladu s pravilnikom o kakovosti zagotoviti kakovost popravil, ter za to delo tudi odgovarja.

Člen 40

Posamezne DO in njihove TOZD so dolžne pravočasno zagotoviti servisom potrebno tehnično dokumentacijo, rezervne dele, opremljenost servisov, usposobljenost kadra, s tem da je vodja predaje odgovorna oseba za izpolnitev teh zahtev.

INFORMACIJSKI SISTEM O KAKOVOSTI PROIZVODOV

Člen 41

Informacijski sistem o kakovosti izdelkov je v okviru celotnega informacijskega sistema v načelu enoten sistem za vse organizacije SOZD. Kriteriji za zajemanje in vsebina zajetih podatkov so izbrani tako, da posamezne organizacije na tej podlagi izdelajo za konkretno proizvodnjo specifičen izbor in ga do podrobnosti obdelajo v poslovniku za kakovost kot internem organizacijskem aktu svoje organizacije. Podrobnosti o sistemu, zajemanju, obdelavi in analizi podatkov obravnava temeljni pravilnik.

Člen 42

Zajeti podatki so pripravljene za avtomatsko obdelavo podatkov in se obdelujejo različno za tri organizacijske nivoje v TOZD. TOZD se obvezujejo zajemati in beležiti s sistemom in internim aktom določene podatke točno in objektivno.

Člen 43

Podatki o kakovosti so splošni podatki o organizacijah in se njih sporočanje navzven v celoti ravna po pravilniku o zagotavljanju poslovne tajnosti.

Člen 44

Operativni pripomoček za zasledovanje kakovosti v procesu proizvoda je informacijski sistem o kakovosti. Namenjen je samoupravnim organom in delavski kontroli za nadzor svetu kakovosti in operativi v procesu za odločanje o ukrepih za izboljšanje procesa, službam za kakovost v DO in SOZD za prikaz situacije in gibanje kakovosti.

PLANI KAKOVOSTI, PROGRAMI AKCIJ

Člen 45

Organizacije sestavljajo in sprejemajo srednjeročne in letne plane kakovosti ter letne programe akcij za dvig kakovosti plana kakovosti ter letne programe akcij za dvig kakovosti proizvodov. Svet kakovosti nadzoruje in usmerja izvajanje.

Člen 46

Plani kakovosti vsebujejo določila in cilje razvoja napredka kakovosti po panogah in proizvodih, ter se usklajujejo v splošno metodologijo planiranja v SOZD.

Programi akcij zajemajo konkretne akcije, izvajalce, sredstva in termine izvršitve. Namenjeni so sistematičnemu izpolnjevanju planov kakovosti in so sestavni del planov TOZD.

KADRI IN IZOBRAŽEVANJE

Člen 47

DO v okviru SOZD Iskra se sporazumevajo, da bodo tudi kadrovske politiko področja kakovosti izvajali v skladu z družbenim dogovorom o uresničevanju kadrovske politike v SRS z upoštevanjem naslednjih osnov:

- nivo znanja in strokovna izobrazba kadrov v kontroli kakovosti naj bo usklajen z nivojem kadrov v tistih službah OZD, med katerimi usklajujejo vprašanja kakovosti proizvodov,
- kontrolo kakovosti naj vršijo samo sposobni in na ustrezen način preverjeni kadri.

Člen 48

Vsi kadri na vseh organizacijskih nivojih področja kakovosti se morajo stalno izobraževati v skladu s potrebami delovnega mesta, ki ga zasedajo in programom dopolnilnega informativnega izobraževanja.

Člen 49

Službe za kakovost na naslednjem organizacijskem nivoju (TOZD, DO, SOZD), so dolžne dajati mnenje o strokovni usposobljenosti kandidatov za mesto vodje službe kakovosti.

Člen 50

Kadri v drugih službah in oddelkih, ki s svojim delom kakorkoli vplivajo na kakovost proizvodov in storitev ter jim je načeloma določena v tem sporazumu odgovornost za zagotavljanje kakovosti izdelkov, se morajo z ozirom na potrebe delovnega mesta, ki ga zasedajo in programom dopolnilnega informativnega izobraževanja permanentno izobraževati.

Člen 51

DO so dolžne planirati sredstva za dopolnilno izobraževanje na področju kakovosti v skladu s splošnimi načeli o dopolnilnem izobraževanju v TOZD in DO.

MOTIVACIJA ZA DOSEDANJE ISKRINE KAKOVOSTI

Člen 52

Izhajajoč iz ciljev, opredeljenih s tem sporazumom se element kakovosti

izraža kot stimulativen faktor pri delitvi skupnega prihodka, dohodka in OD skladno z ustreznimi samoupravnimi sporazumi, ki odrejajo dohodkovne odnose med proizvodnimi in prometnimi organizacijami in ustreznimi splošnimi akti o delitvi OD posameznih OZD.

Člen 53

Delavci Iskre ugotavljajo delovanje naslednjih elementov motivacije za zagotavljanje kakovosti:

- osebni dohodek delavca v OZD kot rezultat kakovosti dela, proizvodov in storitev,
- materialna stimulacija za čim višje dosežke v kakovosti,
- nematerialna priznanja,
- osebna odgovornost za rezultate dela vseh sodelujočih v procesu.

Člen 54

Obenem se delavci SOZD Iskra odločajo za enotno načelo: plačano je samo delo, ki je opravljeno v skladu s predpisanimi zahtevami o kakovosti.

Člen 55

Poleg materialne motivacije iz predhodnega člena se OZD in posameznim delavcem priznava tudi nematerialna motivacija: priznanja, diplome, plakete, prehodne zastavice itd. kot močno sredstvo za vzbujanje kolektivnega duha za dvig kakovosti, kar vse urejajo ustrezni splošni akti v OZD.

ODGOVORNOST ZA KAKOVOST PROIZVODA

Člen 56

Odgovornost za kakovost izvršnega dela v procesu proizvoda nosijo v smislu interne organizacijske delitve dela neposredni izvajalci vključeni v proces, v obsegu konkretnega doprinosa dela na njem, oz. v smislu pomembnosti odločitev o tem delu. Njih vlogo, dolžnosti in odgovornosti v procesu določa bolj podrobno temeljni pravilnik o kakovosti.

Člen 57

Individualni poslovodni organ TOZD je odgovoren, da pridejo v prodajo samo izdelki, ki ustrezajo standardom ali ki ustrezajo posebnim zahtevam določenim v ponudbah, prospektih, pogodbah itd. s tem da preko svojih tehničnih in drugih služb zagotovi zahtevam primeren pristop k vprašanju kakovosti; tudi z ustrežno organizacijo TOZD ter pravilno delitvijo dolžnosti, odgovornosti in kompetence njegove operative. Individualni poslovodni organ iz prvega odstavka tega člena odgovarja navzven v primeru reklamacije, prijavi inšpekcije itd., navznoter pa je v primeru pojave slabe kakovosti dolžan ugotoviti vzroke in podvzeti odgovarjajoče ukrepe za ureditev stanja.

Člen 58

Odgovornost za strokovnost predloga plana kakovosti nosijo poslovodni organi konkretnih organizacij SOZD Iskra.

KAKOVOST KOT MERILO PRI IZBIRI DOBAVITELJA, KOOPERANTA IN LICENČNEGA PARTNERJA, TER PRI ZDRUŽEVANJU Z NOVIMI ČLANI SOZD

Člen 59

Delavci organizacij SOZD poudarjajo dejstvo, da je za kakovost Iskrinega izdelka bistvenega pomena kakovost uporabljenega materiala, komponent,

polizdelkov in izdelkov, ki se vgrajujejo v Iskrin izdelke. Ker predstavlja njih eventualna slaba kakovost velik strošek in delovno obremenitev, se organizacije poslužujejo sistema „izbranih dobaviteljev“.

Člen 60

Sistem izbranih dobaviteljev uveljavlja in zagotavlja izbor dobavitelja materiala, sestavnih delov in izdelkov na podlagi kriterijev njih kakovosti in stalnosti v kakovosti, ter solidnosti dobav in poslovanja dobavitelja.

Člen 61

Točnejši opis delovanja sistema in postopkov testiranja dobavitelja določa Temeljni pravilnik o kakovosti. Organizacije se obvezujejo, da bodo v svojih internih aktih uredile postopke za izbor dobavitelja v skladu z določili pravilnika.

Člen 62

Enaka pravila in postopki veljajo in se uveljavljajo za preverjanje kakovosti izdelka in solidnosti ponudnika:

- komplementarnega asortimenta – to je izdelkov, ki so namenjeni za kombinacijo z Iskrinimi izdelki v kompleksnih projektih, ki jih izvaja Iskra,
- dopolnilnega tržnega asortimenta – t.j. izdelkov, ki jih prodaja Iskrina trgovska mreža z namenom, da nastopa s čim kompletnejšim asortimentom v panogi.

Člen 63

Posebne pomena za kakovost in gospodarnost bodoče proizvodnje pa je kakovost in druge lastnosti izdelka ter njegovega ponudnika, to je izdelka:

- ki ga namerava izdelovati neka Iskrina organizacija v kooperaciji z drugim partnerjem,
- za katerega namerava kupiti za proizvodnjo potrebno dokumentacijo in licenco.

V vseh navedenih slučajih mora biti konkreten proizvod preskušen na podlagi Iskrinih poslovnih in tehničnih zahtev v skladu z načeli in določbami o preskušanju Iskrinih izdelkov.

Člen 64

Da bi ohranili doseženi nivo kvalitete Iskrinih izdelkov in storitev tudi z združitvijo novih organizacij v SOZD Iskra, se pred združevanjem z organizacijo – kandidatom (v nadaljnjem besedilu: organizacija) v SOZD Iskra ugotovi nivo kvalitete izdelkov te organizacije, njene sposobnosti zagotoviti to kakovost in po potrebi možnost njene prilagoditve nivoju Iskrine kakovosti.

Člen 65

Pogoje, kriterije in opis testiranja licenčnih oz. kooperacijskih izdelkov in njihovih ponudnikov določa Temeljni pravilnik, prav tako vsebino analitičnih podatkov o novi organizaciji – kandidatu ter kriterije presoje. Postopek za ugotavljanje primernosti stanja kakovosti pri organizaciji – kandidatu sproži odbor za kakovost.

NADZOR IN UKREPI PROTI KRŠITELJEM SPORAZUMA

Člen 66

Delavci Iskre soglašajo, da je za uspešen tržni nastop vsake od organizacij in SOZD kot celote potrebno izpolnjevati s tem sporazumom sprejete medsebojne obveznosti.

Člen 67

Za nadzor nad izvrševanjem vseh medsebojnih obveznosti tega samoupravnega sporazuma je zadolžen odbor za kakovost pri DS SOZD Iskra.

Člen 68

Za zagotovitev skupnih ciljev pri zagotavljanju kakovosti podpisnice odločajo, da se proti kršiteljem tega sporazuma izvajajo represivni ukrepi v primerih:

- prepogostih reklamacij na domačem trgu in pri izvozu
- v vseh slučajih nesolidnega poslovanja, ki kvari ugled celote.

Člen 69

Za take primere je zadolžen za začetek ugotavljanja odbora za kakovost in zato zadolžuje strokovne službe SOZD in DO, da raziščejo razloge, ki so privedli do takih rezultatov in o tem poročajo odboru, obenem pa opozorijo TOZD, na potrebo po interni rešitvi konkretnega vprašanja. V kolikor se izkaže, da so razlog nepravilnostim slučajnosti, ki niso v skladu z določbami sporazuma in, da vprašanja TOZD same ne bodo rešile, DS SOZD na predlog odbora za kakovost zahteva od TOZD izvedbo enega ali več naslednjih ukrepov:

- o začasni ustavitvi prodaje,
- o potrebi spremembe izdelka pred nadaljevanjem prodaje,
- o popravilu izdelkov v trgovini in zalogah,
- o naknadnem popravilu izdelkov pri kupcu,
- o izložitvah izdelka iz programa proizvodnje, tekoča proizvodnja se izteče,
- takojšnji ustavitvi proizvodnje, izdelani proizvodi se še prodajo,
- o izločitvi izdelka iz prodaje, izdelani proizvodi se zavrežejo.

Člen 70

V primerih ugotovljenih kršitev sporazuma iz predhodnega člena je pristojni samoupravni organ dolžan raziskati vzroke in ugotoviti povzročitelje ter proti njim ukrepati v smislu internih določil. V nasprotnem se predmet obravnava po Samoupravnem sporazumu o organizaciji, delu in poslovanju notranje arbitraže v SOZD Iskra.

Člen 71

Iniciativo za arbitražni postopek daje lahko na področju kakovosti vsaka OZD, ki smatra, da je bila zaradi prekomerne slabe kakovosti oškodovana oziroma tista, ki ima pravni interes za sprožitev postopka.

KONČNE DOLOČBE

Člen 72

Vse organizacije se obvezujejo izdelati svoje pravilnike – poslovnike o kakovosti v smislu tega sporazuma, oziroma obstoječe prilagoditi tem načelom. Temeljne organizacije se lahko odločijo tudi za enotne pravilnike ali poslovnik.

Člen 73

Ta sporazum začne veljati, ko ga sprejmejo vse delovne organizacije in je obvezen za vse podpisnice ter njim vključene temeljne organizacije.

TOZD UPORI

Proizvodnja in gospodarska gibanja letos in drugo leto

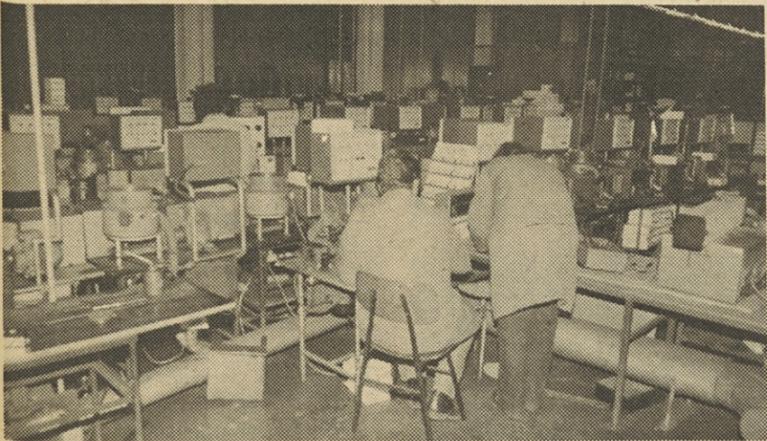
Šentjernejska Iskra je bila vso zgodovino tovarne znana po svoji delavnosti in uspešnem gospodarjenju. Navajeni smo bili pisati le o uspehih in dobrih rezultatih. Trenutno pa jim ne gre najbolje. Zlasti ima težave novoustanovljena TOZD Upori, ki izvažajo nad dve tretjini svojih izdelkov na zahtevna tržišča, kjer so cene najnižje. Konkurenca je ostra. Proizvajajo pa svoje izdelke z dragim domačim repromaterialom in temu ustrežni so tudi rezultati gospodarjenja.

Za letos so v tej TOZD, ki je bila v začetku leta le še poslovna enota TOZD Uporovni elementi, načrtovali

konstrukcijo nove proizvodne opreme.

Ob vsem tem naj naštejemo še „grešne kozle“, ki so povzročili največ preglavic v proizvodnji. To so cene repromateriala, ki se je od 1. 1977 do letos skokovito podražila. Tako se je bakrena žica podražila za 220 %, spajka za 330 %, laki in razredčila za 160 %, heptan za 829 % in kemikalije od 190 – 300 %.

Za keramična telesa imajo sicer vzpostavljene dohodkovne odnose s proizvajalcem tega polizdelka – s TOZD Keramiko. Vendar preračunano v odstotkih, se je tudi keramika podražila za okrog 170 %. Ob vseh teh visokih podražitvah pa nad dve tretjini izdelkov izvažajo na konvertibilni trg,

V proizvodnji uporov.

676 milijonov uporov. Po strokovni oceni jih bodo do konca leta naredili dobrih 280 milijonov, kar je 71 % letnega načrta. Celotni prihodek bodo dosegli s 107 %, kar je v pogojih v kakršnih gospodarijo, kar lep uspeh.

Doma so prodali dobro tretjino proizvodnje in izvozili dve tretjini. Ob tem velja povedati, da so doma prodajali upore po 57 din za sto kosov izvažali pa po 19,40 din 100 kosov, s premijo in stimulacijo vred. Razlika je velika in tudi nestrokovnjaku pove, da so ob takih izvoznih cenah in tako visokem izvozu težave neizogibne. Premija za stimulacijo izvoza je vsekakor premajhna in premalo stimulira izvozna prizadevanja. Zato ni čudno, da se pojavljajo celo predlogi, da bi izvoz zmanjšali in tako povečali ostanek dohodka.

Neto poprečni mesečni osebni dohodki so bili letos 5386 din, kar je vsekakor zelo malo. Ob tem je jasno, da ni računati na kak znatnejši vpliv strokovnjakov, zlasti, ker jih morajo dobiti tudi od drugod. Strokovnjakov manjka celo v večjih centrih, v kakem Šentjerneju pa je seveda stiska in povpraševanje zanje še mnogo večje.

Vodja TOZD Vlado Androja nam je tudi naštel glavne vzroke težav, ki jih imajo v proizvodnji, kot tudi v poslovanju. To so: neprilagojena tehnologija na nova keramična telesa, prekomeren izmet, iztrošena oprema in nefunkcionalni delovni prostor, predvsem pa jih pesti pomanjkanje visokostrokovnega kadra. Manjka pa visokostrokovnih ljudi, ki bi energično posegli v bistvene funkcije razvoja in še bolj tehnologije, oz.

kjer so cene izredno nizke in zato, kot smo že zapisali, bi morali najti rešitev za večjo stimulacijo izvoza v višjih premijah. TOZD Upori ne more nositi vsega tega bremena sama. Seveda se v Uporih zavedajo, kako potrebne so devize zlasti za uvoz najzahtevnejše strojne opreme, vendar vsega ne morejo rešiti le z razumevanjem in dobro besedo. Treba bo tudi kaj storiti.

Za prihodnje leto načrtujejo precejšen porast proizvodnje. Tako bodo predvidoma naredili 620 milijonov uporov, se pravi 29 % več kot letos. Tako bo celotnega prihodka za 23 % več. Doma bodo po načrtih prodali 193 milijonov uporov, izvozili pa jih bodo 475 milijonov, za blizu 3 milijone dolarjev.

Zal ob vsem tem večanju proizvodnje, dvigu storilnosti in drugim domačim ukrepom ne predvidevajo ostanka dohodka, „saj bo vsega „pojedel“ izvoz in visoke cene repromateriala“, je ob koncu povedal vodja Vlado Androja.

Sicer pa jih v TOZD Upori čaka še mnogo dela. Tako so 19. decembra sprejeli na referendumu svoje samoupravne splošne akte, pred nekaj meseci so izvolili prve samoupravne organe. S 1. januarjem 1980 začnejo živeti kot samostojna TOZD. Ta 300 članski kolektivi se bo moral navaditi na samostojno življenje in odločanje. Sicer jim to ni novo, saj smo imeli že nekaj let svoj lasten obračun kot delovna enota. Vendar imajo zdaj vse možnosti lastnega odločanja, lastne poti gospodarjenja in iskanje najboljših možnosti.

KF

TOZD FERITI LJUBLJANA

Izvoz in profesionalizacija sta bila uspešna

TOZD Feriti si že več let načrtno prizadeva bistvene elemente ekonomičnega gospodarjenja: za visoko produktivnost, za profesionalizacijo svojih izdelkov, za znižanje stroškov, za izvoz in vse to ob zelo racionalnem intenzivnem zaposlovanju. V letošnjem letu so bili v vseh teh točkah uspešni in tako so si ustvarili soliden štart v poslovno leto 1980, v katerem bodo nadaljevali s temi prizadevanji, nam je povedal IPO Dušan Dolničar.

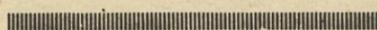
Predvsem so bili uspešni v izvozu, saj so izvozili 2,5-krat več kot lani in presegli načrte za 10 %. Prvič v zgodovini tovarne jim je uspelo uravnovesiti zunanjetrgovinsko bilanco, se pravi, da so uvoz pokrili z izvozom.

Fizični obseg proizvodnje so nasproti planu dosegli 101 % in vse to jim je uspelo s 3 % manj zaposlenimi, kot so načrtovali. Vsekakor visoka delovna storilnost, ki so jo dosegli z načrtnim delom na tehnoloških izboljšavah v delovnem procesu in organizaciji dela. Uvozno izvozna bilanca je dobra tudi zato, ker so nekatere uvožene repromaterialne zamenjali z domačimi. Tako so uvozne načrte dosegli le z 80 %, kar je v našem gospodarjenju lahko za zgled.

Druga važna naloga, ki si jo je zastavil delovni kolektiv Feritov je profesionalizacija izdelkov. To pomeni, da izdelujejo izdelke svojega proizvodnega programa v najvišjih kakovostnih razredih in so uporabni za vgradnjo v aparature in naprave za profesionalno rabo. Ti izdelki imajo najvišjo kakovost in zanesljivost. Uspelo jim je, da so z izdelki profesionalne tehnike letos dosegli kar 38 % celotnega prihodka. Letos so pohiteli tudi z osvajanjem, oz. razvojem nekaterih novih izdelkov in tudi tu je treba iskati vire uspešnega poslovnega leta 1979.

Pri vsem tem so se zelo dosledno držali plana osebnih dohodkov. Nagrajevanje je bilo odraz opravljenega dela. Še sredi leta so bili osebni dohodki relativno nizki glede na uspehe v proizvodnji in poslovanju. Vrednost točke so popravili sorazmerno z uspešnim delom in po načrtu poslovanja dosegli 101 % predvidene mase OD. Tako je zdaj poprečni osebni dohodek 6200 din mesečno.

Ostane dohodka je ob visokih dajatvah in podražitvah vseeno so-

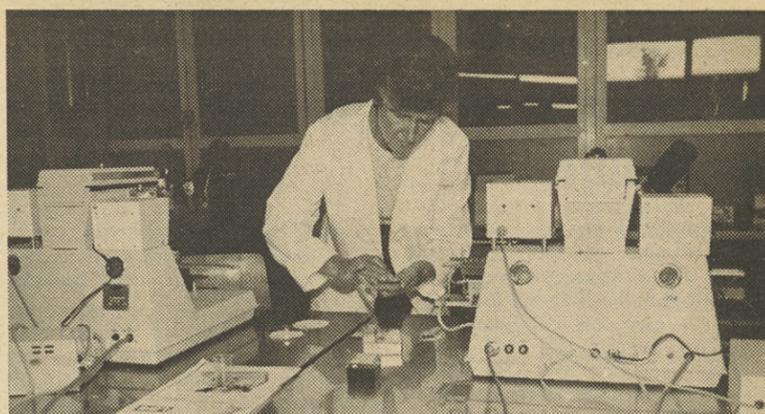

Majda Škrinjar, predsednica KO ZSMS v IEZE.

kot mladinci, pa na področju družbenopolitičnega dela v sindikatu, ZK, so aktivni v samoupravnih organih in v terenskih organizacijah mladih.

Skupnih organiziranih izobraževalnih akcij v IEZE letos ni bilo. Po TOZD pa so imeli v več krajih akcije za dokončanje osnovne šole, mnogi so se šolali ob delu na poklicnih, srednjih in višjih šolah. Bilo je več seminarjev s področja družbenopolitičnega izobraževanja in delegatskega sistema. Več mladincev je bilo sprejetih v ZK, ponekod so pozivili osnovno organizacijsko delo, kot na primer v TOZD Feriti in več jih je šlo na delovne akcije, krajevne, republiške in zvezne. Mladinci v Šentjerneju pa so aktivno sodelovali pri reorganizaciji, oz. ustanavljanju treh novih TOZD. Torej

(Nadaljevanje na 8. strani)

V proizvodnji mikroelektronike.

Mikrovezja si utirajo pot v Iskrino in slovensko elektroniko

Letos, 1. julija je v Mikroelektroniki, Iskrini delovni organizaciji v ustanavljanju stekla poskusna proizvodnja. Glede na dobro izpeljano tehnologijo ni bilo težav s pridobitvijo dovoljenja za poskusno obratovanje. Tako se je začel proizvodni proces, ki smo ga vsi težko čakali, saj mikroelektronika obeta naši elektronski industriji hitrejši razvoj in dohitevanje najsodobnejših proizvajalcev elektronike v svetu.

Doslej so se v Mikroelektroniki večinoma ukvarjali s pripravami. Pridobili so vse potrebno znanje, teoretično in praktično, saj se je vrsta strokovnjakov seznanjala z delom tudi v ZDA pri licenčnem partnerju AMI.

Pripravili so si stroje in speljali tehnološki postopek proizvodnje tako, da je bilo ob štartu vse nared. Zdaj proizvajajo že precejšnje količine mikrovezij, predvsem za potrebe Iskre, pa tudi za druge organizacije združenega dela v Sloveniji. Tako za TOZD Elektromehanike Otočah, za TEA, za Avtomatiko in še nekatera. Za vse imajo dober in predvsem preizkušen program vezij, kar je v tej veji predvsem važno.

Kljub temu, da je stekla šele poskusna proizvodnja, je načrtovalska skupina v celoti zasedena in ima celo polne roke dela. Načrtujejo mikrovezja za potrebe Iskrinih TOZD, za ETA, za Gorenje, za Mehantehniko in za Metalfleks.

Predvidena proizvodnja na osnovi tehnoloških načrtovanj bo rastle

postopno. Predvidoma bo Mikroelektronika že l. 1982 proizvajala prek 1,5 milijona kosov mikrovezij. So pa že v intenzivnih pripravah na drugo fazo vlaganj in priprav na proizvodnjo. Pripravljajo namreč že tehnologijo za procesiranje silicijevih rezin.

Dušana Pirca smo vprašali, kako so v Mikroelektroniki zadovoljni z naročili, ali bolje s porabo mikroelektronike v projektih in proizvodnji najnovejših izdelkov v naši industriji. Odgovoril nam je, da poraba narašča malo počasneje, kot so predvidevali. Kaže pa, da bo poraba večja od predvidevanj, le mikroelektroniko bodo naši načrtovalci vgrajevali z zamudo v svoje izdelke. Osvajanje izdelkov, kjer se uporablja mikroelektronika gre počasi. Manjka namreč izkušenj, strokovnega kadra in pridobiti je treba čisto nove tehnične prijeme. Preusmeritev od klasične elektronike, ali celo od mehanike je zelo velik skok, z njim imajo po svetu povsod probleme tako, da to ni naš specifični pojav.

KF

V montaži navitih komponent – Fadila Škrgič.

razmerno visok – 4 milijone din za poslovni sklad. Kljub temu pa se velja zamisliti ob pogojih gospodarjenja nad tako visokimi dajatvami.

Za prihodnje 1980. leto bodo nadaljevali z istim tempom rasti razvoja, dela in prizadevanj. Predvidevajo, da bo obseg proizvodnje za 23 % večji, celotni dohodek za 24 %, zapo-

slenih pa bo več za 5 % in to s poudarkom na strokovnih kadrih. Predvidoma bo dohodek višji za 26 % od letošnjega.

Ko potegnemo črto pod vse delo, proizvodno in strokovno v TOZD Feriti, moramo reči, da je ta žilavi kolektiv, ki je v zadnjih letih dosegel tak napredek, lahko za zgled marsikateremu „izgubarju“. Predvsem je treba vedeti, da so uspehi plod načrtnega razvojnega dela, dobre tehnologije, načrtno ekonomike in pridnih rok.

Ob vsem tem pa je v tem kolektivu živa samouprava, zdrava družbenopolitična dejavnost in vedno prisotna skrb za dobro počutje zaposlenih. Ne smem pozabiti zapisati tudi dejstva, da je to najbolje obveščeni kolektiv v IEZE, če ne kar v Iskri. Imajo svoje INFORMACIJE, razmnožen bilten, ki izhaja po potrebi tudi večkrat v tednu. Tako so delavci vedno na tekočem s proizvodno problematiko, s predlogi gospodarskih ukrepov, s samoupravnim dogajanjem in družbenopolitičnimi gibanji. Poleg tega dobijo tudi BILTEN IFZE in seveda tudi ISKRO pridno berejo. F. Kotar

Mladi v industriji elementov delajo

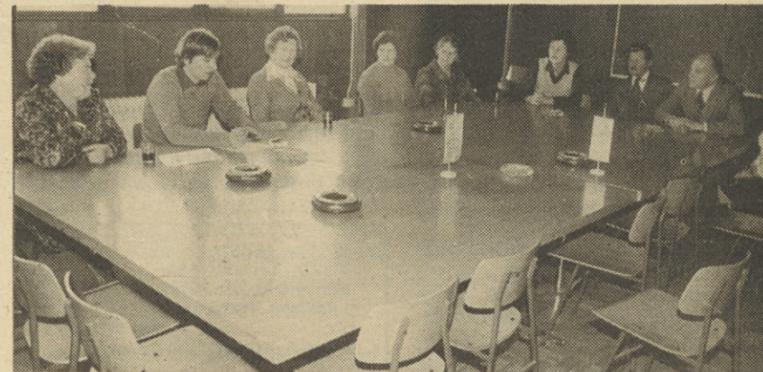
„Kot zakleto. Predsednikov osnovnih organizacij mladine ni niti na seje koordinacijskega odbora. Včasih me vse skupaj že pošteno razjezi. V okviru delovne organizacije premalo delamo in smo premalo povezani“, nam je v začetku pogovora o delu mladih v IEZE kar z jezo povedala energična predsednica Koordinacijskega odbora ZSMS Majda Škrinjarjeva. „Sicer pa je delo po osnovnih organizacijah še kar razgibano, tako vsaj kaže anketa, ki smo jo letos naredili po TOZD.“

Sicer niti ni čudno, da je skupnih akcij malo ali nič, saj so mladi po TOZD raztreseni malone po vsej Sloveniji. Od Ljubljane do Šentjerneja pa vse do Trbovelj. Tako je vsako skupno delo drago in organizacija komplicirana.

Sicer so rekli mladi v osnovnih organizacijah v anketi, da denarnih

težav ravno ni, tudi akcijske programe imajo povsod, v vseh desetih osnovnih organizacijah. Morda se čuti le, da je premalo pomoči drugih družbenopolitičnih organizacij in strokovnih ljudi, ki bi pomagali mladim najti pestrejšje oblike dela in večjo razgibanost.

Sicer pa mladi mnogo delajo na različnih področjih, če že ne direktno

V TOZD FERITI so prav pred praznikom dneva republike 28. 11. pripravili srečanje z upokojenci te tovarne. Sprejem je organizirala osnovna organizacija sindikata. Pozdravili pa so upokojence predstavniki družbenopolitičnih organizacij samoupravnih organov in strokovno vodstvo.

Pogovor je tekkel okrog sprememb v tovarni. Direktor Dušan Dolničar je nekdanjim sodelavcem povedal, kako sedaj stoji tovarna in kakšne načrte imajo v prihodnjem srednjeročnem načrtu. Predvsem so bili upokojenci veseli vidnega napredka pri širjenju tovarne, avtomatizaciji, profesionalizaciji in tudi pri pridobitvah na področju družbenega standarda.

Upokojenci so bili obiska zelo veseli, saj se čutijo še vedno del kolektiva, v katerem so pustili svoje delo in ustvarjalne moči. Delavci v TOZD Feriti in upokojenci so izrazili željo, da bi se taka srečanja še ponavljala.

Komunisti so pregledali dosedanje delo

V preteklih dneh so potekale v novogoriški Iskri — Avtoelektriki volilne konference osnovnih organizacij zveze komunistov. Na teh konferencah so zbrani komunisti pregledali dosedanje plodno delo, si zadali bodoče naloge in izvolili novo vodstvo.

TOVARNA DELOVNIH SREDSTEV

V tej tovarni je včlanjenih v zvezo komunistov 31 zaposlenih. Na konferenci je dosedanji sekretar Boris Gregorič podal obširno poročilo o delovanju sekretariata in nasploh osnovne organizacije. Za delovanje v tem obdobju je značilno, da so si komunisti ves čas prizadevali, da bi se čim bolj uveljavilo in pospešilo uresničevanje samoupravnih in družbenoekonomskih odnosov ter s tem doseglo večje učinkovitosti gospodarjenja temeljne in delovne organizacije — zlasti trajno in dinamično rast proizvodnje in dohodka ter njegovo skladno in ustrezno uporabo.

Največji poudarek so namenili obravnavanju rezultatov gospodarjenja in uresničevanja položaja delavcev. Te rezultate so obravnavali ob vsakem kvartalu. Glavni namen teh obravn

in zavzemanja stališč je utrjevanje odgovornosti članov zveze komunistov, da morajo s svojo aktivnostjo poskrbeti, da bodo delavci z dobrim gospodarjenjem in delom ustvarjali večji dohodek.

Na področju idejnopolitičnega usposabljanja niso dosegli željenih rezultatov. Sklenili so, da bodo temu področju posvetili več pozornosti. Na konferenci so pohvalili dobro sodelovanje z občinskim komitejem.

Zbrani komunisti so sekretarjevo poročilo dopolnili v razgibani razpravi. Izvolili so novo vodstvo, za sekretarja te TOZD pa so enoglasno potrdili Zdravka Jasniča.

TOVARNA VT BOVEC

Triintrideset članov ZK, toliko jih je v tej tovarni, je v podrobnosti analiziralo in ocenilo dosedanje delovanje.

Dosedanji sekretar Vladimir Šušin, naj povemo, da so ga člani ZK ponovno izvolili, se je konkretno opredelil na program OO ZK, ki so ga v tem obdobju sprejeli. V tem programu so si zastavili tudi bistvene temeljne naloge, in sicer: Družbenoekonomski položaj in razvoj temeljne organizacije, uveljavljanje delegatskih in samoupravnih odnosov v TOZD, kjer so posebej poudarili, da je dolžnost članov ZK odpravljati negativne pojave in da je aktivnost v ZK kot vodilne idejno-politične sile delavskega razreda pogoj za uveljavljanje in krepitev delegatskega sistema.

V nadaljevanju konference se je sekretar dotaknil delovanja družbenopolitičnih organizacij v TOZD. Ugotovil je, da OO sindikata opravlja svoja dela in naloge po sklepih in stališčih sindikalnih kongresov, ocenil je, da je ta množična organizacija postala pravi naslov za probleme delavcev in da je nosilec vseh političnih akcij v TOZD.

Madinska organizacija je še vedno premalo aktivna in učinkovita pri sodelovanju in dogajanju v TOZD. Njeno delo v zadnjem času je sicer dokaj napredovalo, vendar je še vseeno premalo čutili njen vpliv pri odločanju ter premajhno sodelovanje pri razpravah in odločitvah TOZD.

Tudi aktiv zveze borcev, ki šteje 12 članov, uspešno deluje v okviru OO sindikata, predvsem pa skrbi za ustvarjanje ter izboljšanje stanja starejših članov kolektiva. Vsekakor je njihovo mnenje in aktivnost vedno prisotna pri delu DPO v tej tovarni.

Nato je obširno spregovoril o delovanju ZK kot glavni nosilki družbenopolitičnega življenja v TOZD in obenem iniciatorke za delo vseh DPO. Kritično je opozoril na tiste naloge, pri katerih je prišlo do precejšnjega razhajanja in neenakih stališč. „Mislim“, je povedal sekretar, „da se napak in nepravilnosti, ki negativno vplivajo na naše delovanje, vsi zavedamo. Zato se moramo zavedati obveznosti, ki jih pred nas nalaga politika ZK in da bo potrebno še ostreje disciplinsko ukrepati proti tistim članom ZK, ki si z rdečo knjižico iščejo privilegirani položaj in skrbje le za svoj interes“.

Kljub nekaterim kritičnim ocenam pa je delo te OO zveze komunistov vzorno in opravlja svojo vlogo v TOZD.

TOVARNA VELIKIH ZAGANJALNIKOV

Dosedanji sekretar Silvo Spačal je podal zajetno poročilo o dosedanjem delovanju. Poudaril je, da poteka njihova volilna konferenca sredi priprav za oblikovanje, sprejetje in uveljavitev za naš družbenoekonomski razvoj izredno pomembnih odločitev in rešitev. Pot nadaljnega razvoja in načina sprejemanja ter uveljavljanja teh in prihodnjih družbenih odločitev sta v prvi vrsti odvisna od delovanja političnega sistema ter konkretnega uresničevanja temeljnih funkcij ZK in organiziranih socialističnih sil v celoti v njem in v naši družbi sploh.

Gre za to, ali bo delavec zagospodaril nad celoto družbene reprodukcije in imel vse vzvode političnega sistema v svojih rokah, se pravi, da bo vplival na vse tokove družbenega življenja. Gre tudi zato, da bo z medsebojnim dogovarjanjem, sporazumevanjem in odgovornostjo odločal o pogojih svojega dela in življenja in tako ustvarjalno utrjeval svoj družbenoekonomski položaj ter zagotavljal razvoj naše družbe dosledno v smeri socializma in napredka.

Ustava, zakon o združenem delu in Kardeljeva opredelitev glede razvoja polit. sistema — socialističnega samoupravljanja odpirajo vse možnosti za praktično uresničevanje teh doku-

Delovno predsedstvo volilne konference v TOZD DES.

mentov v praksi. Naloga vseh komunistov pa je, da najprej vse te in druge dokumente spoznajo, jih proučijo in na osnovi njihovih opredelitev in spoznanj sprovajajo v prakso. Prav zaradi tega so vsi komunisti odgovorni, da ne popuščajo pod različnimi pritiski, ki prihajajo iz katerih koli sredin, in ki se nanašajo na razne nesamoupravne odločitve, ali pa na tendenco posameznikov ali grupe.

V nadaljevanju konference se je Spačal dotaknil še problematike informiranja in odločanja delavcev na informativnih sestankih ter ga ocenil dokaj negativno. Spregovoril je tudi o samoupravni organiziranosti, o perečem problemu nagrajevanja, oziroma delitve sredstev za osebne

realizacijo je bilo treba preiti v širšo družbenopolitično akcijo, tu pa se je zataknilo, saj so bili namesto jasnih in konkretnih predlogov TOZD MZ sprejeti predlogi za manj konkretno vsebino, ki pa tudi niso bili realizirani.

Dosedanji sekretar OO ZK Kazimir Kerševan, ki je podal poročilo, je povedal, da so bile dane tudi pobude za reševanje nekaterih najbolj perečih problemov v DO, kot so: sistemizacija, normiranje, poslovanje z materialno, plačilno in drugo delovno dokumentacijo ipd. Vendar je tudi tu delovanje na žalost kmalu zamrlo, ker OO ZK ni dobila ustrezne podpore pri nekaterih posameznikih. OO ZK je obravnavala in dala pripombe tudi v zvezi s kongresnimi dokumenti ter razpravljala o nedisciplini nekaterih članov OO ZK.

Za novega sekretarja OO ZK v TOZD MZ je bil izvoljen Viktor Torkar.

TOVARNA GENERATORJEV IN ELEKTRONIKE

V začetku konference je dosedanji sekretar Gabrijel Dobrila dejal, naj konferenca obravnava predvsem idejnopolitično delo, krepitev položaja, odgovornost in učinkovitost OO ZK ter odgovornost, ki jo imajo zlasti sekretarji v ljudski obrambi in družbeni samozaščiti.

Pri oceni delovanja OO ZK v zadnjih dveh letih so postrili odgovornosti komunistov za neizpolnjene programe in neizvedene naloge ter ocenili družbenoekonomske razmere, podali pa so tudi konkretne predloge za nadaljnje delo novoizvoljenemu vodstvu, kateremu bo odslej predsedoval sekretar Matej Bizjak.

Pregledali so tudi konkretno delo v samoupravnih organih, delegacijah in družbenopolitičnih organizacijah, kjer so poglobitve naloge na področju razširitve demokratičnega odločanja odgovornosti do dela, povečanje produktivnosti in izvoza ter smotno investiranje. Zavzeli so se, tudi za aktivno delovanje na področju izgrajevanja sistema nagrajevanja po delovnih rezultatih. Svoje poročilo je sklenil sekretar s pripombo, naj se novo vodstvo, predvsem pa sekretariat v prihodnje aktivneje vključuje v vse dogajanja na vseh področjih in naj se dosedanja praksa manj družbenopolitičnih organizacij prenese glede na specifične naloge predvsem na sekretariat, predsedstvo sindikata, mladine in borcev.

M. R.

Dosedanji sekretar ZK v TOZD Generatorjev in elektronike - Gabrijel Dobrila.

dohodke ter ocenil dejavnost OO ZK. Ugotovil je, da je bila na več sestankih obravnavana problematika proizvodnje, oz. poslovanje same TOZD tako ob zaključnih računih kot tudi periodičnih. Večkrat so na sestankih obravnavali tiste probleme, za katere so smatrali, da so čestokrat ovira za doseganje boljših rezultatov. Največ razprav je bilo na račun linije gredi in rotorja, kjer so sprejeli tudi določene sklepe ter jih v praksi realizirali. Nekaj sestankov so posvetili tudi informacijam, ki jih je posredoval CK ZKJ.

V tej TOZD je trenutno le 25 članov ZK, zato bo ena nadaljnjih nalog tudi pomladitev — sprejem novih članov v ZK. Novoizvoljeni sekretariat bo poslej vodila Doroteja Golob.

TOVARNA MALIH ZAGANJALNIKOV

Komunisti v tej TOZD so podali kritično oceno dela v zadnjih dveh letih. V tem obdobju so se komunisti zlasti zavzemali za razrešitev problema negativnega poslovanja. Borili so se, da bi izpolnili v letu 1977 zastavljeni sanacijski program, od katerega pa je bil realiziran le tisti del, ki je vseboval zadolžitve za TOZD MZ. Za popolno

Nepreviden prehod čez železniški tir je 11. t.m. na Stegnah spet terjal smrtno žrtev. Mnogo prezgodaj je v nesreči ugasnilo življenje komaj 17-letne Borke Ilič, sodelavke v TOZD Žarnice, rojene v Donjem Lokanju pri Zvorniku v BiH. Komaj 9 mesecev je delala v tem kolektivu, a že je kruta smrt pretrgala nit njenega mladega življenja. Delavci TOZD Žarnice so se globoko pretreseni in žalostni nad prezgodnjo smrtjo poslo vili od tragično preminule, preden so jo prepeljali v njen rojstni Donji Lokanj.

INDUSTRIJA ELEMENTOV ZA ELEKTRONIKO, LJUBLJANA

Kaj meni nemški strokovnjak o Iskri v Mokronogu

V Mokronogu gradijo nove proizvodne prostore in opremlili jih bodo z najodobnejšimi stroji za proizvodnjo elektrolitskih kondenzatorjev. Avtomatizacija bo dosegla visoko raven. Precej strojne opreme je že prispelo med gradnjo in zato so jo namestili v provizorije in tu začinjajo s poskusno proizvodnjo. Prav te dni je v mokronoški Iskri strokovna skupina monterjev in inštruktorjev nemškega dobavitelja Telefunken. Žila mi ni dala miru, da jih ne bi šel pogledat in malo povprašat, kaj mislijo o nas.

Vodjo skupine Lotharja Thiemeja sem vprašal, kaj misli o naši mokronoški tovarni. „Oprostite, začel bi drugje in drugače. Pri vaših ljudeh. Čudoviti so. Tako lepo se počutim med vami, da imam občutek, da sem na dopustu. Žal pa moti ta občutek velika obilica dela, iz katerega se enostavno ne vidimo.“

Vaši ljudje se zelo trudijo. Hočejo delati in vedeti vse. Vprašanjem ni ne konca ne kraja. Delamo večinoma z vašimi strokovnjaki in vzdrževalci, ki so zelo prizadevni. Tehničnih problemov je seveda veliko, saj je takale menjava tehnologije v vsaki tovarni zahtevna reč. Pa jih kar uspešno rešujemo.“

Kolikšen del proizvodnih zmogljivosti bodočega tehnološkega postopka ste že pognali?

O odstotkih bi težko kaj rekel. 20 navijalnih strojev, ki so jih postavili domači vzdrževalci, že dela. Zdaj usposabljam za proizvodnjo montažne stroje, oz. avtomate in sortime (kontrolne) stroje. Problemov in težav ne manjka. Ob transportu se je marsikaj „razštelalo“. Mimogrede, železničarji, vaši in naši se niso najbolj potrudili. Zato je za nastavitve in proizvodno usposabljanje vse te avtomatike nujna naša strokovna pomoč in izkušnje.

Kaj menite o naših strokovnih in kvalificiranih ljudeh, koliko vam sledijo in kako sprejemajo vaše znanje?

V naši skupini smo trije strokovnjaki: za mehaniko, za elektroniko in nastavljanje avtomatov. S pomočjo vaših sodelavcev moramo usposobiti stroje za delovanje in jih inštruirati za delo in poznejše vzdrževanje. Vaši kovinarji, električarji in tehniki so zelo dobri strokovnjaki. Zlahka nam sledijo in odlično sprejemajo vse, kar mi znamo in vemo o tej opremi. Seveda pa je naš čas žal prekratek, da bi prenesli vse možne položaje in slučaje, ki se lahko pripetijo pri delovanju tolikšne „mašinerije“. Toda prepričan sem, da bodo vaši fantje čez pol leta, ob proizvodnji, vedeli toliko kot mi.

Lothar Thieme.

da bi izvolili v vodstvo ZŠMS v TOZD in delovni organizaciji tiste, ki bodo res pripravljene delati in ki bodo mlade pritegnili množično k delu.

Mladi delajo

(Nadaljevanje s 7. strani)

le ni bilo tako malo narejenega, se je nasmejala Majda Škrinjarjeva.

Tudi v informiranju se mladi ukvarjajo. V trboveljskih Polprevodnikih sami mladinci izdajajo svoj Informator, ki je odprta tribuna obveščanja za vso TOGD. Sami skrbijo za izhajanje, precej pišejo in skrbijo za tehnično urejanje in razmnoževanje. Mladinci v Skupnih službah pa so se odrezali v akciji NNNP, saj so izdali v dveh dneh 3 posebne številke BILTE-NA in tako praktično posnemali mlade v NOB, ki so skrbeli za literaturo.

Kmalu bodo po osnovnih organizacijah volili nove odbore. Majda Škrinjar meni, da bo treba napeti vse sile,

ISKRA-IEZE
TOZD Tovarna SEM — specialni elementi in materiali
Ljubljana, Tržaška 2

objavlja prosta dela in naloge

OPRAVLJANJE KADROVSKIH ZADEV (KADROVIKA)

Od kandidatov pričakujemo, da imajo končno srebrno šolo in vsaj tri leta delovnih izkušenj v kadrovski službi.

Delo se združuje za nedoločen čas, s polnim delovnim časom in s pogojem poskusnega dela.

Vloge sprejema kadrovska služba v 15 dneh po objavi na naslov: ISKRA TOZD SEM, Ljubljana, Tržaška 2.

Z volilne konference ZK v tovarni delovnih sredstev.

Pozornost družbenemu standardu

takšnih rezultatov, kot bi jih v nasprotnem primeru lahko.

Osnova za reševanje stanovanjske problematike v Tovarni elektromotorjev je izdelan pravilnik, ki največ pozornosti namenja stanovanjskemu varčevanju. Pohvalijo se, da so z varčevanjem pričeli že 1973, pravilnik pa zajema tudi vse razpisne pogoje za letno razdeljevanje posojil.

V tovarni je trenutno okrog 173 varčevalcev, ki varčujejo za dobo od 2 do 4 let, vsakdo pa se lahko odloča med graditvijo nove hiše, adaptacijo ali nakupom stanovanja v bloku. Po podobnih stopnjah se dodeljujejo tudi posojila — največ sredstev namenja nakupom stanovanj, nekaj manj gre za novogradnje, še manj pa za adaptacije.

Razpoložljiva sredstva imajo vezana v Ljubljanski banki, trenutno pa so prosta na osnovi dveh pogodb, še dve pa sta v vezavi. Skupno imajo sedaj približno 30 milijonov dinarjev sredstev. Potrebe so nekoliko večje, trenutno okrog 36 milijonov. Razliko bodo dopolnili z dodatnim varčevanjem, ki bo omogočilo kontinuiran potek.

Za potrebe po stanovanjih so izvedli s pomočjo ankete, ki so jo sami pripravili, sedaj pa je zopet v teku anketa, ki jo izvaja loški Loka-

invest. Od nje si obetajo popolnejši pregled nad sedanji in bodočimi zahtevami na tem področju. Izvajanje ankete so vzeli zelo resno, saj bodo podatke, ki jih bodo dobili, uporabili kot osnovo za srednjeročno planiranje do leta 1985.

Letos so na Češnjici v novih stolpnih zagotovili odkup 19 stanovanj, tovarna sama je odkupila 3, a 16 so jih odkupili na osnovi kreditov. Poleg varčevalnega načina reševanja stanovanjske problematike, so v tesni povezavi s samoupravno stanovanjsko skupnostjo. Po tej poti so prišli do 9 stanovanj, za mlade družine, še nadaljne tri pa so vselili v družbena stanovanja.

TOZD Elektromotorji je podpisnica družbenega dogovora o minimalnih standardih. S tem v zvezi se zavzemajo za reševanje nakopičene stanovanjske problematike tujih delavcev, ki sedaj bivajo v samskih domovih, ali pri zasebnih stanodajalcih. Nekaj teh delavcev prebiva v samskem domu v Železnikih, ženske pa v Podlubniku. Zlasti pri njih so težave na dnevnem redu, kajti po poroki se avtomatično pojavi problem stanovanja. Varčevanje je prav zato tudi zanje še kako aktualno in jih vanj tudi načrtno vpletujejo.

Trenutno se lahko pohvalijo, da je

razen pri dveh delavcih stanje zadovoljivo, vrsta delavcev pa ureja to vprašanje bodisi z individualno gradnjo, ki jo omogoča novi urbanistični načrt občine Škofja Loka, načrtujejo pa še odkup stanovanj v novih dveh stolpnih na Češnjici. Sicer prerez potreb kaže, da se približno polovica delavcev odloči za nakup stanovanj, polovica pa za novogradnje.

Večji del zaposlenih v Železnikih se vozi na delo iz okoliških, povečini hribovitih krajev, zato smo temu vprašanju namenili nekaj besed. Vprašanje rešujejo v tovarni na dva načina. Uporabljajo redne avtobusne linije, imajo pa tudi pogodbo z Alpetourom za izredne prevoze. Ti zadnji vozijo na

delo predvsem delavce iz vasi Prtovč, Davča in Martin vrh, poleg omenjenih dveh načinov prevoza na delo in nazaj pa imajo sklenjene še dogovore z nekaterimi zasebnimi prevozniki, ki vozijo iz vasi Potok, Kališe, Stirpnik itd.

Vprašanje prevoza na delo in nazaj je za vse sprejemljivo rešeno, problematičen je trenutno le še Ostri vrh, vendar pa se tudi za ta kraj že dogovarjajo z Alpetourom.

Prevozi potekajo v glavnem kot kombinacija prevoza v šolo, za relacijo Škofja Loka-Železniki pa je značilna prenatrpanost. Za urejanje prevozov na delo in nazaj namenja precejšnja sredstva, samo za Alpetoru, npr.,

približno 200 tisočakov mesečno.

Urnike prevoza urejajo skupno z ostalimi delovnimi organizacijami v Selški dolini tako, da za vse velja tudi enak delovni čas, delovne sobote itd.

Problem družbene prehrane imajo v Železnikih rešen. Pred časom je bila obnovljena jedilnica tako, da so se pogoji izboljšali. Obrok stane 19 dinarjev, vsak delavec pa prispeva le 4 dinarje. Največji dosežek pa je redno pripravljane nočne malice, ki so ga pred kratkim uvedli. Hkrati je poostren nadzor nad kvaliteto in higieno tako, da pritožb na račun prehrane praktično ni.

Fleischman

DELOVNA ORGANIZACIJA ELEKTROZVEZE

Pred referendumom

Delavski svet TO in delavski sveti TOZD in DSSS so za 26. 12. 1979 razpisali referendum za sprejem samoupravnega sporazuma o skupnih osnovah s področja delitve sredstev za osebne dohodke čistega dohodka v delovni organizaciji ter TOZD in DSSS. Predmet referenduma je tudi sprejem pravilnika o delitvi OD v TOZD in delovni skupnosti ter statuta DO

S sprejetjem omenjenih samoupravnih splošnih aktov se določajo enotni kriteriji nagrajevanja vseh delavcev v naši delovni organizaciji, kar doslej še ni bilo urejeno. Po reorganizaciji so delavci na vseh lokacijah (Stegne,

Tržaška, Horjul, Cajnarje in Trg revolucije) uporabljali dva različna načina delitve OD in sicer po samoupravnem sporazumu kovinsko predelovalne in elektro-industrije ter samoupravnem sporazumu raziskovalnih organizacij Slovenije.

Tak način nagrajevanja je povzročal precejšnje nevedčnosti, ker so delavci v isti TOZD za enako opravljeno delo prejeli različne DO.

S sprejetjem novih samoupravnih aktov s tega področja bodo te razlike in negotovanja zaradi njih odpravljene, saj bodo izhodišča za nagrajevanje enotna.

S sprejetjem SAS o delitvi čistega

dohodka v DO in TOZD bomo postavili skupna načela usmerjanja tistih sredstev dohodka, ki nam ostanejo po pokritju družbenih pogodbenih obveznosti. Pri delitvi čistega dohodka se navezujemo na že sprejete samoupravne sporazume elektrokovinske industrije, poseben poudarek pa dajemo tudi vlaganjem v sklad skupne porabe, t. j. za reševanje stanovanjske problematike, rekreacije, urejanju prehrane, športne dejavnosti in seveda dejavnosti DPO.

Glede na pomembnost odločanja na referendumu pričakujemo, da bodo delavci naše delovne organizacije 26. 12. zavestno in polnoštevilno glasovali za sprejem navedenih samoupravnih splošnih aktov.

Boris Čerin

DO ISKRA INVEST SERVIS

NABAVNA DEJAVNOST

(Nadaljevanje z 9. strani)

burjajo interesenti, ki ne dobijo blaga, ki ga želijo. Tem zadregam, ki sicer pestijo vsa skladišča in ekonomate, se postavljamo po robu tako, da vodimo skrbno evidenco vseh artiklov in sicer v smeri maksimalnih in minimalnih zalog. Po dosedanjih izkušnjah postavimo obe skrajni meji: največja še primerna zaloga artiklov in najnižja zaloga, ki naj še jamči, da bo naročnik v določenem trenutku dobil zaželeno blago. Prevelike zaloge bi preveč obremenile denarne sklade, premajhne bi spravljale v nevarnost normalno poslovanje in delo Iskrinih delovnih organizacij.

Vas kljub vsej previdnosti in metodičnemu razvidu vendar kdaj tudi zanese?

Ja, tudi, na žalost. Natisnemo in oskrbimo recimo zalogo finančnih obrazcev, ki naj bi zadostovali za potrebe treh mesecev, kar je normalno prav trezen tok. Potem pa čez en mesec izide sprememba zakonskega predpisa in vse obrazce je tedaj treba na novo natisniti, prejšnji pa postanejo v trenutku odpadni papir. Podobne situacije so nastale ob organizacijskih spremembah v nekaterih ISKRINIH organizacijah. Pri tem so le-te včasih spremenile tudi svoje obrazce, stari pa so nam obležali na zalogi. To v zadnjem času preprečujemo tako, da se s porabniki dogovarjamo za rok trajanja zaloge pri posameznih obrazcih, v katerem se ti gotovo ne bodo spremenili.

In kako nabavljate, hodite od trgovine do trgovine?

Kakšnih 70% vsega blaga nabavljamo na podlagi letnih sporazumov z dobavitelji, grosističnimi centri. Ostalo blago pa moramo dejansko včasih iskati pri več dobaviteljih, preden ga najdemo.

In kako izdajate blago, po sistemu dajdam, lahko vsakdo dobi prav toliko, kolikor hoče?

V našem interesu bi bilo prav gotovo, da bi prodali interesentom čim več materiala ali vsaj toliko, kolikor ga hočejo. V resnici pa jih večkrat opozarjamo na domnevno preveliko porabo, jih skušamo navajati k treznejši porabi pisarniškega materiala, na razpolago smo jim z nasveti, kaj bi bilo ceneje, kaj bolje, primernejše, praktičnejše, sodobnejše. Še posebno lepo sodelujemo z DO Iskra Commerce, s katero imamo največ stikov.

Ali lahko poveste, kakšen je pretok posameznih artiklov?

Obrazci znesejo približno 60% realizacije, drugo pa pisarniški material in drobni inventar. Naj navedem letni pretok nekaterih artiklov v številkah. Obrazci: 500.000 raznih raču-

nov, ravno toliko dobavnic, okoli 100.000 prevzemnic, 11.000 blokov delovnih nalogov za IC TOZD Servis itd. Pisarniški material: 2000 zavrtkov bankpost papirja, nekaj manj pelurja, nekaj sto zavrtkov karbon papirja, 4000 kemičnih svinčnikov, 3000 flomastrov, 1500 tehničnih svinčnikov vseh vrst, 3000 navadnih svinčnikov itd.

Kaj pa črnilo, tisto staro plavo črnilo, rdečilo ali ga danes sploh še kdo rabi in hoče?

Na leto izdamo morda le še kakšnih 50 stekleničk črnila, malokdo ga še zahteva, tudi nalivnih peres ne izdajamo praktično nič več. Tuša za risbe pa seveda še vedno veliko. Prav s temi tuši so večkrat težave, ker domači niso primerni za vsako rabo, do uvoženih pa večkrat prav težko pridemo. Take težave se pojavljajo sploh z vsakim artiklom, ki ga doma še ne izdelujemo v primerni kakovosti.

In za konec bilanca dobrega in slabega!

K plusom štejemo lepa skladišča, funkcionalno urejene omare, delo nam vedno bolj teče, odpirajo se možnosti, da bi oskrbovali s pisarniškim materialom tudi druge Iskrine obrate, saj smo cenejši kot trgovina, zanesljivi pri dobavah. Naš 8-članski kolektivček vestno opravlja svoje delo.

K minusom bi pa pisal tisto čudno živčno vojno, ki jo imamo danes malone vsi, če hočemo opraviti naloge v pravem času in s pričakovano kakovostjo. Le kako naj v enem tednu nabavimo ali natisnemo nov obrazec, ki ga kdo hoče, ker se mu mudi in ker je prej več tednov spreminjal in popravljal besedilo?

Ampak v celoti pogledano sem pa vendar zadovoljen, posebno še, če se spomnim na tisti čas pred petimi leti, ko smo se morali čisto na novo organizirati, se preorientirati s proračunske na poslovno urejeno dejavnost, ko smo lahko komaj slutili, kaj smo, kje bomo delali in kako. Danes so te stvari mnogo bolj utečene, čeprav še ni vse tako, kot bi moralo biti. Sem in tja še vedno pride od kake zagate ali napake z naše strani, vendar skušamo take stvari čim hitreje odpraviti.

Tudi organiziranost dela izboljšujemo na razne načine. V letošnjem letu smo prešli na računalniško obdelavo zalog. Ob stalnem zasledovanju zalog in nekaterih dodatnih podatkih, ki jih bomo sprejemali z računalnika, bomo lahko v kratkem prešli na nov sistem planiranja nabave za daljše roke ter s tem zagotovili bolj smotno založenost ekonomata, istočasno pa še bolj realne zaloge. S tem bomo povečali tudi naše zmogljivosti in tako po potrebi zadovoljili še večje število naših TOZD pri njihovih željah.

M. H.

DO Elektrozveze nadaljuje tradicijo partizanskih delavnic »99 d«

O delu, načrtih in o tekočih problemih na novo ustanovljene DO Elektrozveze, smo se pogovorili z glavnim direktorjem Živojinom Abramovičem.

VPRASANJE: O namenski DO ni bilo v našem glasilu precej časa nobene informacije. Pred prihodom na ta razgovor z vami sem pregledal vse številke našega glasila in prebral vaše odgovore, ki ste jih dali za naš časopis. V njih ste spregovorili o namenu in načrtih naše novoustanovljene DO in sedaj me zanima, ali je potekalo njeno organiziranje po napovedi in kdaj je DO začela uradno obstajati?

ODGOVOR: Proces je potekal tako, kot je bil programiran in v teh razgovorih napovedan. Do srede februarja so bili pripravljeni osnutki Samoupravnega sporazuma o združevanju dela delavcev v TOZD, statutu TOZD in Samoupravni sporazum o združevanju TOZD v delovno organizacijo. Po opravljeni javni obravnavi ter upoštevanju zakonske roke, so bili navedeni akti tudi sprejeti na referendumu 30. 3. 1979 (rezultati so bili objavljeni v glasilu Iskra), prav tako pa so bile opravljene tudi volitve v organe upravljanja TOZD in delovne organizacije in organizirane ustrezne družbene politične organizacije.

Strokovna komisija za organiziranje DO je ob akcijah na samoupravno organizacijskem področju intenzivno delala tudi na poslovnih zadevah, ki jih je zahteval program novoustanovljene delovne organizacije in to s posebnim poudarkom na predvidenih novih investicijskih vlaganjih. Delo komisije je bilo osredotočeno še na problem organiziranja novih TOZD in DSSS v okviru DO, osnovni cilj strokovne komisije pa je bil pripraviti vse potrebno, da prične nova delovna

Živojin Abramovič.

organizacija s poslovanjem 1. 7. 1979, kar je tudi narekoval širši družbeni interes naše republike, kot tudi celotne Jugoslavije.

V maju so bili imenovani tudi vsi vršilci dolžnosti individualnih poslovnih organov TOZD (na sejah delavskih svetov TOZD), v začetku junija pa je delavski svet delovne organizacije imenoval tudi vršilce dolžnosti KPO delovne organizacije. V tem mesecu smo oddali tudi vso potrebno dokumentacijo za registracijo naših TOZD in delovne organizacije na registrsko sodišče. Med tem smo pripravili nove TOZD in delovno organizacijo tudi na Zavod SRS za statistiko (šifre dejavnosti), kot tudi uredili vse potrebno pri SDK za odprtje ziro računov TOZD, predhodnega računa in računa združenih sredstev DO. Po formalni plati je bilo tako vse urejeno in omogočeno, da je nova delovna organizacija pričela s poslovanjem 1. 7. 1979.

V delovno organizacijo so se iz prejšnjih TOZD TEI, TEN in IPT iz DO Elektromehanika, Kranj, organizirale in združile naslednje temeljne organizacije:

1. Antene in navigacija, n.sol.o., Ljubljana, Tržaška c. 2

2. Komerciala in inženiring, n.sol.o., Ljubljana, Stegne 11
3. Proizvodnja mehanskih delov, n.sol.o., Ljubljana, Stegne 11
4. Radijske zveze, n.sol.o., Horjul
5. Servis poslovnih stavb, n.sol.o., Ljubljana, Tržaška c. 2
6. Telefonski in telegrafski sistemi, n.sol.o., Ljubljana, Stegne 11
7. Tovarna elektronskih instrumentov, n.sol.o., Horjul
8. Usmerjene zveze, n.sol.o., Ljubljana Stegne 11
9. Delovna skupnost skupnih služb n.sol.o., Ljubljana, Stegne 11

VPRASANJE: Kakšni so osnovni problemi, ki so se pojavili z ustanovitvijo vaše nove DO, in kateri od njih vam povzročajo največ težav?

ODGOVOR: Osnovni problemi, ki so se pojavili z ustanovitvijo novih TOZD in delovne organizacije in, ki nam v samem zagonu povzročajo sorazmerno hude težave pri normalnem poslovanju so sledeči:

1. Dislokacija TOZD in njihovih delov delovnega procesa

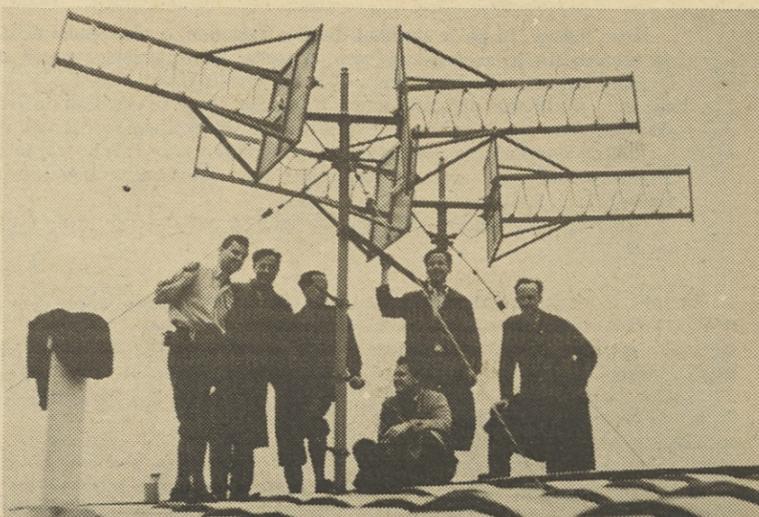
Poudariti moramo, da so se TOZD organizirale po branžnem principu (zaokrožene programske dejavnosti), pri tem pa so posamezni deli delovnega procesa TOZD locirani na štiri, treh ali dveh lokacijah, ki so si med seboj precej oddaljene. To vsekakor onemogoča normalno poslovno, kot tudi samoupravno življenje v posamezni TOZD. Od vseh naštetih TOZD je le ena locirana samo na eni lokaciji!

2. Izredno slaba likvidnostna situacija

S startom nove delovne organizacije se soočamo z izredno slabim gnotnim stanjem celotne delovne organizacije. Zato smo ob zaključku 1. polletja sprejeli na ravni delovne organizacije program sanacije za odpravo motenj v poslovanju in s ciljem izboljšanja, tako gnotnega, kot likvidnega stanja. Pri tem smo osnovni poudarek dali na izpolnjevanje proizvodnih in prodajnih planov, ki smo jih v I. četrtletju zaposlovanja nove delovne organizacije tudi dosegli. Kljub temu pa smatramo, da je za izhod iz naših težav potrebna tudi širša družbena pomoč (zakonska sredstva), predvsem pa posojilo za trajna obratna sredstva, ki so bila pred pričetkom reorganizacije tudi obljubljena.

3. Pomanjkanje strokovnega kadra v TOZD in DSSS

Z organiziranjem novih TOZD smo se znašli tudi v občutnih kadrovskih težavah. Glede na to, da je iz treh TOZD nastalo osem TOZD in ena delovna skupnost, tako po TOZD, kot tudi v DSSS primanjkuje strokovnega in vodstvenega kadra, kar vse se trenutno odraža v motnjah v poslovanju. Kot primer naj navedemo, da mora

L. 1955: relejna postaja za dvanaest kanalne zveze na Smarjetni gori.

(Nadaljevanje na 12. strani)

V okviru proslave 60-letnice

„Predstavljamo naše delo, hotenja in naš umetniški doprinos k zakladom slovenske kulture prav v Iskri, delovni organizaciji z velikim posluhom za kulturo in umetnost današnjega časa“, je rekel nekdo v pogovoru pred otvoritvijo razstave grafike Akademije za likovno umetnost na Univerzi Edvarda Kardelja v Ljubljani. Razstava je bila odprta v sredo, 12. decembra letos v okviru proslav ob 60-letnici Almae matris v Ljubljani, v Iskrinem poslovnem centru na Trgu revolucije.

Otvoritve so se poleg nekdanjih slušateljev Akademije udeležili tudi sedanji študentje, Iskraši in vrsta vidnih kulturnih in političnih delavcev: predsednik Akademije znanosti in umetnosti Janez Milčinski, rektor Univerze Edvarda Kardelja, Slavko Hodžar, Emil Rojc, izvršni sekretar predsedstva CK ZSK, direktor Moderne galerije Marko Kržišnik, član poslovodnega kolegija Iskre, član Univerzitetnega sveta in predsednik sveta Fakultete za elektrotehniko Vladimir Klavs in drugi.

razvoj osebnega izraznega koncepta vsakega posameznega študenta kot samostojne ustvarjalne osebnosti, je našel najvišjo stopnjo izpopolnitve v grafični specialci.

V vseh teh letih je nastajal mogočen arhiv, ki šteje več kot deset tisoč listov in še čaka na študijsko obdelavo ter javno predstavitev.

Za vpogled v kvaliteto in izrazno širino grafike, ki jo hranimo v arhivu Akademije za likovno umetnost smo zbrali štirideset grafičnih študentov grafične specialke iz zadnjih štirih let, ki deluje Akademija za likovno umetnost kot visokošolska delovna organizacija Univerze Edvarda Kardelja. Prepričani smo, da že ta majhen izbor kaže velik ustvarjalni potencial mladih avtorjev, ki ga pogojujeta študijski program in osnovna usmeritev pedagoškega dela naše akademije.

Nato je rektor Akademije za likovno umetnost Andrej Jemec formalno otvoril razstavo: Razstava grafičnih listov iz arhiva Akademije za likovno umetnost v Ljubljani v Poslovnem

Zanimanje obiskovalcev v PPC za razstavo je veliko.

Slavnost je začel v imenu gostitelja Iskre Vladimir Klavs, ki je izrazil veselje, da se Iskra lahko aktivno vključi v proslave 60-letnice največje slovenske izobraževalne ustanove. „Dobro se zavedamo, kaj univerzi dolgujemo, saj nam je vzgojila ves najvišji strokovni kader, z njo sodelujemo v najzahtevnejših projektih pri našem delu in od nje še mnogo, mnogo pričakujemo.“

Bogdan Borčič, predstojnik grafičnega oddelka na Akademiji za likovno umetnost je povedal, da so razstavljeni dela izbor iz grafičnih del slušateljev, ki so nastala po letu 1975, ko se je Akademija združila z Univerzo. Nadaljeval je: „Grafika je ena

centru SOZD Iskra je že tretja predstavitev študentov Akademije v tem razstavišču. Dragocena pobuda Iskre za sodelovanje z Akademijo je v kratkem času presešla odgovoren okvir prikazovanja našega dela in prispevala v mnogočem k pojasnjevanju nadaljnje programske in vsebinske opredelitve naše delovne organizacije do združenega dela.

Iskri se zahvaljujem za gostoljubje in s tem otvarjam našo razstavo v počastitev 60-letnice Univerze Edvarda Kardelja.

Po otvoritveni slovesnosti so si domači in gostje ogledali razstavo, nato pa so zastopniki Iskre povabili predstavnike Univerze in Akademije

Med otvoritveno slovesnostjo.

ključnih izraznih možnosti, ki je prisotna in ustvarjalno ovrednotena v študijskem programu Akademije za likovno umetnost v Ljubljani že od njene ustanovitve l. 1945.

V prvih dneh Akademije je njen rektor Božidar Jakac z veliko iznajdljivostjo in osebnim prispevkom opremil grafično delavnico s tiskarskimi stroji in orodjem. To je bil začetek velikega prodora grafike, ki se je pozneje, s pridobitvijo novih prostorov samo še stopnjeval. Generacije študentov, ki so se formirale v delavnicah akademije, so se soočile s svetovno grafično ustvarjalnostjo. Že na prvem grafičnem bienalu v Ljubljani l. 1955, nato pa so se naglo uveljavile na številnih mednarodnih prireditvah po svetu. Študijski program, ki je omogočal

za likovno umetnost v naše poslovne prostore. Tu se je razvil nevezan pogovor o Iskri, Univerzi in Akademiji. Predstavniki Univerze so izrazili veliko zadovoljstvo nad sodobno podobo Iskre, s katero je zelo lepo sodelovati in, ki daje veliko pobud za bolj plemenito življenje. Tudi mladim daje možnost uveljavljanja. Univerza ne glede na trenutno poslovno, ampak že po svoji naravi je naravnana na dolgoročen proces napredka in prav tu Iskra mnogo pomeni v Sloveniji, Jugoslaviji in v svetu.

Predstavniki Akademije za likovno umetnost je poudaril izredno zadovoljstvo nad posluhom Iskre za sodelovanje, zlasti na področju oblikovanja. „Preprijani smo, da bo tako tudi ostalo.“

Pomembna marksistična dela pri Cankarjevi založbi

Z glavnim urednikom Cankarjeve založbe Tonetom Pavčkom smo se pogovarjali o okvirnem programu Cankarjeve založbe za leto 1980. Okvirni program zajema kar 69 novih naslovov, ki bodo v prihodnjem letu izšli in trinajstih, že ustaljenih in priljubljenih knjižnih zbirkah Cankarjeve založbe.

V daljšem, nevezanem razgovoru, nam je Tone Pavček spregovoril podrobneje vsaki knjigi posebej in povedal, da bodo v njihovi tradicionalni zbirki Marksizem izdali pihodnje leto sedem del.

Na prvem mestu je treba omeniti tretji zvezek Leninovih izbranih del, ki jih Cankarjeva založba izdaja v sodelovanju z Marksističnim centrom CK ZKS. V tretji knjigi bodo objavljeni Leninovi spisi iz obdobja 1908 – 1909 v izboru dr. Marjana Britovška. Po porazu revolucije 1905 – 1907 je nastopilo obdobje stoljpin-ske reakcije, in v teh spremenjenih pogojih je bilo potrebno za nadaljnje delo revolucionarne partije po eni strani spoprijeti se z organizacijskimi vprašanji, po drugi pa okrepiti stranko na trdnih osnovah marksistične teorije. Besedila tretje knjige izbranih del tako predstavljajo Lenina v boju z otzovizmom in ultimativizmom, s Trockim in likvidatorstvom, z bogograditelji in empiriokriticisti. Hkrati nam kažejo njegova prizadevanja za strnjevanje leve v mednarodnem delavskem gibanju. Posebej je treba omeniti, da bo v tej knjigi objavljen strokovno popravljen prevod znamenitega Materializma in empiriokriticizma, del Leninovih filozofskih rokopisov in druga besedila, ki imajo velik pomen.

Drugo delo iz te zbirke je prva knjiga izbranih pism Marxa in Engelsa. Po zaključku izdaje Marxovih in Engelsovih izbranih del v petih zvezkih pri CZ se je najneposrednejše postavila in zaostrela potreba po objavi izbora iz njune korespondence.

Izbora naj bi obsegal tri knjige, ki bodo tematsko urejene: 1. Kritika politične ekonomije, 2. Politično zgodovinska pisma s poudarkom na taktiki in strategiji delavskega razreda in 3. vprašanje teorije. Najprej naj bi pripravili kritiko politične ekonomije in bi izbor obsegal: pisma iz 40 let, (kritika nacionalne ekonomije), pisma iz rokopisa iz let 1861–63 ter pisma o Kapitalu.

Sledijo nadaljnje tri knjige iz te zbirke, ki pa so bile predvidene že v lanskoletnem programu. To je ponatis prvega dela Maxovega Kapitala, dalje Registri k izbranim delom Marxa in Engelsa ter Haugovo delo Predavanja za uvod v Kapital.

Zadnji dve knjigi iz te zbirke pa sta delo S. S. Praverja „Karl Marx in svetovna književnost“ (Zbirka Marksistična estetika 1) in „Ideologija in estetski učinek“ (Zbirka Marksistična estetika 2). Avtorja Praverja, oziroma njegovo delo štejejo za eno najpomembnejših knjig, kar jih je bilo napisanih o Marxu v angleščini. Naš avtor je profesor nemške književnosti v Oxfordu. Poleg tega je to njegovo delo edino delo, ki sistematično raziskuje in razlaga Marxovo branje beletristike. Znano je namreč, da je Marx poleg znanstvenih in filozofskih literatur veliko bral, od mladih let pa do konca življenja, dela pesnikov, romanopiscev in dramatikov v vseh glavnih evropskih jezikih. Praveris si prizadeva, da bi prikazal, kaj je Marx pisal in govoril o beletristiki v različnih obdobjih svojega življenja – od doktorske disertacije preko Kapitala do rokopisov zadnjih let – kako je uporabljal prebrana beletristična dela, kako je uvažal v svoje tekste terminologijo in koncepte literarne kritike ter kako je, gledano z druge strani, beletristika prodirala v Marxovetkstein jih oblikovala.

Druga knjiga „Ideologija in estetski učinek“ nove zbirke Marksistične estetike pa prinaša izbor besedil o problematiki estetike in ideologije iz Althusserjeve šole marxizma. Dela sodobnega francoskega marxista Louisa Althusserja in njegovih učencev so zadnjih petnajst let v središču teoretskih in političnih diskusij, ne le v francoskem, marveč tudi v širšem evropskem kulturnem prostoru, predvsem v Nemčiji, Angliji in Italiji. Kljub nekaterim, morebiti spornim izhodiščem in postavkam, pomenijo ta dela nedvomno eno bistvenih komponent oživetja marxizma, ki smo mu pričla zadnje poldruge desetletje.

V zbirki Misel in čas bo izšlo šest knjig. Rudi Rizman je napisal delo „Marxizem in nacionalno vprašanje“, ki obravnava pomemben fenomen naroda kot družbene pojave z mislijo, da je polno uveljavljanje narodov ena bistvenih sestavin humanizacije in demokratizacije sveta. Avtor razčlenjuje tako različne teoretične poglede na narod od nekdanj, od evropske antike pa vse v naš čas, osrednjo pozornost pa namenja marksističnemu obravnavanju naroda. Področno razčlenjuje Marxovo in Engelsovo pojmovanje naroda, pri čemer ugotavlja, da klasika marxizma nista brezrazredne družbe enačila z brezacionalno družbo, sledi obravnava marksističnega razumevanja naroda od nemške in avstrijske socialne demokracije do Stalina, še posebej pa Leninov prispevek k tej tematiki. Še zlasti pa so zanimiva v knjigi poglavja, v katerih avtor razčlenjuje razvoj pogledov na narod v jugoslovanski družbeni misli, od Svetozarja Markovića, prek Cankarja do Kardelja. Zadnje poglavje knjige kritično

razmišlja o novejših teorijah o „socialističnem narodu“.

Dalje je tu delo Rikarda Štajnerja „Križa II“, ki do določene meje nadaljuje, hkrati pa odločno razvija in pogloblja tematiko, ki jo je isti avtor obdeloval v delu „Križa“ in je izšlo pri Cankarjevi založbi 1975. leta. Nova tematika oklepa najprej „odnose in mehanizme neokolonializma“, medtem ko je vsebinsko težišče knjige zajeto v drugem, večinskem delu knjige z naslovom „Splošna teorija nove mednarodne ekonomske ureditve“.

Janez Stanič pa je za to zbirko pripravil knjigo pod naslovom „Na razpotjih komunizma“. Delo nam nudi zaokroženo in delno komentirano podobo in razlago stanja v mednarodnem delavskem (komunističnem) gibanju. Knjiga nima namena biti znanstveno, ampak publicistično delo, katerega glavni cilj je opisanje in razlaga. Časovno zajema knjiga desetletje od 1968 do 1978 s tem pa posega nazaj od leta 1968 le toliko in takrat, kadar je to nujno potrebno za razumevanje tekočega dogajanja, pač pa zajema še vsa pomembnejša dogajanja in dogodke iz zadnjega časa.

Nadaljnje delo je knjiga Marka Kerševana „Razredna analiza in marksistična družbena teorija“. Naš avtor sodi med najuglednejše mlajše družboslovce pri nas in je zanj značilno, da se lotiva z velikim občutkom za načela in nianse osrednjih vprašanj obče sociologije, ki so pod težo empiricizma že začeli zginjati v ozadje. Njegovo delo bo predstavilo na celovit način prav avtorjeve prispevke glede teorije socialne strukture in družbene formacije, kar sodi vsekakor v središče sodobnih teoretičnih družboslovnih obravnava. Knjiga vsebuje tri temeljna poglavja, v katerih avtor po tematskih celotah in logično dosledno predstavi svoje poglede na nekatere bistvene vidike (marksistične) obče sociologije, religije in ideologije. Omenjena poglavja so: temeljni pojmi marksistične sociologije, religija in družbena formacija ter povzetki in konsekvence.

Končno je v tej zbirki prav tako novo originalno slovensko delo, in sicer knjiga Janeza Jerovška „Vpliv izobrazbe in uspešnost delovne organizacije“. Raziskave našega avtorja sodi med aktualna in v mnogočem nova strokovna dela. Izbor problemov, ki jih avtor obdeluje, je dosti širok, saj zajema temeljne odnose med izobrazbo in ekonomsko uspešnostjo in njihove najpomembnejše dejavnike, kot jih vidimo danes z vidika tehnološkega in splošnega družbenega razvoja. Pri analizi posameznih problemov išče avtor odgovor nanje v izkušnjah in ocenah razvitejših dežel, ki so se z njimi srečali in jih uspešno reševali, ne da bi imel v njih vzorčne rešitve ali idealiziral tuje ekonomske in družbene modele. Posamezna poglavja združujejo v sklenjeno celoto osrednja avtorjeva misel, ki je hkrati njegovo temeljno sporočilo bralcu: za nadaljnji razvoj Slovenije je odločilnega pomena, da se preusmerimo v tehnološko zahtevnejšo proizvodnjo, v višjo produktivnost dela, v pospešen industrijski in splošni razvoj, ki bo temeljil na optimalni izrabi intelektualnih in ustvarjalnih možnosti, sodobnem sistemu izobraževanja in stalnega izpopolnjevanja.

Šesta knjiga iz te zbirke je delo Jacquesa Lacana „Psihoanaliza in jezik“, ki bi morala iziti že lani, pa so jo zato uvrstili v letošnji knjižni program.

PRAVICE

*Iskano naše je blago,
kljub temu, da je zlo drago
in kar še huje mora biti,
da ga sploh ni za kupiti.*

*Prodali bi lahko veliko,
da bi pokrili vso razliko,
le surovin nam primanjkuje,
zato uvažamo pač tuje.*

*A tudi tu ne manjka kriz,
prvič le, ker ni deviz,
pa to bi že nekako šlo,
za prvo silo bi kar bilo.*

*Še bolj pomembne kot devize,
so pravice do devize,
te dobiti je težko
in nič ne moreš, ker je tako.*

*Da z uvozom so težave,
to je že znano kot zabave,
krivec vendar mora biti,
izgubo je le treba kriti.*

*Pa kaj bi se še kdo sekiral,
izgubjal živce in se prepiral,
če vidi, da nam fletno je
in brez uvoza, nam še kar gre.*

I ase

Ob boleči izgubi
naše drage mame

ANE COF

se iskreno zahvaljujemo vsem sodelavkam in sodelavcem v TOZD, MN in ATB za podarjeno cvetje, izrečena sožalja in spremstvo na njeni zadnji poti

hčerke: Rezka Ramovš,
Erika Cof,
Mari Košir.

Ob boleči izgubi najine drage mame

FRANČIŠKE TOMAŽIN

se iskreno zahvaljujema vsem sodelavkam in sodelavcem TOZD Prodaja in TOZD Pripravljalnica za podarjene vence, denarno pomoč, izrečeno sožalje in spremstvo na njeni zadnji poti

žalujoči hčerki:
Mimi Dolhar Ivanka
Korošec.

Ob boleči izgubi dragega očeta

JOŽETA JAGODICA

se iskreno zahvaljujem sodelavcem TOZD TEA – ploščati rele in žične oblike, za izraze sožalja, podarjeni venec in denarno pomoč ter spremstvo na njegovi zadnji poti

hčerka Marija Kopic z družino.

Prebrali smo za vas

„Napisati bi morali delo o pomembnem, a malo znanem vplivu boleznih na zgodovino človeštva, se pravi boleznih tistih ljudi, ki ustvarjajo zgodovino. Pripovedujejo nam o Kleopatrinem nosu, ničesar pa nam ne povedo o Richelieujevi zlati žili.“ Te besede sodobnega francoskega pisatelja Henryja de Montherlanta stojijo zapisane kot motto zelo zanimive in razmeroma nove (izšla je leta 1976) knjige dveh avtorjev, publicista Pierra Accoca in zdravnika dr. Pierra Rentchnicka „Bolezni velikih“.

Čeprav vemo, da posamezniki vsekakor ne ustvarjajo zgodovine, vendar pa v njej igrajo pomembno in včasih usodno vlogo, je zato vsekakor tako za zgodovinarje kot tudi za širše bralstvo vsekakor zanimivo, kakšne bolezni so imeli veliki ljudje, kako so jih prenašali, kako so jih zdravili in končno, kako so te bolezni vplivale na njihovo psihofizično stanje in s tem seveda na njihove odločitve in odgovornosti.

Sicer pa je znano, da so običajno zdravniški uradni bilteni ob boleznih ali pa tudi smrti znanih mož, zlasti državnikov, vedno zelo megleni, nedorečeni in rutinski ter vedno praviloma skrivajo resnico in bolezen velikega pacienta. Kajti bolezni državnikov ponekod smatrajo za državno skrivnost, čeprav je na drugi strani tudi res, da bi morali javnosti razkriti resnico o boleznih njihovih voditeljev, saj gre v bistvu za javno zadevo.

In potem so tu še osebni zdravniki teh velikih mož. Tudi ti so bodisi zmotljivi, bodisi pa so njihovi pacienti v nekem smislu „težki“ kot pravimo, in se kaj neradi ali pa sploh ne pokoravajo svojim osebnim zdravnikom.

V tem smislu sta se naša pisca lotila dokaj zahtevne, odgovorne in tudi težavne naloge, saj prvič nista zdravila nobenega od obravnavanih visokih pacientov, na drugi strani pa sta se pri naštevanju in opisovanju patoloških pojavov pri izbranih osebah naslanjala večinoma na aruhe vire in se tudi sicer nista mogla izogniti tveganju, ki pač še vedno spremlja celotno zdravniško dejavnost od diagnostike do terapije. Dokaz za to so številni primeri, ko je narava demantirala vse zdravniške in druge napovedi in dovolila nekaterim, ki so jim zdravniki in drugi svojčas obetali še kako leto ali mesec življenja (Adenauer, Salazar, Franco, Mao Zedong), da so dočakali izjemno visoko starost, s čemer pa še ni rečeno, da je bila ta starost kdovekako učinkovita in plodna.

Spremljamo torej na straneh knjige nekakšne diagnostične biltene najprej ameriških predsednikov Roosevelta, Wilsona, Hardinga, Eisenhowerja, Kennedyja in Nixona, sledita jima poročilo o bolezenskem stanju Hitlerja in Mussolinija, dalje Chamberlaina, Daladiera in generala Game-lina.

Posebej zanimivo poglavje je posvečeno Churchillju, za njim pa sta opisana dva fašistična diktatorja z Iberijskega polotoka, Salazar in Franco.

Nič manj niso zanimiva poglavja o Adenauerju, de Gaulleju, Pompidouju, švicarskem zunanjem ministru Motti in papežu Piju XII.

Dokaj pomanjkljivi so podatki o Leninu, Stalinu in Hruščovu, katerim sledita Eden in Naser.

Knjigo zaključujeta dva velika sodobna kitajska voditelja, Zhou Enlai in Mao Zedong.

Knjigo „Bolezni velikih“ je prevedel Jože Šmit, opremil Matjaž Vipotnik, izdala pa založba Borec iz Ljubljane.

D.Ž.

DO Elektrozeve nadaljuje tradicijo partizanskih delavnic »99«

sedaj računovodstvo, ki je vršilo posle za eno TOZD na iste vršiti npr. za štiri TOZD, pri enakem številu zaposlenih. Akcijo za pridobitev novih kadrov smo že pričeli in je v teku.

4. Prostorske težave

Prostorske težave ravno tako predstavljajo hud problem in povzročajo posredno motnje v poslovanju in izpolnjevanju delovnih načrtov. Naš cilj je zaokrožiti TOZD na eni lokaciji, kar pa je kratkoročno nemogoče, saj je realizacija tega cilja povezana s precejšnjimi investicijskimi vlaganji, kar pa bomo izvedli lahko le postopoma. Glede na perspektivne programe razvoja posameznih TOZD pa je ta problem resna ovira za čimprejšnjo konsolidacijo posameznih temeljnih organizacij.

VPRAŠANJE: Kot je razvidno iz vaših odgovorov vam problemov ne manjka. Zanima me pa kako gledate na prihodnost in v katerem obdobju bodo osnovni problemi rešeni?

ODGOVOR: Glede na to, da je delovna organizacija začela v 2. polletju z negativno bilanco prvega polletja v dveh od treh starih TOZD, je bilo to obdobje sanacije. Če pa uspemo zaključiti poslovno leto pozitivno, vsaj kot DO, bi naslednje leto že moralo biti leto stabilizacije in priprav za srednjeročno obdobje. To bi potem že lahko bilo obdobje rasti naše DO in to tako po obsegu proizvodnje kot po tehnološki organizaciji kvalitete. Ekonomska stabilnost, vsklajena rast in organizirana proizvodnja bosta omogočila nemoteno delo na rizikovalno razvojnem področju in na pripravi za osvajanje novih generacij naprav iz našega proizvodnega programa. To niso samo naše želje, ampak srednjeročno obdobje 1980–1985 bo obdobje določene tehnološke preorientacije v kateri se bo bila bitka in se odločalo o osvojitvi in pripravi novih generacij naprav ter kompleksnih sistemov, kar še posebej velja za področje prenosne tehnike in telekomunikacij.

VPRAŠANJE: Prihodnost je torej optimistična. A nam jo lahko prikazete v številkah in procentih?

ODGOVOR: Pripravljen predlog gospodarskega plana za naslednje leto temelji na že 93,4 % sklenjenih pogodbenih obveznostih. Izjema je samo merilna elektronika, kjer so te pogodbene obveznosti zastopane samo z 50 %.

V primerjavi z letošnjim letom predvideva plan za prihodnje leto povečano realizacijo za cca 30 %, pri čemer se bo za namenskega kupca povečala celo za 67 %, tako da bo predstavljala že 47 % celotne proizvodnje. Prav tako nameravamo povečati tudi izvoz in sicer za 15 %.

Tudi osnova za naš srednjeročni plan temelji na že sklenjenih pogodbah petletnega obdobja z namenskimi kupcem, zunanji partnerji, okvirnimi pogodbami, z republiški sekre-

tariati, danih ponudbah za večletno obdobje preko direkcije SSNO-a (za izvoz) in najmanjši procent na analizi potreb tržišča. Prve številke na podlagi teh podatkov so predvidevale proizvodnjo (v glavnem iz obstoječega programa) večjo kot smo jo po naših ocenah sposobni uresničiti, oziroma z povprečno letno rastjo 29–31 %.

Vse te ocene temeljijo na analizah možnosti porasta proizvodnje, in sicer:

– boljše organizacije delovnega časa, delitev dela in povečanje serij – za 4 %,

– dodatnih investicij v prostore in tehnologijo – za 8,1 %,

– povečanja zaposlenih v povprečju 2,3 % – za 4 %, – povečanja obsega kooperacij in sprememba strukture proizvodnje na račun specializacije – 4,9 %,

kar skupaj daje povprečno letno rast 21 %.

To pomeni, da bomo od predvidenega plana 530 mio. dinarjev v tem letu, prešli na 700 mio. v naslednjem letu, v letu 1985–86 pa bi že dosegli 2 milijardi novih din realizacije – vse gledano po stalnih cenah iz 1979. Delež namenskega kupca bo v tem času nihalo med 47 % – 51 %, delež izvoza pa naj bi od sedanjih 14,5 % narasel na 19–21 % v letu 1985–86.

VPRAŠANJE: Mislim, da so iz navedenih podatkov jasno razvidne možnosti razvoja vaše DO in s tem tudi njena prihodnost. Vprašal pa bi vas še tole: Vašo delovno organizacijo imenujete tudi organizacijo namenske proizvodnje in eden od vaših večjih namenskih kupcev je naša armada, ki bo 22. decembra praznovala svoj 37. rojstni dan. Kako je vaša DO vezana ali soudeležena s tem praznikom?

ODGOVOR: Vprašanje je pravilno in tudi v pravem času postavljeno. Našo „vezanost“, kakor ste to omenili, moramo gledati z več strani. Omenil bi predvsem, da smo v vsakodnevem stiku z aktivnimi predstavniki JLA, se pravi s tistimi, ki so na redni dolžnosti v naši DO, nadalje s stalnimi predstavniki JLA kot so člani

komisije VKKP (vojna kontrola kvalitete in zanesljivosti) in drugimi vojaškimi institucijami. Po posameznih nalogah nas obiščejo tudi občasne komisije, obiskujejo nas pa tudi vojne delegacije posameznih prijateljskih držav, kakor tudi najvišji predstavniki JLA.

Navedel bi še, da imamo v naši DO 122 rezervnih vojaških starešin, od tega je 32 članov ZB, kar ni majhno število, vsak od njih pa je bil vsaj enkrat aktivni slavjenik dneva armije.

Namenska proizvodnja ni od včeraj. Če se ozremo nazaj in pogledamo v zgodovino, lahko ugotovimo, da začetki namenske proizvodnje izhajajo iz partizanskih „Delavnic 99“, v katerih so izdelane prve partizanske radio postaje, radio sprejemniki in podobno, ter da so kadri iz teh delavnic in kadri vezistov iz NOB bili iniciatorji in osnivalci ISKRE, IEV-a, „Pržana“ ter večine obratov, ki so se pozneje razvili v tovarne.

Prav tako izhaja večino našega programa iz naročil in potreb naše armade iz povojnih let in to še posebej intenzivno v obdobju resolucije in IB. Prve povojne radio postaje za potrebe armije so razvite in narejene v IEV-u, prve VP naprave so narejene in proizvajane v Pržanu po naročilu in za potrebe JLA, prvi elektronski merilni instrumenti so razviti in proizvajani za potrebe JLA ravno tako antene za ladje, podmornice, da o navigacijskih napravah in njenem programu ne govorimo.

Mislil pa, da naša dejavnost in naš proizvodni program, ki sta ozko vezana na našo armado, nista na žalost sledila razvoju in potrebam JLA, kar je v marsičem pripisati našemu nepravočasnemu organiziranju pri prevzemanju in uresničevanju zahtev naše armade. Upam, da smo končno le pristopili k organiziranemu formiranju naše DO, ki naj bi s pomočjo ostalih DO in TOZD v Iskri več kot do sedaj doprinesla opremljanju naše armade s kvalitetnimi elektronskimi napravami in s tem tudi k njeni večji in stalni borbeni pripravljenosti. Tako bo tudi praznik armade vse bolj tudi naš praznik.

Boris Čerin

V Kranjski gori je bil v dneh od 14. do 16. decembra zelo uspešen seminar za organizatorje sportne rekreacije Iskre. Glede na njegov zares delovni značaj in koristen pogovor, ki sta ga z udeleženci seminarja imela član PKO SOZD Iskra Pavle Gantar in predsednik KOS SOZD Iskra Janez Kern, bomo temu seminarju prihodnjič namenili več prostora. Na posnetku so udeleženci seminarja, ob zaključku katerega so izvedli tudi tekmovanje v veleslatomu in smuških tekih.

DOBR: POGOJI ZA ZIMSKO REKREACIJO

„Zelo dobre pogoje za razvijanje zimske rekreacije imamo“, so mi povedali v Železnikih, „žal pa osveščenost ljudi še ni na zadostni ravni, da bi vse možnosti sploh lahko izkoristili!“ Ob začetku ali pravzaprav že kar v sredini zimske sezone bo torej gotovo zanimivo pogledati, s čim se lahko na športnem področju ukvarjajo delavci Tovarne elektromotorjev.

Sindikata te TOZD je aktiven na doma in vseh področjih. Razen samoupravne dejavnosti je iz vrste zapisov, ki smo jih imeli o različnih kulturnih dogajanjih v tem kolektivu, zanj značilno tudi prizadevanje za razširitev rekreativnih možnosti poleti in pozimi. Pri njihovi sindikalni organizaciji deluje komisija za šport in rekreacijo, ki je pripravila že vrsto športnih srečanj na različnih ravneh, skrbi pa seveda tudi za čim večjo razširjenost množičnega športa in rekreacije.

Iskra je pokrovitelj Športnega društva Železniki, prav to društvo pa ima največ zaslug za afirmacijo Soriške planine. Prvotno je bila namreč vlečnica na tem, danes izredno obiskanem področju, na-

menjena zgolj članom društva, šele kasneje pa se je področje, ki je zasneženo tudi takrat, ko sicer mnogo večji zimski centri odpovedo, odprlo tudi navzven.

Športno društvo, ki praktično deluje v Iskrinem okviru, je znano po vrsti zelo uspešnih organizacij pionirskih rekreativnih in celo tekmovalnih vrhunskih razreda.

Takšna razdelitev dela je veljala vse do letošnjega leta, ko je upravljanje Soriške planine prevzela samostojna delovna organizacija v ustanavljanju. Ta bo odsej skrbela tudi za Stari vrh nad Škofjo Loko.

Seveda pa ima Športno društvo iz Železnikov glede na zasluge iz preteklosti na teh dveh smučiških precejšnje ugodnosti, ki so seveda dostopne vsem Iskrinim delavcem iz Železnikov.

Možnosti zimske rekreacije so torej precejšnje, od samih Iskrašev pa je seveda odvisno, koliko jih bodo izkoristili!

Fleischman

Nagrade razdeljene

Za nagradno križanko ob dnevu republike, v katero so se žal vrinile nekatere pomankljivosti, smo prejeli 244 rešitev. Reševalcev je bilo seveda občutno manj, saj so nekateri gorečnejši poslali kar po 10 ali več rešitev. Pomankljivosti smo pri rešitvah upoštevali in žreb je nagrade določil naslednjim:

250 din bo prejel: Božo Čehak, 61231 Črnuče, C. 24. junija 30;
po 150 din bodo prejeli: Irena Grobelnik, 64282 Martuljek 21 b; Zofija Černo, 61000 Ljubljana, Vodnikova 122, Milko Kunstelj, 64000 Kranj, Prešernova 1
po 100 bodo prejeli: Rafaela Čekada, 61000 Ljubljana, Tabor, 9; Zvonka Pucihar, 61000 Ljubljana, Tržaška 39; Viktor Rojšek, 61000 Ljubljana, Vidičeva 21; Klara Šegš, 64000 Kranj, C. 1. maja 18; Bojan Delovec, Šenčur pri Kranju, Srednja vas 68.

ČASOPISNE NOVICE

Beograjski Privredni pregled je objavil razgovor z glavnim direktorjem naše industrije za avtomatiko Stanetom Preskarjem glede razvojne poti in dosedanjih rezultatov te naše delovne organizacije. Razgovor je zapisal ljubljanski predstavnik Aleksander Jovanović.

V Iskri v Železnikih gradijo novo proizvodno halo, v kateri bodo vpeljali najnovejšo tehnologijo in izboljšali pogoje dela. S tem bo Iskra že leta 1981. podvojila izvoz – piše kranjski Glas.

V SOZD Iskra ocenjujejo, da bodo v novem srednjeročnem obdobju sposobni povečati proizvodnjo za približno 19 % vsako leto – piše ljubljansko Delo.

V Sarajevu pa tudi Beogradu in morda še drugod so za novoletne raznike pocenili črno-bele in barvne televizorje za približno 10–15 %. Popust je omogočil nižji občinski davek na promet.

Slunju na Kordunu je najsiromašnejša občina v naši sosednji republikli. V Slunju pa je tudi tovarna barvnih televizorjev RIZ, ki je pred nedavnim pogorela. Ta tovarna je izkazovala vsako leto izgubo. Zagrebški Vjesnik pa sedaj poroča, da so hkrati s požarom „izgorele“ tudi izgube. Tovarna posluje sedaj sicer na meji rentabilnosti, toda brez izgub.

Beograjski Privredni pregled je objavil rezultate desetmesečne proizvodnje v Iskri. Le-ta je dosegla vrednost 8.843,4 milijonov dinarjev, kar je skoraj 30 odstotkov več kot v istem obdobju lani. Izvoz je dosegel vrednost 84,1 milijona dolarjev ali 10 odstotkov več kot lani. Največji obseg izvoza je ustvarila z 38 milijoni dolarjev kranjska Elektromehanika.

Novinar ljubljanskega Dela Igor Prešern se je lotil problema semaforizacije ljubljanskih cest in se pri tem pogovarjal tudi s predstavniki Iskre – Vladimirom Klavsom in dipl. inž. Željkom Cenerjem. Novinar meni, da Ljubljana še preživlja otroške boleznine semaforizacije. Iskra sicer pripravlja ustrežnejše rešitve, zlasti detektorje, ki registrirajo promet in po potrebi lahko olajšajo prometne tokove, vendar se zatika pri prometnih programih.

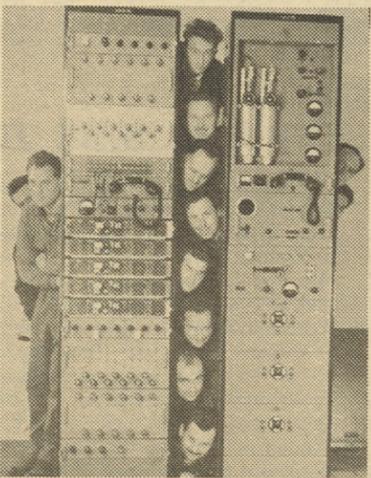
Beograjska Politika je objavila članek, v katerem prikazuje gospodarski razvoj Slovenije v naslednjem letu. Poglavitne podatke o razvoju je Politika posredoval podpredsednik republiške skupščine Jože Hujs. V Sloveniji predvidevajo, da bo naslednje leto vsaj polovica uvoza pokrita z izvozom, oziroma celo v višini 63 odstotkov. Poleg izrazite izvozne usmerjenosti bo potrebno povečati produktivnost dela, ekonomičnost in uvesti varčevanje, predvsem pri uvozu energije. Slovenija ima naslednje leto precej večje obveznosti do federacije (zvezni proračun, razne oblike solidarnosti – potres, poplave). Razen tega se bo v Sloveniji na temelju dosedanjih razprav še bolj razvijal sistem samoupravljanja.

Ljubljanski Dnevnik je posvetil pozornost Iskrinemu sodelovanju pri izgradnji karavanškega predora med Avstrijo in Jugoslavijo.

Niška Elektronska industrija je podaljšala jamstveno dobo za televizijske slikovne cevi od 24 do 36 mesecev, piše beograjska Politika.

Tudi za letošnje poslovanje Iskre so značilne dinamične stopnje rasti proizvodnje in izvoza. Vrednost proizvodnje v vsej tej sestavljeni organizaciji združenega dela je tako v letošnjih prvih devetih mesecih nanesla 7.846 milijarde dinarjev, to pa je za 22,3 % več od vrednosti proizvodnje v enakem obdobju lani, piše ljubljanski Dnevnik.

Zbral in uredil Marjan Kralj

Prva 12-kanalna naprava za usmerjene zveze iz Iskre in njeni ustvarjalci (v l. 1955 na ljubljanski pošti).

ISKRA, Industrija sistemov elektronike in zvez n.sol.o., Ljubljana, Stegne 11

Po sklepih delavskih svetov v temeljnih organizacijah združenega dela

razpisujemo imenovanje

INDIVIDUALNIH POSLOVODNIH ORGANOV

temeljnih organizacij združenega dela

1. Antene in navigacija, Tržaška cesta, 2, Ljubljana
2. Komerčila in inženiring, Stegne 11, Ljubljana
3. Proizvodnja mehanskih delov, Stegne 11, Ljubljana
4. Radijske zveze, Horjul 188
5. Servis poslovnih stavb, Tržaška c. 2, Ljubljana
6. Tovarna elektronskih instrumentov, Horjul 188
7. Telefonski in telegrafski sistemi, Stegne 11, Ljubljana
8. Usmerjene zveze, Stegne 11, Ljubljana

Kandidati morajo izpolnjevati sledeče splošne pogoje:

- 5 let delovnih izkušenj,
- ustvarjalen odnos do samoupravljanja,
- družbeno politične in moralno etične lastnosti po družbenem dogovoru o izvajanju kadrovske politike na območju ljubljanskih občin,
- da imajo sposobnost organiziranja in vodenja poslovanja in vsklajevanja delovnega procesa.

Kandidati morajo poleg navedenih pogojev izpolnjevati še posebne pogoje v posameznih temeljnih organizacijah:

- ad 1) visoka izobrazba tehnične ali ekonomske smeri,
- ad 2) visoka izobrazba elektro ali ekonomske smeri,
- ad 3) visoka izobrazba strojne smeri,
- ad 4) visoka izobrazba gospodarske, pravne ali tehnične smeri,
- ad 5) visoka izobrazba tehnične, ekonomske ali pravne smeri,
- ad 6) visoka izobrazba tehnične, ekonomske, pravne ali organizacijske smeri,
- ad 7) visoka izobrazba elektro ali ekonomske smeri,
- ad 8) visoka izobrazba elektro, strojne, ekonomske ali pravne smeri.

Mandat traja štiri leta.

Prijave na razpis z dokazili o izpolnjevanju pogojev je treba vložiti v zaprti ovojnici do vključno 29. 12. 1979 na naslov:

ISKRA – Elektrozeve, Stegne 11, Ljubljana, Kadrovska služba

z oznako: „za razpis IPO, TOZD (naziv TOZD).“

Kandidati bodo obveščeni o izbiri najkasneje v tridesetih dneh po zaključku sprejemanja prijav.

ČEZ KALIŠČE NA STORŽIČ

Planinska sekcija Iskre Elektromehanike Kranj namerava prirediti v soboto, 29. decembra zanimiv in zahteven zimski vzpon čez Kališče na Storžič. Odhod z avtobusne postaje bo ob 6.25. Prijave niso potrebne, zato pa je za udeležence obvezna zimska oprema. Vodil bo Igor Kloar.

DOPIŠUJTE V ISKRO

ISKRA – glasilo delovnega kolektiva SOZD Iskra – Industrija za elektrono, telekomunikacije, elektromehaniko, avtomatiko in elemente – Ljubljana.

– V. d. glavni urednik Otmar Zorn, odgovorni urednik: Dušan Željeznov, tehnični urednik: Janko Colnar – Ureja uredniški odbor: Alojz Boc (Elektromehanika), Špela Dittrich (Avtomatika), Lado Drobež (Iskra Commerce), Stane Fleischman (Široka potrošnja), Franc Kotar (IEZE), Marko Rakušček (Avtoelektrika), Boris Čerin (DO Elektrozeve) – Izhaja tedensko – Rokopisov ne vračamo – Naslov: Ljubljana, Prešernova 27, telefon: 24-905, int. 48 – Tisk: Časopisno-tiskarsko podjetje PRAVICA–DNEVNIK, Ljubljana.

Po mnenju sekretariata za informacije SRS je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.